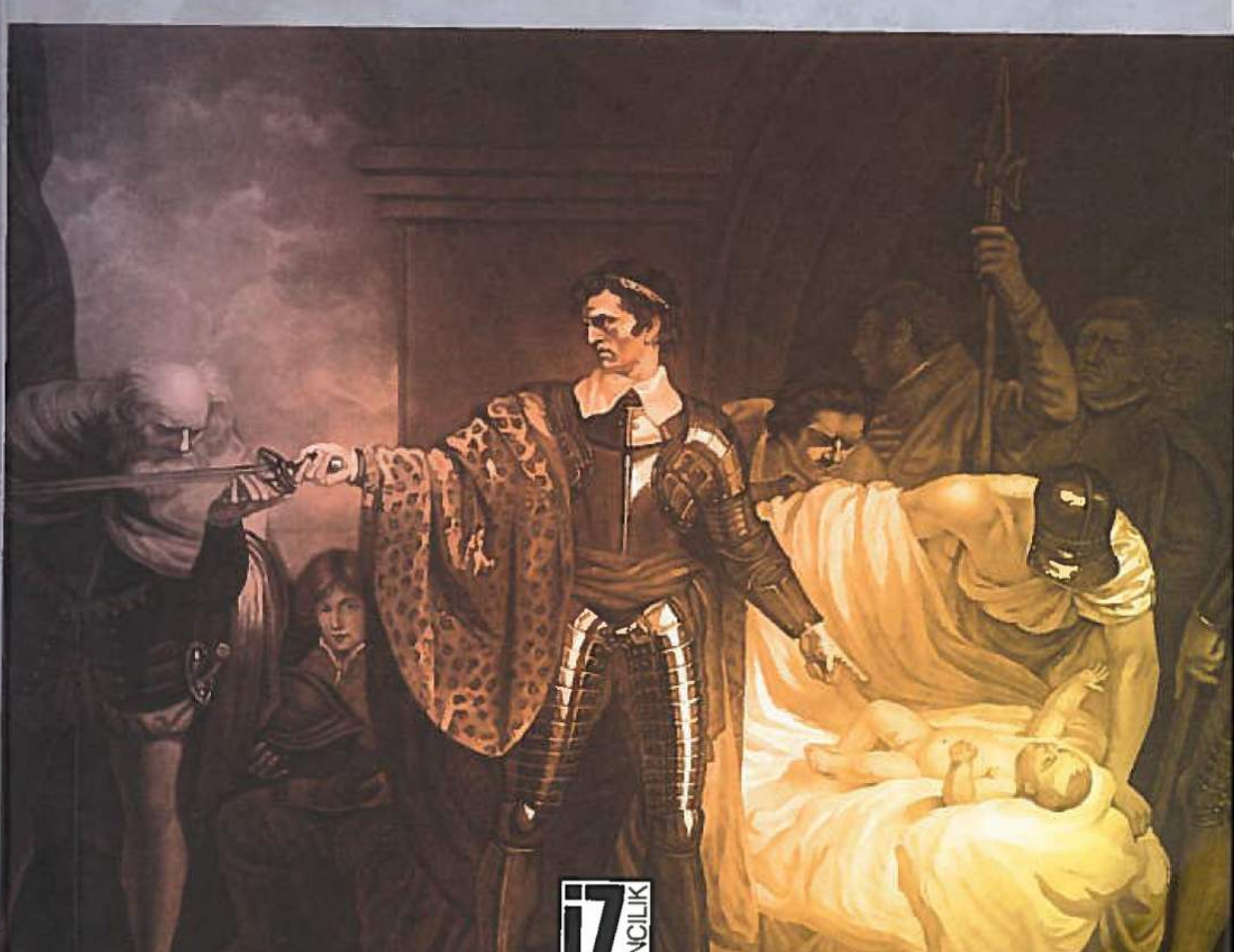
William Shakespeare

Kış Masalı

3

Türkçesi
A.Turan Oflazoğlu

iz YAYINCILIK

Kış masalı WILLIAM SHAKESPEARE

Kış Masalı

WILLIAM SHAKESPEARE

© İz Yayıncılık Limited Şirketi, 2009
Sertifika no: 14444

İZ YAYINCILIK: 336
Sanat edebiyat dizisi: 47
ISBN 978-975-355-454-1
3. Baskı; İstanbul, 2009

Çatalçeşme Sokağı No: 27/2 Cağaloğlu 34110 İstanbul
telefon: (212) 5207210
faks: (212) 5115791
www.iz.com.tr
e-posta: bilgi@iz.com.tr

kapak resmi:
John Opie'nin oyunun II. perde III. sahnesini tasvir eden resmi

kapak: Medine Efe

WILLIAM SHAKESPEARE

Kış Masalı

Türkçesi
A. Turan Oflazoğlu

İZ YAYINCILIK

KİŞİLER:

LEONTES : Sicilya Kralı
MAMILLIUS : Sicilya'nın genç Prensi
CAMILLO ∫
ANTIGONUS ∫ *Sicilya beyleri*
CLEOMENES ∫
DION ∫
POLIXENES : Bohemya Kralı
FLORIZEL : Bohemya Prensi
ARCHIDAMUS : Bir Bohemya beyi
YAŞLI ÇOBAN : Perdita'nın babası
SOYTARI : Oğlu
AUTOLYCUS : Bir serseri
Bir Gemici
Bir Zindancı
HERMIONE : Leontes'in Kraliçesi
PERDITA : Leontes'le Hermione'nun kızı
PAULINA : Antigonos'un karısı
EMILLA : Hermione'a hizmet eden bir hanım
MOPSA ∫ *Çoban kızlar*
DORCAS ∫
Beyler ve soylu kişiler, hanımlar, subaylar, uşaklar, çobanlar ve çoban kızlar. Zaman, koro olarak

BİRİNCİ PERDE

Sahne

Bazen Sicilya'da, bazen Bohemya'da.

Birinci Sahne

(Sicilya. Leontes'in sarayında bir oda. Camillo ile Archidamus girerler.)

ARCHIDAMUS : Benim bu şimdiki görevime benzer bir işle yolunuz bir gün Bohemya'ya düşerse, Camillo, önce de söylediğim gibi, bizim Bohemya ile sizin Sicilya arasında büyük bir fark göreceksiniz.

CAMILLO : Sicilya Kralı, Bohemya'ya olan ziyaret borcunu, sanırım önümüzdeki yaz ödemek niyetinde.

ARCHIDAMUS : Sizi ağırlamakta kusur işlersek, sevgimizle bağışlatırız kendimizi; doğrusu biz...

CAMILLO : Rica ederim.

ARCHIDAMUS : Gerçekten, bilgime dayanarak söylüyorum; biz böyle bir ihtişamla ağırlayamayız; böyle eşsiz bir... Bilmem ki nasıl anlatsam... Size uyku

getirici içkiler sunarız, böylece duyularınız (yetersizliğimizi sezemedikleri için) gerçi bizi övmezler, ama az suçlarlar.

CAMILLO : Seve seve verilen bir şey için pek yüksek bir ücret ödüyorsunuz.

ARCHIDAMUS : İnanın bana, aklıma uyarak konuşuyorum, dile gelen dürüstlüğümdür.

CAMILLO : Sicilya Kralı, Bohemya Kralı'na ne kadar dostluk gösterse azdır. Onlar çocukken birlikte yetiştiler, tâ o zamandan aralarında öyle bir sevgi kökleşmiş ki, bugün dal budak salmaması imkânsız. Daha olgun aşamalar ve krallık görevleri onları birbirinden ayırdıktan sonra, gerçi karşı karşıya gelip görüşemediler; ama ilişkilerini, krallıklarına uygun armağanlar, mektuplar ve dostluk elçileriyle sürdürdüler, uzakken bile sanki beraberdiler; sanki enginler üzerinden el sıkışıyorlar, sanki dünyanın birbirine en uzak yerlerinden uzanarak kucaklaşıyorlardı. Gökler devam ettirsin sevgilerini!

ARCHIDAMUS : Bence bu sevgiyi bozacak kötülük ya da herhangi bir şey olamaz yeryüzünde. Genç prensiniz Mamillius sizin için anlatılmaz bir avuntu; ben ömrümde onun kadar geleceği parlak soylu bir kişi görmedim.

CAMILLO : Ben de sizin gibi ondan çok umutluyum; gösterişli çocuk; doğrusu, halkı canlandıran, kocamış yürekleri yenileyen bir çocuk. O daha doğmadan koltuk değneğiyle gezenler, onu yetişmiş bir erkek olarak görmek için yaşamak istiyorlar.

ARCHIDAMUS : Yoksa ölmeye razılar mı?

CAMILLO : Yaşamak istemelerini mazur gösterecek başka şey yoksa, evet.

ARCHIDAMUS : Kralın oğlu olmasaydı, onlar, kralın oğlu oluncaya dek, koltuk değneğiyle yaşamak isteyeceklerdi.

(Çıkarlar)

İkinci Sahne

(Aynı yer. Sarayda bir teşrifat salonu. Leontes, Hermione, Mamilius, Polixenes, Camillo maiyetleriyle girerler.)

POLIXENES : Biz tahtımızı boş bırakalı
tam dokuz dolunay saydı çoban.
Bir bu kadar zaman daha
teşekkürlerimizle geçse, kardeşim, yine de
sonsuza dek borçlu kalırız size; onun için
sağda yer alınca sayıları çoğaltan sıfır gibi
bir tek "Size teşekkür ederiz" le
çoğaltıyorum önceki binlerce teşekkürümü.
LEONTES : Teşekkürlerinizi alıkoyun bir süre,
borcunuzu ayrılırken ödersiniz.
POLIXENES : Yarın gidiyorum, efendim.
Ben yokken acaba neler oldu bitti diye düşünmek
korkular uyandırıyor içimde; Tanrı vere de
kötü yeller esmese ülkemizin üzerinden,
"İçimize doğanlar doğruymuş" dedirtmese.
Ayrıca, haşmetlimizi yoracak kadar
uzun kaldık burda.

LEONTES : Biz, kardeşim, daha dayanıklıyız
sizin tahmininizden.
POLIXENES : Daha fazla kalamam.
LEONTES : Bir haftacık daha.
POLIXENES : Gerçekten yarın gitmeliyim.
LEONTES : Öyleyse ikisinin ortasını bulalım.
İtiraz kabul etmem buna.
POLIXENES : Rica ederim ısrar etmeyin böyle.
Dünyada kimsenin, ama hiç kimsenin sözü
sizinki kadar kolay kazanamaz beni;
dileğiniz zorunluluktan ileri gelseydi
şimdi de öyle olurdu, kalırdım
hayır demem gerekse de. İşlerim
beni yurduma doğru öyle bir çekiyor ki,
bunu önlemek, sözlerimi hoşgörün,
kırbaçlamaktır beni. Daha fazla kalmam
zahmet ve eziyet olur size;
iki tarafı da kurtarmak için
veda ediyorum kardeşim.
LEONTES : Dili mi tutuldu kraliçemizin? Konuşsanıza!
HERMIONE : Ses çıkarmamayı düşünmüştüm, efendimiz,
siz ona kalmaması için yeminler ettirinceye dek.
Israrınız pek yarım ağızla oluyor efendimiz.
Ona deyin ki, Bohemya'da her şeyin
yolunda gittiğine eminiz; dün
iyi haberler geldi ordan. Bunu söylerseniz
en güçlü silâhı elinden alınmış olur.
LEONTES : Pek güzel, Hermione.
HERMIONE : Oğlunu görmeye can attığını söylerse
zorlu bir sebeptir bu; ama öyleyse
söylesin de, izin verin, gitsin;

ama yemin etsin öyle olduğuna;
o zaman kalamaz, kendisini
örekelerimizle kovalarız burdan.

(Polixenes'e)

Yine de, haşmetlimizden bir hafta dilemeyi
göze alacağım ben.
Siz de efendimi Bohemya'da ağırlarken,
ayrılış için kararlaştırılan tarihten
bir ay daha fazla kalmasına izin vereceğim;
oysa, inan olsun, Loentes
kocasını seven hiçbir kadının sevgisinden
bir saniye bile geri kalmaz benim sana sevgim.

(Polixenes'e)

Kalıyorsunuz değil mi?

POLIXENES : Hayır efendim.

HERMIONE : Kalacaksınız ama!

POLIXENES : Kalamam gerçekten.

HERMIONE : Gerçekten! Beni sudan
yeminlerle reddediyorsunuz;
ama ben, isterseniz yıldızları
yerlerinden oynatmaya kalkışın yeminlerle,
yine size diyeceğim: "Gitmek yok, efendim."
Gerçekten, gitmeyeceksiniz;
bir beyin "gerçekten" i kadar güçlüdür
bir hanımın "gerçekten" i. Hâlâ gitmek istiyor musunuz?
Beni zorlayın da, konuk olarak değil
mahpus olarak alıkoyuyorum sizi; o zaman
ücretinizi ödersiniz ayrılırken
teşekkürleriniz de size kalır. Ne dersiniz?
Mahpusum mu? Konuğum mu?

Sizin o korkunç "gerçekten" tanığım olsun ki
birinden biri olmak zorundasınız.
POLIXENES : Öyleyse, konuğunuz efendim.
Mahpusunuz olmak bir suçu gerektirir;
oysa benim için böyle bir suçu işlemek
daha güçtür sizin cezalandırmanızdan.
HERMIONE : Demek ki zindancınız değil
güler yüzlü ev sahibeniz oluyorum ben.
Gelin, sizi sorguya çekeceğim; bakayım
efendimle sizin ne marifetleriniz vardı çocukken.
O zamanlar ne şirin beyciklerdiniz kim bilir...
POLIXENES : Öyle, güzel kraliçem;
ilersini gerisini düşünmeyen,
yarının da bugün gibi olacağını sanan,
hep çocuk kalacağına inanan
iki çocuktuk biz.
HERMIONE: Efendim daha yaramazdı, değil mi?
POLIXENES : Güneşte oynaşan, karşılıklı meleşen
ikiz kuzular gibiydik; aldığımız masumluk
sattığımız masumluk, kötülük mezhebini bilmiyorduk,
bilen olduğu da gelmiyordu aklımıza.
Hep o hayatı sürseydik
ve zayıf ruhlarımız daha güçlü bir kanla
şahlanmasaydı, göğsümüzü gere gere
"Suçsuzuz" diyebilirdik göklere, tabi
soydan geçme günahtan arınmak şartıyla.
HERMIONE : Bu sözlerden anladığımıza göre
sonradan sürçtünüz galiba.
POLIXENES : Ah benim kutsal mı kutsal kraliçem,
baştan çıkaran şeylerle karşılaştık sonradan;
çünkü toyluk günlerinde karım

küçük bir kızdı henüz; sizin değerli varlığınız
genç arkadaşımın gözlerine görünmemişti daha.
HERMIONE : Yetişin Tanrılar!
Sakın sonuç çıkarmayın bunlardan,
kraliçenizle ben şeytan oluruz sonra. Neyse, anlatın.
İlk defa bizimle günah işlediyseniz
ve hatanız bizimle devam ediyorsa;
bizden başkasıyla yoldan çıkmadıysanız,
hesabını veririz size işlettiğimiz suçların.
LEONTES : Hâlâ kandırılmadı mı?
HERMIONE : Kalacak, efendimiz.
LEONTES : Benim ricamla kalmıyordu.
Hermione, sevgilim, hiç bu kadar
yerinde konuşmamıştın sen.
HERMIONE : Hiç mi?
LEONTES : Hiç, bir defasından başka.
HERMIONE : Ne! İki defacık mı konuştum ben?
Birincisi ne zamandı? Söyleyin, n'olur!
Övgülerle tıka basa doyurun bizi,
evcil hayvanlar gibi besiye çekin.
İyi bir iş övülmezse, ölür gider; ardından gelecek
binlerce iyi işi de yok eder.
Övülmek bizim gündeliğimizdir.
Mahmuzlamakla bize bir adım attıramazken,
binlerce fersah yol aldırabilirsiniz
tatlı bir öpücükle. Neyse, konuya dönelim :
Son iyi işim, kalması için yalvarmaktı ona.
İlki neydi? Sonuncunun bir ablası olacak.
Yoksa sizi yanlış mı anlıyorum?
Ah, nimet sayılan şeylerden olsa bari!
Bir defa daha yerinde söz ettim demek?
Ne zamandı? Hadi ama, söyleyin;
can atıyorum duymaya!

LEONTES : Hani asık suratlı üç ay geçtikten sonra,
ancak o zaman beyaz elini uzatmıştın da
elimi tutarak kabul etmiştin sevgimi;
"Seninim ölünceye dek" demiştin hani...
HERMIONE : Nimettenmiş doğrusu! Şuna bakın siz,
iki defa yerinde bir söz ediyorum : Biri
kral bir koca kazandırıyor bana ölünceye dek;
öbürüyse, bir süre için bir dost.

(Elini Polixenes'e verir.)

LEONTES *(kendi kendine)* : Kızıştı, kızıştı!
Ruhların böyle kaynaşması, vücutların kaynaşmasıdır.
Çarpıntı var bende; yüreğim hopluyor
ama sevinçten değil, sevinçten değil.
Bu candan ağırlayış, kabul ediyorum,
apaçık bir görünüşe bürünebilir;
içtenlikten, cömertlikten, gönül zenginliğinden
alabilir serbestliğini; ağırlayana da yakışabilir bu.
Ama böyle avuçları birbirine yapıştırmak,
bu parmak sıkıştırmalar, aynaya bakar gibi
anlamlı gülümseyişler; sonra da
sanki teslim olduğunu bildiren göğüs geçirmeler...
Ah, ne gönlüm hoşlanıyor bu ağırlayıştan
ne de alnım. Mamillius, sen benim oğlum musun?
MAMILLIUS : Evet, sevgili efendimiz.
LEONTES : Sahi! Yiğidim benim.
Nasıl! Burnunu mu kirlettin ne?
Benimkinin tıpkısı diyorlar. Gel reis,
düzenli, tımarlanmış olmamız gerek;
tımarlanmış değil, temiz olmamız reis.
Ama tosun için, danayla buzağı için
tımarlanmış denir. Kız tamburu çalar gibi

hâlâ adamın avucuyla oynuyor parmakları!
De bakalım, çapkın buzağı! Benim buzağım mısın sen?

MAMILLIUS : Arzu ediyorsanız, evet, efendimiz.

LEONTES : Bendeki kaba tüylü başla dal sürgünleri
sende de olmalı ki, tam benzeyesin bana.
Oysa iki yumurta ne kadar benzerse birbirine
biz de birbirimize o kadar benziyormuşuz;
kadınlar öyle söylüyorlar
(akıllarına eseni söyler kadınlar); ama onlar
fazla boyanmış kumaşlar kadar,
rüzgârlarla sular kadar sahte, kendisiyle
benim aramda sınır tanımayan bir adamın
kullanacağı zarlar kadar sahte olsalar da
bana benzediği gerçek bu çocuğun. Gel oğlum,
gök mavisi gözlerinle bak bana : Tatlı yaramaz seni!
Canım yavrum, parçam benim!
Senin annen ha? Mümkün mü?
Arzu! İnsanın tâ can evine işlersin sen;
olmaz sanılan şeyleri oldurursun,
düşlerle haberleşirsin; -nasıl olur?-
gerçek olmayanla düşer kalkarsın,
yoklukla arkadaşlık edersin sen; öyleyse
gerçek olanlar birleşebileceğin
inanılır bir şey pek âlâ; ve sen, Arzu,
(yasayı çiğneyerek) yaptın bu işi, anlıyorum...
Beynime ulaşıyor zehir
ve alnım sertleşiyor.

POLIXENES : Sicilya Kralı ne demek istiyor?

HERMIONE : Tedirgin görünüyor biraz.

POLIXENES : Nasılsınız efendimiz? İyi misiniz?
Neniz var, sevgili kardeşim?

HERMIONE : Çok dalgın görünüyorsunuz.
Bir şeye mi kızdınız, efendimiz?
LEONTES : Hayır, gerçekten bir şey yok.
Bazan doğa çılgınlığını, duygulu yönünü
nasıl açığa vuruyor, daha katı yüreklere
nasıl oyuncak ediyor kendini.
Oğlumun yüz hatlarına bakarken
sanki yirmi üç yıl geriye gittim de
kısa pantolonum, yeşil kadife ceketimle
görür gibi oldum kendimi, sahibini ısırmasın,
tehlikeli olmasın diye kınına konmuş hançerim;
süsler çoğu kez tehlikelidirler ya.
O zamanlar, dedim, ne kadar benziyordum
şu çekirdeğe, şu küçüğe, şu soylu kişiye.
Namuslu dostum, elmas diye
çakıltaşı verseler sana, alır mısınız?
MAMILLIUS : Hayır efendimiz, dövüşürüm.
LEONTES : Dövüşürsün ha? Bahtın açık olsun öyleyse!
Kardeşim, bizim prensesimize düşkün olduğumuz
kadar siz de düşkün müsünüz prensesinize?
POLIXENES : Evde olduğu zaman, efendim, işim gücüm, bütün sevincim, eğlencem odur benim. Şimdi canciğer dostum, az sonra düşmanımdır; tufeylim, askerim, devlet adamım, her şeyimdir o. Temmuz gününü aralık günü kadar kısaltır; kanımı koyultacak düşüncelerden de türlü çocukluklarıyla kurtarır beni.
LEONTES : Bu küçüğün yanımdaki görevi de budur işte.
Biz ikimiz biraz gezinelim, efendimiz; sizi de
daha ciddî işlerin eşiğinde bırakalım.
Hermione, bizi ne kadar sevdiğini
kardeşimizin ağırlanmasında göster;

Sicilya'da pahalı olan şeyler ucuzlasın,
senden ve şu genç yoldaşımdan sonra
odur gönlümün veliâhtı.

HERMIONE : Bizi ararsanız bahçede bulursunuz.
Sizi orda bekleyelim mi?

LEONTES : Keyfinize bakın siz, nasıl olsa bulurum
göğün altında olun yeter ki.

(Kendi kendine)

Ben şu anda oltayı atıyorum, oysa
ipi nasıl koyverdiğimin farkında değilsin sen.
Hadi, hadi!
Adama doğru nasıl uzatıyor ağzını!
Ve kırk yıllık kocasıymış gibi
ne kadar rahat giriyor koluna!

(Polixenes, Hermione ve maiyetleri çıkarlar.)

Bitti bile!
Diz boyunda, parmak kalınlığında boynuzlar
tepemden fışkırıp aştı kulaklarımı.
Git oyna oğlum, oyna; annen oynuyor,
ben de öyle yüzkarası bir rol oynuyorum ki
duyulduğunda, mezara kadar ıslıklayacaklar beni;
horlanıp yuhalanmak ölüm çanım olacak.
Git oyna oğlum, oyna. Daha önce de
deyyuslar gelmiştir yeryüzüne
(ya da ben hayli yanılmaktayım);
nice erkek de var ki (şu anda bile,
ben bunları söylerken) karısını koluna takmakta;
kendisi yokken onun baştan çıkarıldığını
ve kapı komşusu Bay Güleryüz'ün
kendi havuzundan balık tuttuğunu
aklına bile getirmemekte.

Başkalarının da kapıları olması, bu kapıların
benimki gibi, onlar istemeden de açılması
kişiyi avutuyor gerçekten.
Karıları ihanet edenlerin hepsi umutsuzluğa kapılsaydı
insanlığın onda biri asardı kendini.
Bunun devası yok; üstün olduğu her yerde
darbesini indiren hayasız bir gezegen bu;
güçlü mü güçlüdür ha, kuşkun olmasın,
doğudan batıya, kuzeyden güneye.
Sonuç : Şehvet engel tanımaz. Düşmanın olanca varlığıyla
girip çıkmasına göz yumar o. Binlerce kişi
bu hastalığa tutulmuştur da, farkında değildir.
Ne dersin, oğlum?

MAMILLIUS : Size benziyormuşum.

LEONTES : Eh, o da birşey.

(Camillo görünür.)

Ne! Camillo ha?

CAMILLO : Evet, yüce efendimiz.

LEONTES : Git oyna, Mamillius; sen dürüst bir insansın.

(Mamillius çıkar.)

Camillo, şu büyük bey kalıyor biraz daha.

CAMILLO : Demir almasın diye hayli uğraştınız, ama siz tutturmaya çalıştıkça hep taradı o.

LEONTES : Demek dikkat ettin?

CAMILLO : Sizin ricalarınızla bir türlü kalmıyordu, daha bir önem veriyordu işlerine.

LEONTES : Farkına vardın ha?

(Kendi kendine)

Durumumu anladılar bile; fısıldaşıyorlar,
"Sicilya Kralı da... Falan filan işte" diyerek
fiskos ediyorlar. Ben uyanıncaya kadar
iş işten geçmiş olacak. Peki, Camiillo,
nasıl oldu da kaldı?

CAMILLO : Erdemli kraliçenin yalvarması üzerine.

LEONTES : "Kraliçenin" denmeli; "erdemli" olması gerek,
gerek ama; öyle değil işte.
Senin anlayışlı kafandan başka kafalar da
farketti mi bunu? Çünkü senin zekân
daha çabuk anlar, daha çok kavrar
orta kişilerin zekâsından. İnce yaradılışlı,
üstün kafalı birkaç kişiden başka
anlayan olmamıştır bunu, değil mi? Herhalde
ayaktakımı sezmemiştir meseleyi? Söylesene!

CAMILLO : Meseleyi mi, efendimiz? Bohemya Kralı'nın bir süre daha kalacağını çoğu anladı bence.

LEONTES : Nasıl?

CAMILLO : Bir süre daha kalacağını.

LEONTES : Evet, ama niçin?

CAMILLO : Efendimizi ve lütufkâr kraliçemizin arzularını tatmin etmek için.

LEONTES : Tatmin mi? Kraliçenin arzularını? Tatmin?
Yeter bu kadarı. Sen benim sırdaşımsın, Camillo,
gönlüme en yakın şeyleri açtım sana; sen de
bir rahip gibi ruhumu arıttın, yanından
düzelmiş bir tövbekâr gibi ayrıldım hep.
Ama seni doğru sanıp aldanmışız,
görünüşün aldatmış bizi.

CAMILLO : Tanrı saklasın, efendimiz!

LEONTES : Düşünüyorum da; dürüst değilsin ya da
o yana meylin var, ama ödleksin;
dürüstlüğü arkadan vurarak
istenilen yola girmesini önlüyorsun. Ya da
benim gerçek güvenime aşılanmış, ama
ihmalci bir bende saymak gerek seni; ya da
bir oyun oynandığını, en büyük kozun
elden gittiğini gören, ama işi alaya vuran bir budala.
CAMILLO : Benim gönlü yüce efendim,
ihmalci, budala, korkak olabilirim;
hiç kimse kaçınamaz bunlardan;
ihmalciliğini, budalalığını, korkaklığını
dünyanın sayısız işleri açığa vurur bir gün.
Sizin işlerinizi, efendimiz,
bile bile ihmal ettiğim olduysa, budalalığımdandır;
kendimi mahsus budala gösterdiysem,
ihmalimdendir, sonucu iyi tartmamaktandır;
yapılması yapılmamasından ağır basan bir işi
kim bilir nelere yol açar kaygısıyla
yapmaktan korktuğum olduysa,
en akıllıların bile sık sık tutulduğu bir korkudur bu.
Efendimiz, bunlar hoşgörülen yetersizliklerdir;
dürüstlük hiçbir zaman kaçınamaz bunlardan.
Yalvarırım, haşmetlim, daha açık konuşun;
işlediğim suç neyse, adıyla bileyim;
reddedecek olursam, benim değil demektir.
LEONTES : Görmedin mi, Camillo?
(Ama su götürmez ki bu; gördün, yoksa göz merceğin
boynuzlunun boynuzundan daha kalındır derim.)
Ya da işitmedin mi?
(Çünkü böyle apaçık bir görüntü karşısında
dilsiz duramaz dedikodu.)

Peki, düşünmedin mi?
(Çünkü düşünme yetisi barınmaz düşünmeyende.)
Düşünmedin mi karımın kaypaklığını?
Utanmadan ters bir cevap vereceksen,
ne gözüm, ne kulağım, ne düşünmem var diyeceksen;
karımın oynak bir kadın olduğunu söyle bari,
kendini nikâhtan önce teslim eden
herhangi bir şırfıntı kadar aşağılık olduğunu söyle!
Hem söyle hem ispat et!

CAMILLO : Benim kraliçeme böyle dil uzatan olsa
seyirci kalamam, hemen alırım öcümü.
Belâmı bulayım ki, sana bu kadar yakışmayan söz
çıkmamıştır ağzından şimdiye dek.
O dediğin şey doğru olsa bile
onun kadar günahtır bu sözlerin tekrarı.

LEONTES : Fısıldaşmak bir şey değil ha?
Yanak yanağa durmak? Burun buruna sokulmak?
İçin için öpüşmek? Kahkahayı
bir göğüs geçirmekle kesivermek (ki
namusu bozmanın şaşmaz belirtisidir) ?
Ayağı ayağa bindirmek? Köşe bucak gizlenmek?
Hızlanmasını istemek zamanın?
Saatlerin, dakika; öğlenin, gece yarısı olmasını?
Görünmeden kötülük işleyebilmek için
bütün gözlere perde inmesini dilemek
kendi gözlerinden başka, kendi gözlerinden?
Bütün bunlar bir şey değil ha? Öyleyse dünya da,
dünyada olanlar da bir şey değil;
bir şey değil üstümüzü kaplayan gök;
Bohemya bir şey değil, karım bir şey değil;
bunların hepsi birer hiç... Bir şey değilse bu.

CAMILLO : Benim soylu efendim,
bu hastalıklı düşünceden kurtulun, hemen gecikmeden;
çok tehlikelidir çünkü.
LEONTES : Olsun, doğru ya.
CAMILLO : Hayır efendimiz, hayır.
LEONTES : Doğrudur. Sen yalan söylüyorsun, yalan.
Yalan söylüyorsun diyorum sana, Camillo;
nefret ediyorum senden, işte ilân ediyorum :
Koca sersemin, beyinsiz kölenin birisin sen;
ya da kararsız, rüzgâra göre yön değiştiren,
iyiyle kötüyü kendi gözüyle gördüğü halde
ikisine de meyleden biri. Karımın karaciğeri de
hayatı gibi tutulsaydı bu hastalığa,
bir saat bile yaşamazdı.
CAMILLO : Bu hastalığı kim geçirmiş ona?
LEONTES : Kim olacak, karımın boynundaki madalyon gibi
boynunda taşıyan karımı, Bohemya Kralı.
Öz çıkarlarını, kazançlarını kolladıkları kadar
benim şerefimi de gözeten
sadık bendelerim olsaydı çevremde,
bu işe bir son vermeyi bilirlerdi.
Hele sen, Bohemya Kralı'na içki sunan,
sen ki bir hiçken elinden tutup
yüce katlara çıkardım seni; bana olanları
göğün yeri, yerin göğü gördüğü gibi
apaçık görebilirsin sen;
bir kadehe birazcık baharat koydun mu
düşmanım gözlerini yumar sonsuza dek;
bu da benim yüreğime su serper.
CAMILLO : Efendimiz, yapabilirim bunu, hem

zehir gibi şiddetle işini gören
sabırsız bir iksirle değil,
etkisini yavaş yavaş gösteren bir içkiyle.
Ama ben, haşmetli kraliçemde
böyle bir kusur olacağına inanamam
(öylesine hükümdarca şerefli ki o).
Ben seni severim...

LEONTES : İnanmazsan, cehenneme kadar yolun var!
Bu belâyı hiç yoktan başına saracak kadar
şaşkın, kafasız biri mi sanıyorsun beni?
Çarşaflarının temizliğini, beyazlığını kirletir miyim?
(Onlar temiz kaldıkça mümkündür uyumak;
bir lekelendiler mi, biz gibi, diken, ısırgan gibi,
eşekarısının iğnesi gibi batarlar insana.)
Prensin, oğlumun kanına kara çalar mıyım,
(benden bilmişim onu, benim diye sevmişim)
yok yere kalkar mıyım böyle bir şeye?
Böyle bir şey yapar mıyım ben?
İnsan bu kadar sapıtır mı?

CAMILLO : Size inanmak zorundayım,
efendimiz, inanıyorum;
onun için ortadan kaldıracağım Bohemya Kral'nı.
Ancak bir şartla : O giderildikten sonra, haşmetlim,
oğlunuzun hatırı için, bir de, saraydaki
ve sizce bilinen, size dost krallıklardaki ağızları
dedikoduya karşı mühürlemek amacıyla
eskisi gibi davranacaksınız kraliçenize.

LEONTES : Öğütlerin benim seçtiğim yola uyuyor;
hiçbir leke sürmeyeceğim şerefine.

CAMILLO : Öyleyse gidin efendimiz; ve dostluk
şölenlerde nasıl bir yüzle görünürse,
öyle açık bir yüzle görünün

Bohemya Kralı'na da, kraliçenize de,
kadehi ben sunacağım krala.
Elimden şifalı bir içki alacak olursa,
hizmetkârınız saymayın beni.

LEONTES : Yetişir. Bu işi yaparsan,
yüreğimin yarısı senindir;
yapmazsan, kendi yüreğini ikiye bölünmüş bil.

CAMILLO : Yapacağım, efendimiz.

LEONTES : Öğütlerine uyup dost görüneceğim ben de.

(Çıkar.)

CAMILLO : Zavallı kraliçe! Peki ben,
ben ne durumdayım şimdi?
Soylu Polixenes'i zehirlemek zorundayım;
gerekçem de, efendi sözü dinlemek;
bir efendi ki, kendi içi altüst olduğundan
bütün adamları da öyle olsun istiyor.
Bu işi yapmak yükselmek demektir ya,
kutsanmış kralları öldürüp de yükselen
binlerce kişi örnek gösterilse bile
yapamam bu işi ben. Madem öyle bir örnek
ne tunçta, ne taşta, ne tirşede yazılı
alçaklık kendisi "Olmaz" desin buna.
Saraydan ayrılmam gerekiyor.
Bu işi yapsam da yapmasam da
başımdan olacağım besbelli.
Baht yıldızı, kendini göster artık!
İşte geliyor Bohemya Kralı.

(Polixenes girer.)

POLIXENES : Tuhaf! Burdaki itibarım
azalmaya başlıyor anlaşılan. Konuşmadı ha?
Günaydın, Camillo.

CAMILLO : Selâm soylular soylusu efendim!
POLIXENES : Ne var ne yok sarayda?
CAMILLO : Olağanüstü bir şey yok, efendimiz.
POLIXENES : Toprağının bir parçasını,
canı kadar sevdiği bir bölgeyi
elden çıkarmış gibi bir hali var kralın. Demin
her zamanki saygıyla yanına vardığımda
öte yana çevirdi bakışlarını;
ve horgörürcesine dudağını bükerek
uzaklaştı benden. Yanımdan öyle ayrılınca,
tutumunu değiştirecek neler dönüyor acaba diye
düşünmeye başladım ben de.
CAMILLO : Bilmeyi göze alamam, efendimiz.
POLIXENES : Ne demek bilmeyi göze alamam?
Bilmiyor musun? Biliyorsun da
bilmeyi göze alamıyorsun ha? Anlat,
dilinin altında bir şey var senin;
bir şeyi gerçekten biliyorsan,
bilmeyi göze alamıyorum diyemezsin çünkü.
Camillo'cuğum, senin değişen yüzün bir ayna gibi
benim yüzümün de değiştiğini gösteriyor bana;
bu değişikliğe sebep ben olsam gerek
beni de değiştirdiğine göre.
CAMILLO : İçimizden bazılarını kudurtan bir şey var
ama hastalığın adını koyamam ben;
sağlığı yerinde olan sizden bulaştı.
POLIXENES : Nasıl bulaştı benden?
Bakışları ölüm saçan canavar yerine koyma beni.
Şimdiye dek yüzüne baktığım binlerce kişi
daha da iyileşti bakışlarımdan, hiçbiri ölmedi.
Camillo, elbette soylu kişisin sen; ayrıca
bilgili, görmüş geçirmiş bir adamsın; buysa

bize soyluluğu miras bırakan atalarımızın
soylu adları kadar süsleyip donatır
çevremizdeki soylular topluluğunu.
Rica ediyorum, bildiğin bir şey varsa,
onu benim de bilmem gerekiyorsa,
bilmezlikten gelip saklama benden.

CAMILLO : Cevap veremem.

POLIXENES : Benden bulaşan bir hastalık
ve sağlığım yerinde ha? Cevap isterim.
Duyuyor musun, Camillo? Şerefin onayladığı
bütün insanlık görevleri adına yalvarıyorum sana
(benim bu dileğime cevap vermek
en önemsizi değildir o görevlerin)
zararlı olacağını tahmin ettiğin
nasıl bir olay yaklaşmakta bana doğru, açıkla :
Hangi uzaklıkta, hangi yakınlıktadır;
önlenebilirse, nasıl önlenir; önlenemezse
en iyi nasıl karşılanır o.

CAMILLO : Anlatayım efendim;
madem şerefli bildiğim biri
şeref adına sesleniyor bana.
O halde öğütlerime kulak verin,
ağzımdan çıkar çıkmaz da yerine getirin;
yoksa sizin de benim de işimiz tamamdır,
ikimize de iyi geceler!

POLIXENES : Devam Camillo'cuğum.

CAMILLO : Sizi öldürmekle görevlendirildim

POLIXENES : Kim görevlendirdi, Camillo?

CAMILLO : Kral.

POLIXENES : Niçin?

CAMILLO : Sanıyor ki, ne sanması, gözüyle görmüş
ya da

kötülük işlemenize kendisi ön ayak olmuş gibi
tam bir inançla yemin ediyor
kraliçesiyle yasak ilişki kurduğunuza.

POLIXENES : Doğruysa, en temiz kanım
hastalık bulaşmış pıhtıya dönsün;
insanların en iyisine ihanet edenlerin adıyla
aynı boyunduruğa koşulsun benim adım! Doğruysa,
taptaze şöhretim öyle bir kokuya dönsün ki,
ben bir yere vardığımda, en koku almaz burunların
direğini kırsın; şimdiye dek duyulmuş ya da
kitaplarda okunmuş en büyük salgınlardan
daha çok sakınsınlar ben yaklaşırken,
sakınmak da ne söz, iğrensinler hatta!

CAMILLO : Öyle bir düşünceye saplanmış ki,
gökteki bütün yıldızlar ve yıldızların
bütün etkileri üstüne yemin edin isterseniz;
ha denizin aya uymasını yasaklamışsınız
ha ondaki çılgınca düşüncenin yapısını
yeminler, öğütlerle sarsmaya kalkmışsınız;
yapının temeli onun inancı üstüne atılmış,
vücudu ayakta kaldıkça, çökmez.

POLIXENES : Onda nasıl yer etmiş bu?

CAMILLO : Bilmiyorum, ama eminim ki
bundan sakınmak daha güvenli bir yoldur
nasıl yer ettiğini araştırmaktan.
Onun için rehin olarak götüreceğiniz
şu vücutta barınan dürüstlüğüme güveniniz varsa
kaçın bu gece! Ben meseleyi fısıldarım adamlarınıza;
ayrı ayrı kapılardan birer ikişer çıkarak
şehirden kaçırırım onları. Bana gelince,
bu iş açığa çıktığında
burda bahtım kapanmış olacağından

sizin emrinize girerim artık. Kuşkunuz olmasın,
atalarımın üstüne yemin ederim ki
doğruyu söyledim size. İspat aramaya kalkarsanız
inkâr etmek zorunda kalırım sonra;
kralın ant içerek ölüme mahkûm ettiği kişiden
daha güvenli olmaz sizin durumunuz da.

POLIXENES : İnanıyorum sana.
Kralın yüreğini ben yüzünde gördüm.
Ver elini, bana yol göster;
benim yanımda olacak senin yerin.
Gemilerim hazır, halkımsa
burdan iki gün önce ayrılmamı bekliyordu.
Bu kıskançlık değerli bir varlık yüzünden;
o az bulunur bir şey olduğu için
kıskanılması da pek yaman olur;
ve kıskanılan güçlü bir kişi olduğuna göre
şiddetli olacaktır kıskanması da;
ve her zaman dost olduğunu söylemiş birinin
namusuna leke sürdüğüne inanması
daha acımasız öç almaya zorlayacak kralı.
Korkunun gölgesi vuruyor üstüme.
Yolum açık olsun, kralın öfkesine
yok yere hedef olan lütufkâr kraliçeye de
avunma sağlasın çabucak uzaklaşmam!
Gel Camillo, beni burdan sağ salim kurtarırsan
baba gibi sayarım seni. Hadi! Gidelim.

CAMILLO : Bütün gizli kapıların anahtarlarını
kullanmaya yetkim var, aman haşmetlim
geç kalınmasın! Gelin efendimiz, kaçalım!

(Çıkarlar.)

İKİNCİ PERDE

Birinci Sahne

(Sarayda bir oda. Hermione, Mamillius ve Kraliçenin maiyetindeki kadınlar girerler.)

HERMIONE : Yanınıza alın şu çocuğu; beni öyle üzüyor ki
dayanılır gibi değil.
I. KADIN : Gelin benim güzel efendiciğim.
Oyun arkadaşınız olayım mı sizin?
MAMILLIUS : Hayır, sizi istemem.
I. KADIN : Neden, benim tatlı efendiciğim?
MAMILLIUS : Siz beni şapur şupur öpüyorsunuz,
hâlâ bebekmişim gibi konuşuyorsunuz benimle.

(II. Kadına)

Sizi daha çok seviyorum.
II. KADIN : Peki neden, efendiciğim?
MAMILLIUS : Kaşlarınız daha kara diye değil; oysa
kara kaşlar pek yakışırmış bazı kadınlara,
ama fazla kalın değil de, kalemle çizilmişcesine
hilâl gibi yarı değirmi olursa.

II. KADIN : Kim öğretti bunu size!
MAMILLIUS : Kadınların yüzlerinden öğrendim.

(I. Kadına)

Kuzum, sizin kaşlarınız ne renk?
I. KADIN : Mavi, efendiciğim.
MAMILLIUS : Yo, şaka ediyorsunuz.
Mavi burunlu kadın gördüm
ama mavi kaşlısını görmedim hiç.
I. KADIN : Dinleyin! Anneniz kraliçenin karnı burnunda;
bugünlerde nur topu gibi yeni bir prensin
hizmetine vereceğiz kendimizi; o zaman
can atacaksınız bizimle oynaşmaya
tabi, biz sizi isteyecek olursak.
II. KADIN : İyice büyüyüp ağırlaştı son günlerde,
dilerim hayırlısıyla doğursun!
HERMIONE : Nedir o tartıştığınız derin konu?

(Mamillius'a)

Gelin efendiciğim, yine size amadeyim işte.
N'olur, şöyle yanıbaşımıza oturun da
bir masal anlatın bize.
MAMILLIUS : Nasıl olsun, neşeli mi, acıklı mı?
HERMIONE : İstediğiniz kadar neşeli olsun.
MAMILLIUS : Acıklı masal kışa daha bir gider.
Bir masalım var, cinler periler üstüne.
HERMIONE : Onu dinleyelim efendiciğim.
Hadi, oturun bakalım; hadi, cinlerinizle
korkutun beni korkutabildiğiniz kadar;
siz bu işte pek yamansınız.
MAMILLIUS : Evvel zaman içinde bir adam varmış...
HERMIONE : Yok ama, oturun da öyle devam edin.
MAMILLIUS : Mezarlığa yakın otururmuş.

Yavaş anlatacağım,
duymasın şu çekirgeler...

(Leontes, Antigonus, Beyler ve başkaları girerler.)

LEONTES : Orda rastladınız demek? Adamlarıyla?
Camillo da yanındaydı ha?

BİR BEY : Çamlığın ötesinde rastladım onlara;
öyle apar topar kaçanlar görmedim hiç.
Oları gemilerine dek gözlerimle izledim.

LEONTES : Ne mutlu bana ki haklıyımışım suçlamakta,
öyle bir düşünce beslemekte! Yazık,
daha az anlayışlı olsaydım keşke!
Mutluluğun bu kadarı uğursuzluk!
İçinde örümcek eritilmiş bir kadehi
kafaya dikip gidersin de, zehirlenmezsin yine de
(çünkü zihnine bulaşmamıştır); ama
o iğrenç şey gözlerinin önüne konursa,
onu nasıl içtiğini öğrenirsen, kıvrana kıvrana
patlarcasına çıkarırsın yuttuğunu.
Ben hem içtim, hem de örümceği gördüm.
Camillo bu işte yardımcısıydı onun, pezevengiydi.
Canıma, tacıma yönelmiş bir fesat var.
Bütün kuşkularımda haklıymışım:
Hizmetime aldığım o sahtekâr alçağı
benden önce tutmuş öteki.
Adam tasarladığım şeyi açıklayınca
elim kolum bağlanmış. Evet,
diledikleri gibi oynayacakları
bir oyuncak olmuşum meğer. Nasıl olmuş da?
O kadar kolay açılmış kapılar.

BİR BEY : Buyruğunuzla verilen yüksek yetkiden
nasıl yararalanıldıysa öteden beri,
yine yararlanılmıştır.

LEONTES : Çok iyi anlıyorum, çok!
Ver çocuğu; iyi ki sen emzirmedin onu.
Gerçi bana benzeyen yerleri var, ama
fazlasıyla taşıyor senin kanını.
HERMIONE : Bu da ne? Şaka mı?
LEONTES : Götürün çocuğu, onun yanına yaklaşmasın,
uzaklaştırın; anası da karnındakiyle eğlensin.
Çünkü Polixenes'tir seni böyle şişiren.

(Mamillius bir kadınla çıkar.)

HERMIONE : Ama ben, o değil derim; siz de
yemin ederim ki, sözüme inanırsınız
her ne kadar tersine meyletseniz de.
LEONTES : Beylerim şu kadına bakın, dikkat edin ona.
Siz tam "Ne güzel kadın" derken,
yüreklerinizin hakseverliği ekleyiverecek;
"Ne yazık ki namuslu değil, şerefli değil."
Onun dış görünüşünü övün siz
(inan olsun parlak gözlere lâyıktır o bakımdan)
ama hemen omuz silkin, vah vah deyin,
İftiranın kullandığı adi damgalara başvurun;
- ah, şaşırdım, merhamet kullanır bunları;
çünkü iftira erdemi bile sarartıp soldurur.
Bu omuz silkmeler, bu vahvahlar
siz "Güzel kadın" dedikten sonra,
"Namuslu kadın" demeye kalmadan
giriverirler araya. Ben ki onun namussuzluğundan
en çok acı duyacak kişiyim, işitin benden :
bu kadın kahpedir.
HERMIONE : Bunu alçağın biri
(dünyanın en sunturlu alçağı) söylese,
bir kat daha alçalır bunu söyleyince.
Efendimiz, yanılıyorsunuz.

LEONTES : Benim yerime Polixenes'i koymakla
asıl siz yanıldınız hanımcığım. Ah seni...
Senin mevkiinde bir kimse için
dilim varmıyor bu sözü söylemeye;
sonra barbarlık benden örnek alır da
her seviyedeki insan için aynı dili kullanır diye,
artık beyle dilenci arasında fark gözetilmez diye.
Kahpe olduğunu söyledim onun,
kiminle kahpelik ettiğini de söyledim.
Üstelik haindir o; Camillo da suç ortağıdır,
onun kendi yüzünü bile kızartacak şeyi,
asıl suçluyla ilişkisini bilen;
onun yatağını kirlettiğini, ayaktakımının
uluorta sıfatlar yakıştırıdığı kimseler kadar
kötü olduğunu bilen bir suç ortağı. Evet,
onların nasıl kaçtıklarından haberi var bunun.
HERMIONE : Hayır, hayatımın üstüne yemin ederim ki
bunların hiçbirinden haberim yok benim.
Durumu daha iyi öğrendiğinizde
beni böyle dillere düşürmek
kim bilir ne kadar üzecek sizi!
Etmeyin efendimiz; sonradan, yanılmışım demek
bana yapılan haksızlığı düzeltemez kolay kolay.
LEONTES : Hayır, yapıyı üstüne kurduğum
temel konusunda yanılıyorsam, demek ki
bir okul çocuğunun topacını çekemeyecek kadar
zayıftır evrenin ağırlık merkezi.
Götürün şunu, zindana!
Her kim ondan yana olacak olursa
onun suçuna ortak sayılacaktır.
HERMIONE : Buyruk yürüten uğursuz bir gezegen var.
Gökler daha bir güler yüz gösterinceye dek

sabretmem gerekiyor. Soylu beylerim,
hemcinslerimde sık sık rastlandığı gibi
ağlamaya yatkın değilim ben;
o boş yere dökülen yaşları bende görmemek
merhamet kaynaklarınızı kurutacak belki;
ama burama yerleşmiş öyle bir acı var ki
onun yakması, gözyaşlarının boğmasından beter.
Yalvarırım hepinize, beylerim,
insafınızın yol göstereceği düşüncelerle
yargılayın beni; kralın istediği de
böyle yerine getirilsin.

LEONTES *(muhafızlara)* : Buyruğuma uyulmayacak mı?

HERMIONE : Benimle kim gelecek? Yalvarırım haşmetlim,
kadınlarım yanımda olsun, görüyorsunuz
durumum gerektiriyor bunu. Ağlamayın budalacıklar,
sebep yok ki. Hanımınızın zindanı hakettiğini öğrenirseniz
o zaman gözyaşınız sel gibi aksın ben ordan çıkarken.
Bu başıma gelen, iyilik getirecek bana.
Hoşça kalın, efendimiz. Hiçbir zaman
üzgün görmek istemezdim sizi,
ama artık göreceğime eminim.
Gelin kadınlarım, izniniz çıktı.

LEONTES : Gidin, buyruğumuzu yerine getirin, haydi!

(Kraliçe muhafızlar eşliğinde, kadınlarla çıkar.)

BİR BEY : Yalvarırım efendimiz, geri çağırın kraliçeyi.

ANTIGONUS : Efendimiz, yaptığınız şeyden emin olun ki

üç kişiye acı çektirecek bir zorbalığa
dönmesin adaletiniz :
Kendinize, kraliçenize, oğlunuza.

BİR BEY : Onun uğruna, efendimiz, hayatımı koyarım ortaya
gökler kraliçeyi nasıl lekesiz görüyorlarsa
sizin de öyle kabul etmeniz için; yani
ona yönelttiğiniz bu suç konusunda.

ANTIGONUS : O başka türlü çıkacak olursa,
kısraklarımı nasıl ahıra kapatıyorsam
karımı da kilit altında tutarım bundan böyle;
ancak gözümle gördüğüm,
elimle dokunduğum zaman güvenirim ona;
dünyada kadının her parçası, ne söylüyorum,
kadın teninin her zerresi yalancı demektir çünkü
kraliçe yalancıysa.

LEONTES : Sakin olunuz.

BİR BEY : Yüce efendimiz...

ANTIGONUS : Sizin için söylüyoruz, kendimiz için değil.
Fesatçının biri aklınızı çelmiş sizin;
o alçağın kim olduğunu bilsem
diri diri gömerim toprağa.
Kraliçenin namusunda kusur bulunursa,
üç kızım var benim : En büyüğü on birinde,
ortancası dokuzunda, en küçüğü de beşinde;
dediğiniz doğru çıkarsa, kızlarıma ödetirim bunu.
Şerefim hakkı için, kısırlaştırırım üçünü de;
dünyaya düzmece kuşaklar getireceklerine
on dördüne bile basmasınlar.
Miras ortaklarıdır onlar;
hayırlı evlât yetiştirdiklerini görmemektense
hadım olayım daha iyi.

LEONTES : Kesin, yeter artık. Siz bu meseleyi
bir ölünün koku almaz burnuyla kokluyorsunuz;
oysa ben görüyor, duyuyorum onu
size dokunan şu elimi duyduğunuz
şu parmaklarımı gördüğünüz gibi.
ANTIGONUS : Namusu gömmek için mezar istemez
öyleyse;
aşağılık toprağın yüzünü sevimli gösterecek
bir nebze namus kalmadığına göre.
LEONTES : Ne demek! Bana güven yok mu?
BİR BEY : Bu konuda, efendimiz, kendimden çok
size güven olmasın isterim ben; ve bundan dolayı
siz ne denli suçlanırsanız suçlanın,
onun namusunun doğrulanması
daha çok sevindirir beni
sizin kuşkunuzun doğrulanmasından.
LEONTES : Güçlü sezgimize uymak dururken
neden sizlerle görüşeyim bunu?
Yetkimiz görüşlerinizi gerektirdiğinden değil,
yaradılıştan iyi olduğumuz için açıldı bu iş size;
ama siz, sersemlediğiniz
ya da öyle göründüğünüz için, varamıyor
ya da varmak istemiyorsunuz gerçeğin tadına;
bilin ki, öğütlerinizin bize artık gereği yok.
İşin kendisi de, kaybı, kazancı, yöntemi de
hepsi kendimize aittir.
ANTIGONUS : Öyleyse, hükümdarım,
bunu daha fazla yaymadan
kendi kendinize, sessizce yargılasanız.
LEONTES : Nasıl olur bu? Ya yaşından ötürü bunadın
ya da doğuştan budalanın birisin sen.
Aralarındaki içlidışlılık

(kuşku böylesine keşinlikle doğrulanmamıştır daha,
yalnız görgü tanığı eksik, bir görülmediği kaldı;
başka her şey, yapıldığını gösteriyor bu işin),
üstelik Camillo'nun kaçışı
gerekli kılıyor duruşmayı. Yine de
daha bir emin olmak için
(böyle önemli bir işte düşüncesiz davranmak
acıklı sonuçlar doğurabilir çünkü)
tam yeterli bildiğimiz Cleomenes'le Dion'nu
görevle gönderdim kutsal Delphos'a,
Apollo'nun tapınağına. Kâhinden getirecekleri
her şeyi bildirecek bize; onun Tanrısal öğüdü
ya durduracak beni, ya da mahmuzlayacak.
İyi etmiş miyim?

BİR BEY : İyi etmişsiniz, efendimiz.

LEONTES : Gerçi ben eminim, bildiğimden fazlasını bilmek de
gerekmiyor bana; ama başkalarının,
cahil bönlükleri gerçeğe yaklaşamayanlar var ya,
onların içini rahat ettirecek bir kehanet.
Kaçan iki kişinin ihanetini uygulamak
belki ona bırakılmıştır diye,
kraliçeyi kendimizden uzaklaştırarak
hapsetmeyi uygun gördük böylece.
Haydi, gelin ardımızdan; halkla konuşacağız,
çünkü bu iş herkesi ayağa kaldıracak.

ANTIGONUS *(kendi kendine)* : Bence kahkahayla güldürecek
gerçek ortaya çıkınca.

(Çıkarlar.)

İkinci Sahne

(Aynı yer. Bir zindanın dış avlusu.
Paulina, maiyetiyle girer.)

PAULINA : Gardiyanı çağırın, kim olduğumu da bildirin.

(Maiyetinden biri çıkar.)

Eşsiz kadın,
Avrupa'nın hiçbir sarayı sana lâyık değilken
zindanda ne işin var senin?

(Zindancı girer.)

Efendiciğim, beni tanıyorsunuz değil mi?

ZİNDANCI : Değerli bir hanım
ve çok saydığım biri olarak.

PAULINA : Öyleyse rica ederim,
rica ederim kraliçenin yanına götürün beni.

ZİNDANCI : Götüremem, efendim;
yanına kimseyi sokmamak için
kesin buyruk aldım.

PAULINA : Bu ne çaba,
zararsız ziyaretçileri bile yaklaştırmamak için
kilit altında saklamak namusu ve şerefi!
Rica ederim, kadınlarından birini görmek
yasaya uygun mudur? Hangisi olursa,
Emilia sözgelişi...

ZİNDANCI : Bağışlayın efendim,
yanınızdakileri uzaklaştırırsanız
getiririm Emilia'yı.

PAULINA : Çağırın onu, rica ederim. Sizler çekilin.

(Maiyeti çıkar.)

ZİNDANCI : Bir de, efendim,
siz görüşürken benim de bulunmam gerek.
PAULINA : Peki, öyle olsun; rica ederim...

(Zindancı çıkar.)

İnsana kulp takmak için neler yapıyorlar
ortada fol yok yumurta yokken.

(Zindancı Emilia ile girer.)

Kadıncığım,
gönlü yüce kraliçemiz nasıllar?
EMILIA : Onun kadar büyük, onun kadar kimsesiz biri
nasıl olabilirse, öyle : Hiçbir nazlı kadının
beterine uğramadığı korkular, acılar yüzünden
biraz vaktinden önce doğurdu.
PAULINA : Oğlan mı?
EMILIA : Kız, hem de güzel bir bebek,
gürbüz, yaşayacağa da benzer.
Onunla bir hayli avunuyor kraliçe, diyor ki;
"Zavallı mahpusum, ben de senin kadar masumum."
PAULINA : Yemin ederim doğru olduğuna.
Kralın o korkunç, uğursuz delilikleri yok mu,
lânet olsun onlara! Krala anlatılmalı bu,
anlatılacaktır da; bu iş en çok bir kadına yakışır.
Ben üstüme alıyorum. Ağzımdan tatlı söz çıkacak
olursa
dilim şişsin de, kızıl bakışlı öfkeme
çığırtkanlık etmesin bir daha. N'olur, Emilia,
en derin saygımı ilet kraliçeye :
Küçük bebeğini bana güvenebilirse
krala gösteririm onu; savunmasını da
en gür sesle yapmayı boynuma borç bilirim.
Kim bilir, çocuğu görünce yumuşar belki.

Konuşmanın beceremediğini
saf masumluğun susması başarır çoğu kez.
EMILIA : Peki değerli hanımcığım,
şerefiniz, iyiliğiniz o kadar açık ki
böyle isteyerek aldığınız bu iş
hayırlı bir sonuç doğurmaz olur mu hiç?
Bu önemli işe sizden uygun kimse bulunamaz.
Siz lütfen bitişik odaya buyurun da, ben hemen
pek soylu teklifinizi bildireyim kraliçeye.
O da bugün aynı şeyi düşünüyordu;
ama reddedebilir diye, bu şerefli elçiliği
teklif edemiyordu kimseye.
PAULINA : Ona de ki, Emilia, dilim boş durmayacak.
Yüreğimden cesaret taştığı gibi
akıllıca sözler dökülürse dilimden,
kimsenin kuşkusu olmasın, başarırım bu işi.
EMILIA : Tanrılar sevindirsin sizi!
Ben kraliçenin yanına gidiyorum.
Lütfen, sizde yaklaşın biraz daha.
ZİNDANCI : Efendim kraliçe bebeği yollamaya razı olursa
götürülmesine göz yummak
bilmem ki neler getirir başıma. Elde emir yok da...
PAULINA : Korkunuz yersiz efendim.
Bu çocuk annesinin karnında mahpustu;
büyük doğanın yasası ve akışıyla
ordan kurtulup kavuştu özgürlüğe.
Ne kralın öfkesiyle ilgisi var onun
ne de (böyle bir şey varsa) kraliçenin günahıyla.
ZİNDANCI : İnanıyorum buna.
PAULINA : Korkma sen, şerefim hakkı için,
tehlikeyle aranda yer alacağım.

(Çıkarlar.)

Üçüncü Sahne

(Aynı yer. Sarayda bir oda. Leontes görülmektedir.)

LEONTES : Ne gündüz rahat var ne gece;
bu işe bu türlü katlanmak zayıflık,
zayıflık sadece. Sebep olan sağ kalmasaydı bari,
sebep olanlardan biri, yani o kaphe.
Çünkü o şehvet düşkünü kral
elimin ulaşamayacağı yerlerde,
menzili dışında beynimin : Tuzak kâr etmez.
Oysa berikine takabilirim kancayı.
Öldü deyin, ateşe atıldı deyin; o zaman
eski rahatımın bir kısmına belki kavuşurum yine.

(Uşak girer.)

Kim o?

UŞAK : Efendimiz!

LEONTES : Oğlum nasıl?

UŞAK : İyi geçirdi bu geceyi.
Hastalığı atlatttığı umuluyor.

LEONTES : Çocuktaki soyluluğa bakın.
Annesinin namussuzluğunu anlayınca
sararıp soldu hemen, can evinden vuruldu;
bunun utancını öylesine duydu ki
koyverdi kendini, iştahından, uykusundan oldu,
bitti tükendi iyiden iyiye. Yalnız bırakın beni.
Gidip bir bakın çocuk nasıl.

(Uşak çıkar.)

Ayıp, ayıp! Aklımdan çıkarmalıyım o adamı.
Ondan öç alma düşüncesi bile geri tepiyor :

Kendi başına da pek zorlu
taraftarlar ve antlaşmalar bakımından da.
Varsın öyle olsun, onun da sırası gelir.
Yanındakinden öç almalı ilk elde.
Camillo ve Polixenes gülüyorlar bana,
kederimle alay ediyorlar.
Ama bir ulaşabilseydim onlara, gülemezlerdi;
buyruğumun altındaki de gülemeyecek nitekim.

(Paulina, kucağında çocukla girer; Antigonus, Beyler ve uşaklar onu önlemeye çalışırlar.)

BİR BEY : Girmemelisiniz.

PAULINA : Öyle diyeceğinize,
yardımcı olun bana, soylu beyler.
Yazık, kralın amansız hışmından mı korkuyorsunuz
kraliçenin hayatı için kaygı duyacağınıza,
o gönlü yüce, masum varlığın? Onun suçsuzluğu
daha ağır basar kralın kuşkusundan.

ANTIGONUS : Yeter artık.

UŞAK : Bütün gece uyumadı, efendim;
emir verdi kimse yanına girmesin diye.

PAULINA : Bu kadar telâşlanmayın, efendiciğim,
ben uyku getiriyorum ona. Sizler yok musunuz,
onun çevresinde gölgeler gibi sürünenler,
onun her gereksiz göğüs gerişinde iç çekenler,
sizin gibiler besliyor onun uykusuzluğunu.
Derde deva olduğu kadar doğru,
derde deva ve doğru olduğu kadar da
dürüst sözlerle geliyorum ben; bunlar
onun uykusunu kaçıran kuruntuyu giderecektir.

LEONTES : Nedir o gürültü, hey?

PAULINA : Gürültü değil, efendimiz;

haşmetlimle ilgili bazı dedikodular üstüne
gerekli bir görüşme.
LEONTES : Nasıl! Defedin şu kendini bilmez kadını!
Antigonus, onun yanıma yaklaşmaması için
emir vermiştim sana. Böyle yapacağını bilmiyordum.
ANTIGONUS : Sizin de canınızı sıkar benim de korkusuyla
sizi görmeye gelmemesini, efendimiz,
tembih etmiştim kendisine.
LEONTES : Ne demek? Söz geçiremiyor musun ona?
PAULINA : Her türlü namussuzluğa karşı söz geçirir;
ama bu işte, sizin tuttuğunuz yolu seçerek
namusluluğum yüzünden beni mahkûm etmedikçe,
emin olun, söz geçiremez bana.
ANTIGONUS : İşte duyuyorsunuz ya!
Gemi azıya aldı mı, koyveririm;
o da sürçmez ama.
PAULINA : Benim yüce hükümdarım,
sadık bendeniz, hekiminiz, en saygılı
dert ortağınız olarak geliyorum size;
gerçi sizi kötü işlere yöneltenler kadar
size bağlı görünemiyorum, ama yalvarırım
dinleyin beni, dürüst kraliçenizden geliyorum ben.
LEONTES : Dürüst kraliçe mi!
PAULNA : Dürüst kraliçe, efendimiz, dürüst kraliçe;
dürüst kraliçe diyorum, evet. Erkek olsaydım,
çevrenizdeki en değersiz kişi bile olsaydım
çarpışarak savunurdum onun dürüstlüğünü.
LEONTES : Dışarı atın şunu.
PAULINA : Kim gözlerine değer vermiyorsa
ilk o sürsün bana elini. Ben kendim giderim
ama görevimi yaptıktan sonra. Dürüst kraliçe

(çünkü gerçekten dürüsttür o) bir kız doğurdu size.
İşte, buyurun.

(Çocuğu yere koyarak)

Hayır duanızı bekliyor.

LEONTES : Defol! Erkek cadı! Kapı dışarı edin şunu.
Şeytan karı, pezevenk karı!

PAULINA : Asla! Siz bu sıfatı nasıl
bilmeden yakıştırıyorsanız bana,
ben de öyle bilgisizim o işte;
ve sizin çılgınlığınızdan geri kalmaz
benim namusluluğum, bu da
-dünyanın gidişine göre- inan olsun
yeter namuslu sayılmaya.

LEONTES : Hainler! Tutup atmayacak mısınız şunu?
Piçi de kendisine verin.

(Antigonus'a)

Behey bunak! Tavuğun gagaladığı horoz,
kılıbık herif! Al şu piçi, al diyorum;
al da kocakarına ver.

PAULINA : Onun zorla taktığı şu aşağılık sıfatı
sen de kabul ederek alırsan prensesi,
ellerin sonsuza dek saygıdan uzak kalsın!

LEONTES : Karısından ödü patlıyor.

PAULINA : Siz de öyle olsaydınız keşke; o zaman
çocuklarım derdiniz kendi çocuklarınıza.

LEONTES : Hainler yuvalanmış buraya!

ANTIGONUS : Şu kutsal ışık hakkı için
hain değilim ben.

PAULINA : Ben de değilim; kimse hain değil
ondan, kendisinden başka; çünkü
kendi kutsal şerefine, kraliçenin şerefine,

umut bağladığı oğlunun, bebeğinin şerefine
iftira ediyor o (iftiranın ağzı kılıçtan keskin olur);
kafasındaki düşünceyi kökünden söküp
atmak da istemiyor bir türlü (felâket şu ki
onu bu durumda zorlayamazsınız da);
oysa meşe, ya da kaya ne kadar sağlamsa
o kadar çürük bu düşüncenin kökü.

LEONTES : Çenesi düşük şırfıntı! Demin kocasını benzetti,
şimdi de bana saldırıyor! Bu çocuk benim değil;
Polixenes'in dölü bu. Götürün;
kadını da, onu da ateşe atın!

PAULINA : Sizin çocuğunuz; hem,
hık demiş burnundan düşmüş derler ya
öyle işte. Şuna bakın, beylerim,
ufak çapta da olsa, babanın örneği :
Gözler, burun, dudaklar; kaşların çatılışı, alın,
şu çene çukuruyla gamzeler; gülümsemesi;
elin, tırnağın, parmağın kalıbı, biçimi...
Ey doğa, güzel Tanrıça, sen ki onu
ana rahmine düşürene bu kadar benzetmişsin;
aklının işleyişi de senin elindeyse,
kıskançlık rengi olan sarı bulunmasın onda;
çünkü o da babası gibi, çocuklarının
kocasından olmadığı kuşkusuna kapılır sonra.

LEONTES : Umacı karı! Hele sen, alçak,
karının dilini tutmadığın için
asılmaya lâyıksın sen.

ANTIGONUS : Bu işi beceremeyen bütün kocaları asarsanız
bir tek uyruğunuz ya kalır ya kalmaz.

LEONTES : Bir daha söylüyorum, defedin şu kadını.

PAULINA : En değersiz, en amansız efendinin bile
elinden gelmez bundan fazlası.
LEONTES : Seni yaktıracağım.
PAULINA : Umurumdaydı! Sapıtmış olan
ateşi yaktırandır, ateşte yanan değil.
Size zorba demeyeceğim, ama
yersiz kuruntularınızdan başka kanıt yokken
kraliçenize karşı böyle zalimce davranmanızda
zorbalık çeşnisi var biraz; bu
sizi dillere düşürecek, evet,
rezil edecek bütün dünyaya.
LEONTES *(Antigonus'a)* : Bağlılık andını hatırla da
odadan çıkar şu kadını. Ben zorba olsaydım,
şimdi sağ kalır mıydı? Beni zorba olarak tanısaydı
zorba diyemezdi bana. Defedin şunu!
PAULINA : N'olur, itmeyin beni öyle; gidiyorum.
Koruyun çocuğunuzu efendimiz, sizin çocuğunuz o.
Daha iyi yol gösteren bir melek yollasın Tanrı ona!
Çekin üzerimden ellerinizi! Sizlerden,
onun çılgınlıklarını böyle uysal karşılayanlardan,
sizin hiçbirinizden iyilik gelmez ona.
Peki, peki; hoşça kalın; gittik işte.
LEONTES *(Antigonus'a)* : Karını sen kışkırttın bu işe,
hain!
Benim çocuğum ha? Kaldırın şunu! Sen,
madem yüreğin onun üstüne titriyor,
onu sen al da, kendi elinle ateşe at hemen;
ama sen yapacaksın bunu, yalnız sen.
Hemen götür onu : Bir saat içinde
işin olup bittiğini bildir bana
hem de sağlam tanıklarla; yoksa
el koyarım canına da, varına da yoğuna da.

Sözümü dinlemeyip öfkeme karşı koyacaksan
söyle de, kendi elerimle söküp atayım piçin beynini.
Haydi, götür de ateşe at onu;
çünkü karını sen kışkırttın.

ANTIGONUS : Ben kışkırtmadım, efendimiz.
Bu beyler, bu soylu dostlarım, lütfederlerse
temize çıkarabilirler beni.

BEYLER : Çıkarabiliriz : Haşmetli hükümdarımız,
karısının buraya gelmesinde suçu yok onun.

LEONTES : Hepiniz yalancısınız.

BİR BEY : Yalvarırız haşmetlim, bize biraz daha güven besleyin;
her zaman doğrulukla hizmet ettik size; n'olur
değerimiz de ona göre olsun katınızda. Diz çökerek
(geçmiş ve gelecekteki yüksek hizmetlerimize karşılık)
bu kararınızdan vaz geçmenizi diliyoruz sizden.
Öyle korkunç, öyle kanlı birşey ki bu,
mutlak kötü bir sonuç doğuracaktır.
Hepimiz dize geldik işte.

LEONTES : Her esen yel önünde bir tüy gibiyim ben.
Şu piçin diz çöküp bana baba demesini
görmek için mi yaşayacağım? O zaman lânet etmektense
onu şimdi yakmak daha iyi. Ama öyle olsun :
Varsın yaşasın. Hayır, öyle de olmasın.

(Antigonus'a)

Siz, efendim, gelin buraya; siz ki
hanımefendiyle, ebenizle birlikte
içiniz titreyerek uğraşıp didindiniz
bu piçin hayatını kurtarmak için

- onun piçliği şu sakalın ak olduğu kadar kesin -
bu yumurcağın hayatını kurtarmak için
neyi göze alırsınız?

ANTIGONUS : Elimden gelen
ve soyluluğun gerektirdiği herşeyi, efendimiz.
Hiç değilse, bir damla kalmış kanımı rehin koyarım
masumu kurtarmak için. Ne mümkünse yaparım.

LEONTES : Mümkün olacak bir şey. Şu kılıcın üzerine
ant iç
buyruğumu yerine getireceğine.

ANTIGONUS : Ant içerim efendimiz.

LEONTES : İyi dinle ve eksiksiz yap, anlıyor musun?
Bir noktasının eksik kalması
senin de ölümün demektir, dili uzun karının da
(onu bu seferlik bağışlıyoruz).
Bize bağlı bir kişi olarak buyruğumuzdur sana :
Şu dişi piçi burdan alacak, uzak, ıssız,
ülkemizin tâ dışında bir yere götüreceksin;
ve orda bırakacaksın (artık acımadan)
iklimin insafına; ne hali varsa görsün.
Bu çocuk nasıl tuhaf bir rastlantıyla geldiyse bize,
adalet yerini bulsun diye sana emrediyorum :
Ruhun korkuya, vücudun da
işkenceye uğramasın istiyorsan,
onu tuhaf bir şekilde emanet edeceksin bir yere;
raslantı dilerse yaşatsın dilerse öldürsün.
Götür.

ANTIGONUS : Bunu yapacağıma ant içerim;
bir çırpıda öldürmek
daha insaflı olurdu ya. Gel bakalım, zavallı çocuk.
Güçlü bir ruh, bari çaylaklarla kuzgunlara emzirtse seni!

Ayılarla kurtların, merhamete gelip
vahşiliklerini bir yana bırakarak
böyle şeyler yaptıkları olmuş daha önce.

(Krala)

Efendim, bu işin mükâfatından
daha büyük olsun mutluluğunuz.
Seni de, yıkıma mahkûm zavallıcık,
hayır dua korusun uğradığın zulme karşı!

(Çocukla çıkar.)

LEONTES : Hayır, başkasının dölünü besleyemem ben.

(Bir uşak girer.)

UŞAK : Gözünüz aydın efendimiz,
kâhine gönderdiğiniz kişilerden
haber geldi bir saat önce : Cleomenes'le Dion
sağ salim dönmüşler Delphos'tan; ikisi de
karaya çıkarak hızla geliyorlarmış saraya.

BİR BEY : Gözünüz aydın öyleyse, efendimiz,
tahminleri aşan bir sürat bu.

LEONTES : Onlar burdan ayrılalı yirmi üç gün oluyor:
İyi sürat. Büyük Apollo'nun
gerçeği derhal ortaya çıkarmak istediğine
belirti olsa gerek. Hazırlanın beylerim,
bir kurul toplayın da, pek hain kraliçemiz
çıksın huzurunuza; çünkü, açıkça suçlandığı gibi
açıkça ve adalet üzre yargılanacak. O sağ kaldıkça
yük oluyor bana yüreğim. Şimdi gidin de
buyruğum üzerinde düşünün.

(Çıkarlar.)

ÜÇÜNCÜ PERDE

Birinci Sahne

(Sicilya. Kasabanın birinde bir sokak. Cleomenes'le Dion girerler.)

CLEOMENES : İklim yumuşak, hava pek nefis,
ada verimli; tapınaksa
övüldüğünden kat kat üstün.
DION : Beni en çok etkileyen
o göksel giysiler üzerinde duracağım bense
(onlar için öyle demem gerekiyor galiba)
bir de, o giysilere bürünmüş olanların
uyandırdıkları saygı. Hele kurban!
O ne törensi, o ne heybetli ve
olağanüstü bir sunuştu o!
CLEOMENES : En çok da, kâhinin o kulakları sağır eden gök gürültüsünü andırır gümbürtülü sesi... Beni öyle sarstı ki o, kendimi kaybettim.
DION : Bizim için eşsiz, tatlı, çabuk geçen yolculuk kraliçe için de hayırlı olursa - öyle olsa keşke! - harcanan zaman işe yaramış demektir.
CLEOMENES : Büyük Apollon hayra çevirsin hepsini!

Hermione'a suç yükleyen bu bildiriler
pek hoşuma gitmiyor benim.
DION : Böyle şiddetli davranmak
ya aydınlatır konuyu, ya da büsbütün kapatır.
Apollo'nun ulu rahibi eliyle mühürlenmiş bu;
bu kehanet açıklandığında
eşsiz bir şey çıkıverecek ortaya.
Haydi, yenileyelim atları! Sonu hayırlı olsun.

(Çıkarlar.)

İkinci Sahne

(Sicilya. Duruşma yeri.
Leontes, Beyler ve Yargıçlar girerek yerlerini alırlar.)

LEONTES : Bu oturum (büyük bir üzüntüyle açıklıyoruz)
gönlümüze aykırı düşmekte : Yargılanan bir kral kızı,
karımız, bizce çok sevilen biri.
Açıkça, adalet üzre başlayan bu duruşma
olağan seyrini izleyecek, sanığın suçlu görülmesine
ya da beraetine dek sürecektir; onun için
bize yöneltilen zorbalık suçundan
temize çıkaralım kendimizi. Tutukluyu getirin.
YARGIÇ : Haşmetli kralımın buyruğuna göre
kendisi gelecek kraliçenin. Susunuz!

(Hermione muhafızlarla getirilir; Pauline ile maiyeti onu izler.)

LEONTES : İddianameyi okuyun.

YARGIÇ : Sicilya Kralı yüce Leontes'in kraliçesi Hermione, sen, vatana ihanet, Bohemya Kralı Polixenes'le zina etmek, büyük efendimizin, kocan olan haşmetli kralın hayatına Camillo ile birlikte suikast hazırlamak suçuyla buraya getirildin. Niyetinizi bazı raslantılar kısmen ortaya çıkarınca, sen Hermione, gerçek bir uyruğun borçlu olduğu inanç ve bağlılığa aykırı olarak, güvenliklerini sağlamak için onlara yol gösterdin, yardım ettin, geceleyin kaçmalarını sağladın.

HERMIONE : Benim söyleyeceklerim, ister istemez
sizin suçlamalarınızla çelişeceğinden;
ve benden yana konuşan tek tanık
kendimden başkası olmayacağından
"Suçsuzum" demek pek yaramayacak işime.
Doğruluğum sahtelik sayıldığından
sözlerim de öyle kabul edilecek. Ama
Tanrısal güçler insanca davranışlarımızı görüyorlarsa
(ki görüyorlardır) hiç kuşkum yok, masumluk
yüzünü kızartacaktır haksız suçlamanın
ve zorbalık sabrın karşısında tirtir titreyecektir.

(Krala)

Siz, efendimiz, (bilmez görünseniz de)
en iyi siz bilirsiniz ki, benim geçmişim
namuslu, temiz ve dürüsttür
şu an mutsuz olduğum kadar.
Bu öyle bir mutsuzluk ki
seyirci çekmek için uydurulup oynanan
öykülerde bile rastlanmaz böylesine.

Bakın şu halime : Ben ki kralın yatağını paylaşan,
tahtın yarısına ortak, büyük bir hükümdarın kızı,
umut bağlanan bir prensesin annesiyim; burda
lütfedip gelerek dinleyenlerin önünde
dil döküyorum hayat ve namus uğruna.
Ancak acıya verdiğim kadar
değer veriyorum hayata (onsuz edebilirim);
ama namus, benden çocuklarıma kalacağı için,
yalnız onu savunacağım ben.
Vicdanınıza başvuruyorum, efendimiz :
Polixenes sarayınıza gelmeden önce
nasıl gözünüzdeydim, nasıl haketmiştim bunu;
o geldikten sonra uygunsuz ne ilişkim oldu ki
bu durumda bulunuyorum şimdi?
Namus sınırı zerre kadar aşıldıysa,
eylem ya da istekle o yana meyledildiyse
yürekleri taş kesilsin beni dinleyenlerin
ve en yakın akrabam
ayıp diye haykırsın mezarımın başında!

LEONTES : Kendinde kötülük işlemek küstahlığını bulan
işlediği kötülüğü inkâr edecek kadar
küstahlık bulamasın kendinde...
Ben daha böylesini duymadım.

HERMIONE : Hakkınız var, efendimiz,
ama bu sözler uymuyor bana.

LEONTES : Demek kabul etmiyorsunuz.

HERMIONE : Bana suç olarak yöneltilen şey dışında
hiçbir şeyden sorumlu tutulmamalıyım ben.
Suç ortağım olduğu ileri sürülen Polixenes'e gelince,
itiraf ederim ki, namus çerçevesi içinde
benden beklediği sevgiyi gösterdim ona,

benim gibi bir kadına yaraşabilecek
bir sevgiyle sevdim onu; sizin, başka kimsenin değil,
sizin buyurduğunuz bir sevgiyle. Bundan kaçınsaydım
hem saygısızlık hem de nankörlük etmiş olurdum
size karşı da, dostunuza karşı da. O dost ki,
konuşmaya başladığı günden beri
size bağlılığını cömertçe belirtmiş sevgisi.
Gelelim suikaste : Tadına bakmam için önüme sürülse de
tadı nasıldır bilmem; bütün bildiğim
Camillo'nun dürüst bir insan olduğudur;
sarayınızdan niçin ayrıldığına gelince,
Tanrılar da (benden fazla bir şey bilmiyorlarsa)
demek ki onlar da bilgisiz bu konuda.

LEONTES : O yokken ne yapacağınızı tasarladığınız gibi gideceğinden de haberiniz vardı.

HERMIONE : Efendim,
anlamadığım bir dille konuşuyorsunuz.
Düşlerinizin pençesinde bulunan hayatımı
gözden çıkarıyorum artık.

LEONTES : Senin işlerindir benim düşlerim.
Sen Polixenes'ten bir piç peydahla,
ben de bunu düşümde görmüş olayım sadece!
Utanma denen şeyle hiçbir ilgin kalmamış
(sencileyin halt karıştıranlar öyle olurlar)
doğruluktan da büsbütün uzaklaşmışsın;
ama inkâr pek yaramaz senin işine; çünkü
hiçbir baba sahip çıkamadığından
piçin nasıl uzaklara atılıp lâyığını bulduysa
(oysa bu işte ondan çok sen suçlusun aslında)
adaletimizi sen de duyacaksın;

onun uygulanmasında
ölümden hafifini beklemeyesin.
HERMINOE : Tehditleriniz gereksiz, efendim.
O umacıyla beni korkutamazsınız,
çünkü onu dört gözle bekliyorum ben.
Hayat bana hiçbirşey veremez artık.
Hayatımın tacı ve avuntusu olan yakınlığınıza
kaybolmuş gözüyle bakıyorum,
çünkü duyuyorum onun kaybolduğunu;
ama nasıl kayboldu bilmiyorum.
İkinci neşemden, vücudumun ilk meyvesinden
sanki bende bulaşıcı hastalık varmış gibi
ayırdılar beni. Üçüncü avuntum
(yıldızı düşük mü düşük) göğsümden koparılarak
(masum sütüm masum ağzındayken)
ölüme götürüldü; benimse her yerde
kahpeye çıkarıldı adım; aşırı bir kin yüzünden
loğusa yatağı çok görüldü bana, oysa
her türlü kadının hakkıdır bu. Son olarak da,
gücüm kuvvetim yerine gelmeden, buraya
açık havaya sürüklendim apar topar.
Şimdi, efendimiz, söyleyin
hayatın bana hangi nimetleri kaldı ki
ölmekten korkayım? Onun için, devam edin duruşmaya.
Ama şunu dinleyin de yanlış anlamayın beni :
Hayatımı değil, onun çöp kadar değeri yok gözümde,
namusumu kurtarmak istiyorum ben.
Kuşkularınızın uyandırdığı kanıtlar dışında
hiçbir şeyi hesaba katmadan
tahminlere dayanarak mahkûm edileceksem,

derim ki, adalet değil şiddet olur bu.

(Yargıçlara)

Sayın yargıçlar, kehanete baş vurulsun :
Apollon yargılasın beni!

BİR BEY : Bu dileğiniz çok yerinde. Onun için
Apollon adına dinlensin kehanet.

(Yargıçlardan birkaçı çıkar.)

HERMIONE : Rusya İmparatoru babamdı. Sağ olsaydı da
şurda yargılanmasını seyretseydi kızının!
Acımı bütün derinliğiyle görseydi
ama merhametin gözleriyle, öç almanın değil!

(Yargıçlar Cleomenes ve Dion'la girerler.)

YARGIÇ : Siz, Cleomenes'le Dion, Delphos'a gittiğinize
yüce Apollon rahibinin elinden alınmış
bu mühürlü kehaneti getirdiğinize;
ve o günden bu yana kutsal mührü koparmadığınıza,
içindeki sırları okumadığınıza
yemin edin şu adalet kılıcı üzerine.

CLEOMENES İLE DION : Yemin ederiz.

LEONTES : Mühürleri söküp okuyun.

YARGIÇ *(okur)* : Hermione temiz, Polixenes suçsuz, Camillo tam bir uyruk. Leontes kuşkulu bir zorba, masum bebekse öz çocuğudur; ve kaybolan bulunmazsa, kral varissiz kalacaktır.

BEYLER : Şükürler olsun yüce Apollon'a!

HERMIONE : Övgüler olsun!

LEONTES : Doğru mu okudun?

YARGIÇ : Evet efendimiz, burda ne yazıldıysa
olduğu gibi okudum.

LEONTES : Doğru diye bir şey yok bu kehanette.
Duruşmaya devam edilecek. Düpedüz sahtekârlık bu.

(Uşak girer.)

UŞAK : Efendimiz, nefret uyandıracağım bu haber yüzünden!
Oğlunuz prens, kraliçenin kaderini düşünmekten, onun için duyduğu korkudan, gitti.

LEONTES : Nasıl! Gitti mi?

UŞAK : Öldü.

LEONTES : Apollon öfkeye geldi, gökler
darbe indiriyor haksızlığıma.

(Hermione bayılır.)

N'oluyor orda?

PAULINA : Bu haber yıkımı oldu kraliçenin.
Bakın da görün ölümün işlerini.

LEONTES : Götürün onu. Yüreği pek doluydu. Ayılır.
Kendi kuşkuma fazla inandım ben. Rica ederim, bir şeyler yapın hayatını kurtarmak için.

(Paulina ve Kadınlar Hermione'la çıkarlar.)

Bağışla Apollon,
büyük saygısızlık ettim kehanetine!
Polixenes'le barışacağım.
Yeniden kazanmaya çalışacağım kraliçemi;
soylu Camillo'yu geri çağıracağım, herkes bilsin ki doğru, merhametli bir insandır o.
Kıskançlıklarım beni kanlı düşüncelere
ve öç almaya sürüklediğinden,
dostum Polixenes'i zehirlemek için
Camillo'yu seçtim. Onun soylu ruhu

benim acele verilmiş buyruğumu geciktirmeseydi
gerçekleşmişti bu. Oysa onu korkutmuş,
bu işi yapmazsan kendini ölmüş bil,
yaparsan karşılığını görürsün demiştim.
Çok insanca, tepeden tırnağa şerefli davrandı o,
konuğum olan krala açtı niyetimi.
Burdaki servetini gözden çıkardı
(çok serveti olduğunu bilirsiniz) ve
şerefinden başka hiçbir şey almadan yanına
kendini bütün bilinmezliklerin tehlikesine saldı.
Benim pasımın yanında nasıl ışıldıyor o!
Onun doğruluğu yanında
benim yaptıklarım nasıl kararıyor daha da!

(Paulina girer.)

PAULINA : Eyvahlar olsun! Göğsümü bağrımı çözün yüreğim kordonları koparmadan!

BİR BEY : Ne bu taşkınlık, soylu hanım?

PAULINA *(Krala)* : Ne gibi işkencelerin var benim için ey zorba?
Çarklar mı? Kazıklar mı? Ateşler mi? Deri yüzmeler mi?
Kaynar kurşunlar, kızgın yağlar mı?
Ağzımdan çıkacak her söz bana
en korkunç hışmını tattıracağından, bakalım,
eski ya da yeni, hangi işkencene uğrayacağım senin?
Kuşkularınla işbirliği yapan zorbalığın
(oğlan çocuklarında zayıflık, dokuzundaki kızlarda
hamlık ve aylaklık sayılacak kuruntuların)
neler eyledi bir düşün, sonra da
gerçekten delir, zır deli ol!
Bundan önceki bütün taşkınlıkların

deliliğin tuzu biberiydi ancak.
Polixenes'e ihanet etmen bir şey değildi,
çünkü senin güvenilmez
ve lânetlik bir nankör olduğunu gösterir sadece;
soylu Camillo'ya bir kralı öldürterek onun şerefini
zehirlemek istemen de
önemli değil o kadar; öbür canavarlıklar yanında
bunlar ufak tefek suçlar. Minicik kızını
kargalara yem olarak atmanı da
fazla bir şey yok bunda diyerek geçeyim,
oysa şeytanın alevli gözlerinden bile
yaş getirir böyle bir şeyi yapmaya kalkışmak.
Genç prensin ölümü de doğrudan doğruya yüklenemez sana,
oysa onun saygıdeğer düşünceleri
(yaşından umulmayacak yüksek düşünceler)
yüreğini parçaladı çocuğun, çünkü
hoyrat ve budala bir babanın
erdemli bir anneye leke sürmesini aklı almadı.
Bundan sen sorumlu değilsin, hayır.
Ama sonuncusu, ben söyler söylemez
"Eyvah!" diye haykırın beyler... Kraliçe, kraliçe,
en güzel, en sevgili varlık öldü de
bunun öcünü almak için
başımıza taş yağmıyor daha.

BİR BEY : Üstün güçler esirgesin bizi!

PAULINA : Kraliçe öldü diyorum, yeminle size.
Sözün, yeminin etkisi yoksa, gidin görün.
Dudaklarına renk, gözlerine fer,
vücuduna sıcaklık, göğsüne soluk verebilirseniz
kulunuz köleniz olurum Tanrılara hizmet edercesine.

Sana gelince, ey zorba!
Bunlar için nedamet getirme boş yere,
çünkü bütün acılarından daha ağır bunlar.
Onun için, sen sadece umutsuzluğa sal kendini.
Bin kişi çorak bir dağ başında diz çökerek
sürekli bir kış fırtınası ortalığı kasıp kavururken
on bin yıl çırılçıplak oruç tutsa,
senden yana baktıramaz Tanrıları.

LEONTES : Devam et, devam, ne söylesen azdır.
Bütün dillerin en acı sözlerini hakettim ben.

BİR BEY *(Paulina'ya)* : Artık susun. Mesele ne olursa olsun,
dik başlı konuşmakla hata ettiniz.

PAULINA : Üzüldüm buna. Yaptığım bütün hatalara,
farkına varır varmaz, pişman olurum ben. Yazık!
Kadınca patavatsızlıkta fazla ileri gittim,
sözlerim soylu yüreğine işledi. Olmuş bitmiş,
düzeltilmesi elde olmayan şeyler için acınmak da boştur oysa.

(Krala)

Demin öç alınsın diye göklere seslenişimden
incinmeyesiniz; hatta rica ederim,
unutmanız gereken şeyleri size hatırlattığım için
cezalandırın beni. Soylu hükümdarım, efendim,
haşmetli efendim benim, budala bir kadını bağışlayın.
Kraliçenize beslediğim sevgi, -işte sapıttım yine!
Ondan da, çocuklarınızdan da söz etmeyeceğim bir daha;
kocamı da hatırlatmayacağım size (o da kayboldu).
Sabrı elden bırakmayın; ağzımı açmayacağım bir daha...

LEONTES : İyi ettin konuştuğuna, çoğu doğruydu.
Acımandan daha kolay katlanırım onlara.
Lütfen, kraliçemle oğlumun cesetlerini gösterin bana.
İkisine bir tek mezar yapılacak,
utancımızı sürekli kılmak için de
ölümlerinin nedeni yazılacak mezar taşlarına.
Yattıkları türbeyi günde bir kez ziyaret edeceğim;
orda dökülen gözyaşları eğlendirecek, yenileyecek beni.
Yaradılış elverdiği sürece, ant içerim,
her gün yapacağım bunu. Haydi, acılarıma iletin beni.

(Çıkarlar.)

Üçüncü Sahne

(Bohemya. Deniz kıyısında ıssız bir yer.
Antigonus kucağında çocukla girer, yanında da bir gemici.)

ANTIGONUS : Geminizin Bohemya'da ıssız bir yere yanaştığına eminsin demek?
GEMİCİ : Evet efendim, hem korkarım
kötü zamanda çıktık karaya; kokunç görünüyor gökyüzü
ve nerdeyse kopacak boralarla tehdit ediyor.
Bana öyle geliyor ki,
yapacağımız bu işe kızıyor gökler
ve kaşlarını çatıyor bize.

ANTIGONUS : Onların kutsal dileği neyse o olsun!
Haydi, gemiye git sen; tekneni kolla.
Çok geçmeden ben de gelirim yanına.
GEMİCİ : Mümkün olduğu kadar acele edin,
karada fazla ileriye gitmeyin sakın;
hava bozacağa benzer. Ayrıca,
vahşi hayvanlarıyla tanınmıştır burası.
ANTIGONUS : Haydi git sen, ben de hemen gelirim.
GEMİCİ : Bu işten bu kadarla kurtulduğuma
için için seviniyorum hani.

(Çıkar.)

ANTIGONUS : Gel bakalım, zavallı yavrucak.
İşitirdim ama inanmazdım, ölülerin ruhları
gezinebilirmiş yine; bu doğruysa,
annen dün gece göründü bana; çünkü
hiçbir düş bu kadar benzememiştir gerçeğe.
Yanıma biri geliyor, başı bir bu yanda bir öbür yanda.
Böyle keder yüklü, böyle alımlı bir tekne
ömrümde görmedim ben : Bembeyaz giysiler içinde
kutsallığın kendisi gibi yaklaştı kamarama;
önümde üç kez eğildi; ve tam
bir söze başlamak için soluğunu kestiğinde
iki gözü iki çeşme oldu, yatıştıktan sonra
şu sözler çıktı ağzından : "Soylu Antigonus,
mademki kader yüce gönlüne aykırı olarak
zavallı yavrumu uzaklara atmakla görevlendirdi seni,
madem ki sen bu işi yapacağına ant içtin;
yeterince uzak yerler var Bohemya'da,
gözyaşı dökerek götür de oralarda bir yere

ağlar bırak yavruyu; ve yalvarırım sana,
artık büsbütün kaybolmuş sayılacağından
Perdita koy adını. Karın Paulina'yı,
kocamın sana yüklediği bu hoyratça iş yüzünden
göremeyeceksin bir daha." Derken
tiz çığlıklarla eriyip karıştı havaya.
Çok korktum ya, yavaş yavaş topladım kendimi :
Hayal filan değil gerçekti bu diye düşündüm.
Düşler oyun olmasına oyundur,
ama bu seferlik, boş bir inanç olsa da
bel bağlayacağım bu gördüğüme.
Hermione'a kıydıklarına eminim;
ve gerçekten Kral Polixenes'in olan bu çocuk
yaşasa da ölse de, buraya, öz babasının
toprağına bırakılsın istemiştir Apollon da.

(Çocuğu yere bırakır.)

Gelişip büyüyesin, ey çiçek!
Yat şuracıkta, kimliğin de bunun içinde.

(Çocuğun yanına bir çıkın koyar.)

Talih yüzüne gülerse, tatlım,
hem seni büyütmeye yarar bunun içindekiler
hem de ilersi için bir şeyler kalır.

(Gök gürler.)

Fırtına başlıyor. Zavallı yavrucak,
annenin suçu yüzünden yıkıma bırakıldın böyle
ve kim bilir daha neler gelecek başına!
Ağlamıyorum, ama yüreğim kanıyor.
Bu işe yeminle bağlandığım için
benim en mutsuz olan. Hoşça kal!
Gün suratını astıkça asıyor; anlaşılan

pek sert bir ninni dinleyeceksin.
Gündüz bu kadar karardığını görmedim göklerin.

(Avcı ve köpek sesleri duyulur.)

Bu ne vahşi şamata! Hayırlısıyla
gemiye bir atabilsem kendimi!
İşte kovalanan av, benim işim tamam artık!

(Çıkar, ardından da bir ayı koşar. Bir Çoban girer.)

ÇOBAN : Keşke onla yirmi üç yaş arasında başka bir yaş olmasaydı, ya da gençlik bu dönemi uykuda geçirseydi; bu iki yaş arasında kızları gebe bırakmaktan, yaşlılara haksızlık etmekten, çalmaktan, dövüşmekten başka şey yok da ondan. Dinleyin hele! On dokuzla yirmi iki yaşın beyinsizlerinden başka kim avlanır bu havada? En iyi koyunlarımdan ikisini ürkütüp kaçırdılar; onları korkarım sahiplerinden önce kurtlar bulacak. Onları bulsam bulsam, deniz kıyısında sarmaşık otlarken bulurum.

(Çocuğu görerek)

Hayırlısı olsun ya, bu da ne? Üstüme iyilik sağlık, çocuk bu! Hem de ne güzel çocuk! Acaba oğlan mı kız mı? Güzel çocuk, hem de pek güzel. Kaçamak bir iş yapılmış, belli. Ben okumuş bir adam değilim, ama bir saray nedimesinin kaçamaklarını da okurum artık. Bu bir merdiven altı, sandık içi, kapı arkası işi. Bunu peydahlayanların vücutları daha sıcaktı, bu zavallıcığınki gibi değildi. Alıp götüreyim bari, acıdım. Ama oğlum gelesiye bekleyeyim; daha demin seslendiydi. Hey! Hey!

(Soytarı girer.)

SOYTARI : Hoop!

ÇOBAN : Vay, sen bu kadar yakında mıydın? Ölüp toprak olduktan sonra bile dilinden düşürmeyeceğin bir şey görmek istiyorsan, buraya gel. Yahu nen var senin?

SOYTARI : Biri denizde biri karada öyle iki manzara gördüm ki! Ama ben buna deniz diyemeyeceğim, çünkü artık gök olmuş. İkisinin arasına bir iğnenin ucunu bile sokamazsın.

ÇOBAN : Aman oğul, nasıl olur?

SOYTARI : Nasıl köpürdüğünü, nasıl kudurduğunu, kayıları nasıl yuttuğunu bir görmeliydin ki! Ama diyeceğim bu değil. Ah o zavallıcıkların yürek paralayan bağrışmaları! Bir görünüyorlar, bir görünmüyorlar. Bir bakıyorsun gemi, sancak direğiyle ayı delecekmiş gibi yükseliyor; bir bakıyorsun, fıçıya atılmış bir mantar gibi kayboluyor köpükler içinde. Kara harekâtına gelince, ayı nasıl kopardı adamın kürek kemiğini, adamcağız nasıl haykırdı bana imdat diye... Adının Antigonus olduğunu söylüyordu, soylu bir kişiymiş. Şu gemi faslına bir son verelim : Deniz nasıl da yutuyordu onu; ama önce zavallıcıklar nasıl kükrüyorlardı, deniz de nasıl alay ediyordu onlarla. O soylu kişi nasıl kükrüyordu, ayı da nasıl alay ediyordu onunla; ikisi de denizden, havadan daha gür kükrüyordu.

ÇOBAN : İnsaf et oğul, bu ne zaman oldu?

SOYTARI : Demin, demin... Ben bunları göreli gözümü kırpmaya bile vakit olmadı. Adamların vücutları daha soğumamıştır suyun dibinde; ayı ise adamın ancak yarısını yemiştir, şu an o işi görmektedir.

ÇOBAN : Keşke orda olsaydım da, zavallı ihtiyarın yardımına koşsaydım!

SOYTARI : Keşke geminin orda olsaydın da, onun yar-

dımına koşsaydın! İyilikseverliğin orda bir işe yaramazdı ya.

ÇOBAN : Acı şeyler! Acı şeyler! Bir de şuraya bak, oğul! Haline şükret. Sen ölenlerle karşılaştın, bense yeni doğanlarla. İşte sana manzara! Kundağına baksana : Soylu birinin çocuğu olmalı.

(Çıkını gösterir.)

Şuraya bak, şuraya; al onu oğul, al; açıver. Neymiş bakalım. Beni perilerin zengin edeceğini söylemişlerdi. Bu çocuğu periler bırakmış olacak. Açıver şunu. Ne var içinde, oğul?

SOYTARI : Yaşadın sen ihtiyar! Gençliğinde işlediğin günahların bağışlandıysa, artık rahat bir ömür sürersin. Altın! Hepsi altın!

ÇOBAN : Peri altını bu, oğul, bak göreceksin. Haydi kaldır! Gizli tut bunu. Haydi eve, eve! Arka yoldan. Talihimiz varmış, oğul; bu talihin dönmemesi ağzımızı sıkı tutmamıza bağlı. Koyunlarımı koyveriyorum. Haydi yavrucuğum, arka yoldan eve.

SOYTARI : Sen bu bulduklarınla git arka yoldan. Ben gideyim de, ayı o soylu beyden uzaklaşmış mı, ne kadarını yemiş, bir bakayım. Aç olmadıkça ayılardan zarar gelmez. Adamcağızdan arta kalan bir şey varsa gömeyim.

ÇOBAN : İyi olur ya. Arta kalandan kim olduğunu çıkarabilirsen, çağır da ben de göreyim.

SOYTARI : Elbette çağırırım. Hem onu gömmeme yardım da edersin.

ÇOBAN : Hayırlı bir gün bu, oğul; böyle bir günde biz de hayırlı işler görelim.

(Çıkarlar.)

DÖRDÜNCÜ PERDE

Birinci Sahne

(Zaman, Koro olarak girer.)

ZAMAN : Kimini hoş tutan ama herkesi sınayanım ben,
benim iyiye de kötüye de sevinç ve korku veren;
hatayı işleyen de açıklayan da ben. İşte zaman olarak
yetkimden yararlanarak kanatlarımı kullanıyorum. Ancak
on altı yılın üstünden kayıp gidiyorum diye,
aradaki büyük boşluğun olaylarını ihmal ediyorum diye
beni, ya da çabuk geçmemi suçlamayın sakın.
Çünkü öyle bir güç var ki ben de, inanın,
kendimden doğma bir tek saat içinde
yeni âdetler yaratıp hesabını görürüm eskilerin de.
İyisi mi, aldırmayıp dünün bugünün düzenine
öylece geçip gideyim yine.
Madem eski düzenleri koyan çağlara tanıklık ettim,
bugün hüküm süren taptaze şeyleri de görmek niyetim.

Şimdinin parlaklığı masalımı donuk gösteriyor diye
masalımın donukluğunu vereyim şimdiye.
Sabrınıza sığınıp kum saatimi çevirerek
sanki uykunuzda gelişen sahneleri göstereyim
tek tek.
sersemce kıskançlığı yüzünden umutsuzluğa ka-
pılan
bu yüzden kapanarak yanızlıklar içinde kalan
Leontes'i bırakalım öylece. Şimdi siz
iyiliksever seyirciler, beni Bohemya'da düşünecek-
siniz.
İyi hatırlayın, söylemiştim kralın bir oğlu olduğunu;
size şimdi Florizel diye tanıtacağım onu;
ve şaşılacak kadar güzelleşen Perdita'dan çabucak
söz edeceğim. Ama bu kızın sonu ne olacak
açıklamayacağım önceden; bırakın sırası gelince
çıksın ortaya Zaman'ın haberleri. Şimdilik sadece
bir çobanın kızı olduğunu ve ilgili kimselerin
başına gelenleri bildirecek Zaman. İzin verin
anlatsın, bundan kötü anlarınız olduysa eğer;
olmadıysa, sonra da olmamasını Zaman gönülden
diler.

(Çıkar.)

İkinci Sahne

(Bohemya. Polixenes'in sarayında bir oda. Polixenes'le Camillo girerler.)

POLIXENES : Rica ederim, kuzum Camillo, artık üsteleme. Herhangi bir şey için sana hayır demek hastalıksa, buna evet demek de ölümdür benim için.

CAMILLO : Yurdumu görmeyeli on beş yıl oluyor. Gerçi ömrümün çoğu yabancı ülkelerde geçti, ama kemiklerim oraya gömülsün isterim. Hem, yaptıklarına pişman olan kral, benim efendim, haber yollamış bana. Derin acılarının yatışmasında belki bir parça yardımım olur (ya da bana öyle geliyor); beni gitmeye iteleyen bir başka neden de bu.

POLIXENES : Beni seviyorsan, Camillo, beni yüzüstü bırakarak bütün yaptıklarının üzerinden sünger geçirme. Sen bana gerekiyorsan, bunu doğuran senin iyiliğindir. Seni böyle kaybedeceğime, hiç tanımasaydım keşke. Sen benim için öyle işlere giriştin ki, sen olmadan hiç kimse onları gerçekleştiremez; bunun için kalıp onları sona erdirmen ya da yaptığın bütün iyilikleri alıp birlikte götürmen gerekir. Benim için yaptıklarına yeterince karşılıkta bulunmadıysam (onlara ne kadar değer versem azdır), bundan böyle işim gücüm sana neler borçlu olduğumu düşünmek olsun; benim bundan kazancım dostluğumuzun artmasıdır. O uğursuz ülkeden, Sicilya'dan, n'olur, söz etme bir daha. Adının anılması bile, artık benimle barışan (senin deyiminle) pişman kralı, kardeşimi hatırlattığı için, bana işkence oluyor; o pek değerli kraliçesiyle çocukları-

nın kaybına hâlâ yanıyor insan. Söylesene, oğlum Prens Florizel'i ne zaman gördün? Çocukları iyilik bilmez krallar, erdemli çocuklarını yitirenlerden daha az mutsuz değildirler.

CAMILLO : Prensi göreli üç gün oluyor efendimiz. Ne gibi mutlu işlerle uğraştığını bilmiyorum; ancak, son zamanlarda saraydan uzaklaştığını, prenslik görevlerine eskisi kadar ilgi göstermediğini (kendisini görmeden de) farketmiş bulunuyorum.

POLIXENES : Bunlar benim de dikkatimi çekti, Camillo, beni kaygılandırdı da; o kadar ki, uzaktayken göz altında bulundurmak için bazı kimseleri görevlendirdim. Onlardan öğrendiğime göre, prens, basit mi basit bir çobanın kulübesinden dışarı adım atmıyormuş pek. Bu adam, bir hiçken, anlatılmaz derecede zengileşivermiş; bunun nasıl olduğuna komşuları bile akıl erdiremiyorlarmış.

CAMILLO : Böyle bir adamdan söz edildiğini ben de işittim efendimiz. Az bulunur güzellikte bir kızı varmış. Onun için anlatılanlar, öyle bir kulübeyi hayli aşıyor.

POLIXENES : Bunlar bana söylenenleri andırıyor. Oğlumuzu oraya çeken olta yemi, korkarım, bu kız. Oraya seninle birlikte gidelim, (kim olduğumuzu belli etmeden) çobanı biraz sorguya çekelim. Adamın saflığından, oğlumun orda barınma nedenini öğrenmek güç olmaz sanırım. N'olur, Sicilya'yı aklından çıkar da, bu işte bana yardımcı ol.

CAMILLO : Buyruğunuz başım üstüne.

POLIXENES : Eşsiz Camillo'm benim! Haydi kılık değiştirelim.

Üçüncü Sahne

(Çoban kulübesinin yanında bir yol.
Autolycus türkü söyleyerek girer.)

AUTOLYCUS :

Zerrinler açmaya başlayanda
Hey, yosmam tepelerde görünür;
Yılın tadı gelir bu zamanda,
Kışın yanaklarına kan yürür.
Serilmiş ak çarşaflar çitlere,
Hey, canım kuşlar da bir öter ki;
İştahım kabarır birdenbire,
Kafa çekmek krallara vergi.
Bak cıvıl cıvıl tarlakuşuna,
Serçeye de bak hey hey, şu öten
Yaz türküleri yosmamla bana
Otlar üstünde yuvarlanırken.

Ben prens Florizel'in hizmetindeyken, pahalı kadifeden giysiler giyerdim, ama şimdi hizmet dışı edildim.

Bunun için yas mı tutalım yani?
Gökte ışıl ışıl ayım :
Bir orda bir burda gördün mü beni,
Gönlümce yaşamaktayım.
Eskicilere hayat hakkı varsa,
Ben de bir torba uydururum;
Gün olur beni sıkıştırırlarsa,
Onu gösterir kurtulurum.

Benim işim yatak çarşafı üstüne. Çaylağın yuva kurduğu yerde çamaşırlar eksilir. babam benim

adımı Autolycus koymuş; Autolycus da, bencileyin Merküriüs zaiçesinde doğduğundan, ıvır zıvır şeyler yürütürmüş. Karıydı kumardı derken, bu hale düştüm; aşırdığım ufak tefek şeylerden başka gelirim yok. Yol kesmek bana göre değil, darağacı var, sopa var; dayak yemekten, asılmaktan ödüm kopar. Geleceği düşünmekten de, uyuyarak kurtulurum. Av göründü, av!

(Soytarı girer.)

SOYTARI : Dur bakayım : On bir koç bir batman yün verir; her batman bir buçuk altın eder. Bin beş yüz koç kırkılsa, ne getirir?

AUTOLYCUS *(kendi kendine)* : Ökseye tutuldu mu, keklik çantada demektir.

SOYTARI : Çetele tutmadan bu işi beceremeyeceğim. Dur bakayım : Koyun kırkma şöleni için ben neler alacaktım? Bir buçuk okka şeker, iki buçuk okka kuru üzüm, bir de pirinç... Şu benim kızkardeşim acaba pirinci ne yapacak? Gelgelelim, şöleni düzenleme işini babam ona verdi; o da bu işi tam yapıyor hani. Koyun kırkıcılar için bana yirmi dört demet çiçek yaptırdı. Onlar üçer üçer küme olup türkü söylerler, hem de iyi söylerler ha; ama çoğu tenor ve bastır; yalnız içlerinde bir sofu var ki, nefir eşliğinde ilâhi okur. Kış armudu tatlısına renk vermek için safran alınacak; sonra hindistancevizi kabuğu; hurma... yok, o burda yazılı değil.

(Elindeki kâğıdı okur.)

Hindistancevizi, yedi tane; bir iki kök zencefil, ama bunun için dil dökmem gerekebilir; iki okka erik kurusu, bir o kadar da kuru üzüm.

AUTOLYCUS *(yerde debelenerek)*: Hay doğmaz olaydım!
SOYTARI : Üstüme iyilik sağlık!
AUTOLYCUS : Yetişin! Yetişin! Şu paçavraları soyun üzerimden; sonra da, ver elini, ölüm!
SOYTARI : Vah zavallıcık! Üzerindekileri çıkartmaktan çok, örtünecek biraz daha paçavra bulmak gerek sana.
AUTOLYCUS : Ah efendiciğim, bunların iğrençliği bana o dayaklardan daha çok acı veriyor. Oysa ne zorlu dayaklardı onlar; yediğim kırbaçlar milyonları buldu.
SOYTARI : Vah zavallı vah! Bir milyon dayak da az değil hani.
AUTOLYCUS : Hem soyuldum efendiciğim, hem dövüldüm; beni paramdan, kılığımdan ettiler, sırtıma da bu iğrenç paçavraları giydirdiler.
SOYTARI : Seni soyan atlı mıydı, yaya mı?
AUTOLYCUS : Yaya, canım efendiciğim, yaya.
SOYTARI : Sana bıraktığı esvaplara bakılırsa, doğrusu, yaya olmalı. Bu ceket bir atlının ceketiyse, demek ki pek yaman iş görmüş. Ver elini, sana yardım edeceğim; haydi, ver elini.

(Kalkmasına yardım eder.)

AUTOLYCUS : Aman efendiciğim, yavaş, aman!
SOYTARI : Vah zavallıcık!
AUTOLYCUS : Aman efendiciğim yavaş, aman! Korkarım, efendiciğim, kürek kemiğim çıktı.
SOYTARI : Şimdi nasılsın? Ayakta durabilecek misin?
AUTOLYCUS : Yavaş canım efendiciğim!

(Elini Soytarının cebine atar.)

Canım efendiciğim, yavaş. Bana ne büyük bir iyilikte bulundunuz.

SOYTARI : Paran var mı? Sana biraz para vereyim.

AUTOLYCUS : Hayır, canım efendiciğim; hayır rica ederim efendiciğim; benim üç beş yüz adım ötede bir akrabam var, ona gidiyorum; orda para mara, ne istersem bulurum. Bana para vermeyin, n'olur; yüreğime iner.

SOYTARI : Seni soyan nasıl bir adamdı?

AUTOLYCUS : Onu ben, efendim, kumar oynattığı zamanlardan tanırım. Vaktiyle prensin hizmetinde de bulunmuştu. Erdemlerinin hangisi yüzündendi bilmiyorum, efendiciğim, ama saraydan kırbaçla atıldığı yüzde yüz.

SOYTARI : Kötülükleri yüzünden diyecektin heralde; hiçbir erdem saraydan kırbaçla atılmaz; onu sarayda alıkoymaya can atarlar da, o istemeye istemeye kalır orda.

AUTOLYCUS : Kötülükleri diyecektim, efendim. Bu adamı iyi tanırım. Saraydan kovulduktan sonra maymun oynattı, dava gözledi (icra memuru oldu), derken Müsrif Oğul'un işine, kuklacılığa el attı, malikâneme bir mil uzaklıktaki bir tamircinin karısıyla evlendi, nice düzenbazlıklar çevirdikten sonra da, serserilikte karar kıldı. Kimileri ona Autolycus der.

SOYTARI : Canı çıksın! Sağ kalmayayım ki yankesici o, yankesici! Şenliklere, panayırlara, bir de ayı avcılarına tebelleş olur.

AUTOLYCUS : Tastamam efendim; işte o, ta kendisi, efendim. Beni bu hale koyan işte o serseri.

SOYTARI : Ondan ödlek serseri yoktur Bohemya'da. Şöyle bir kabararak suratına tükürseydim, hemen tüyerdi.

AUTOLYCUS : Ne yalan söyleyeyim, efendim, ben kavga dövüş bilmem; o bakımdan yüreksizimdir, o da bunu biliyordu, eminim.

SOYTARI : Şimdi nasılsın?

AUTOLYCUS : Deminkinden çok daha iyiyim, canım efendiciğim. Ayakta durabiliyorum, yürüyebilirim de. Hatta izninizi alıp akrabamın evine doğru yavaş yavaş yollanacağım.

SOYTARI : Seni yola kadar geçireyim mi?

AUTOLYCUS : Hayır, iyi yüzlü efendim; hayır, canım efendiciğim.

SOYTARI : Öyleyse sana güle güle. Koyun kırkma şölenimiz için gidip baharat maharat almam gerek benim.

(Çıkar.)

AUTOLYCUS : Yolunuz açık olsun, canım efendiciğim. Kesende para mara kaldıysa, baharat maharat da alırsın. Sizinle koyun kırkma şenliğinizde de beraber olacağız. Ben bu vurguna başka vurgunlar doğurtmazsam, koyun kırkanları da koyun yerine koymazsam, beni serseriler defterinden silerek doğruluk kitabına geçirsinler adımı.

(Türkü söyler)

Yürü yavrum yürü yolu tut da sen,
Ancak böyle gidenler yol alır ey!
Gönlü şen olan bütün gün yürürken
Dertliler yorulur yolda kalır ey!

(Çıkar.)

Dördüncü Sahne

(Çoban kulübesi. Florizel ile Perdita girerler.)

FLORIZEL : Bu alışılmamış giysileriniz
her bir yerinize ayrı bir canlılık katıyor;
çoban kızı değil de, nisan önünde görünen
bahar Tanrıçası Flora bu.
Sizin bu koyun kırkma şenliği
küçük Tanrıların bir toplantısı sanki,
siz de onların kraliçesi.

PERDITA : Benim gönlü yüce efendim,
aşırılıklarınızı kınamak bana yakışmaz.
Ah, bağışlayın onlardan söz etmemi!
Ülkenin gözbebeği olan yüksek kişiliğinizi
böyle çoban kılığıyla gizlerken, beni,
bu basit kızcağızı bir Tanrıça gibi süslediniz.
Neyse ki şenliğimizde türlü çılgınlıklar oluyor,
ev sahipleri de alışmışlar bunları hazmetmeye;
yoksa sizi bu kılıkta görmekten yüzüm kızarırdı.
Kendimi de aynada görsem, düşer bayılırdım her-
halde.

FLORIZEL : Sevgili doğanımın
babanın toprakları üstünden uçtuğu an
kutlu olsun.

PERDITA : Dilerim Tanrılar haklı çıkarsın sizi!
Aramızdaki fark ürküntü veriyor bana
(siz korkuya alışık değilsiniz ki); şimdi bile
babanızı düşündükçe titriyorum
sizin gibi yolu düşer de burdan geçer diye.
Ah, alnımın yazısı! Babanız soylu eserinin
böyle berbat ciltlendiğini görünce

nasıl olur, ne der kim bilir. Ya ben
bu iğreti şıklığım içinde
nasıl bakarım onun öfke yüklü varlığına?

FLORIZEL : Neşeden başka şey duymayın siz. Tanrılar bile
aşkın önünde Tanrılıklarına boyun eğdirerek
hayvan şekline sokmuşlardır kendilerini :
Jüpiter boğa olup böğürmüştür,
koç olup melemiştir yeşil Neptün;
ateş giysili Tanrı, Altın Apollon'sa
gösterişsiz bir çobancık olmuştur
şimdi benim olduğum gibi. Onların değişmeleri
daha az bulunur güzellikler uğruna değildi,
duyguları da temiz sayılmaz benimki kadar;
çünkü benim arzularım koşup geçmez şerefimi,
tutkularımsa inancımdan daha kızgın yanmaz.

PERDITA : Evet ama efendim, kralın gücü karşı durduğunda -ki duracaktır- dayanamaz sizin bu kesin kararınız. O zaman iki şıktan biri olacak ister istemez : Ya siz amacınızı değiştirmek zorunda kalacaksınız ya ben dünyamı.

FLORIZEL : Sevgililer sevgilisi Perdita,
böyle olmayacak düşüncelerle, n'olur,
şölenin neşesini karartma.
Ben senin olmazsam, güzelim, babamın da olmam.
Çünkü senin olmazsam, kendimin de olamam
hiç kimsenin de olamam ben.
Alınyazısı olmaz dese bile, bundan dönüş yok bana.
Neşeli ol, nazlım; bu tür düşünceleri
şu an gördüğün şeylerle boğ. Konuklarınız geliyorlar.
Geleceğine birlikte ant içtiğimiz

o düğün günümüzmüş gibi, kaldır yüzünü.

PERDITA : Ey Talih denen kraliçe, güler yüz göster!

(Çoban, Soytarı, Mopsa, Dorcas ve başkaları, kılık değiştirmiş Polixenes ve Camillo ile girerler.)

FLORIZEL : İşte, konuklarınız yaklaşıyorlar.
Onları canla başla ağırlamaya bakın,
yüzünüze renk gelsin neşeden.

ÇOBAN : Ayıp sana, kızım! Benim kocakarı sağken
hem kilerci, hem uşak, hem ahçı, hem hanım
hem de hizmetçi olurdu böyle günlerde;
herkesi karşılar, herkesi ağırlardı;
türküsünü de söyler, oyununu da oynardı;
bir bakarsın burada, masanın bir ucunda
bir bakarsın ortasında; bir onun omuz başında
bir bunun; çalışmaktan alev alev olurdu yüzü,
hararetini söndürmek için de
herkesin şerefine bir yudum içerdi. Oysa sen
şöleni veren değil de, şölende ağırlanan biri gibi
çekilmişsin bir köşeye. Haydi, şu
tanımadığımız dostlara hoş geldiniz de bakayım;
onlarla daha iyi dost olmanın,
kendimizi daha iyi tanıtmanın yolu budur çünkü.
Haydi, kızarıp bozarmaları bırak,
şölenbaşı gibi davran da
kim olduğun anlaşılsın. Haydi,
koyun kırkma şenliğine buyur et de bizleri
sürün bereketli olsun.

PERDITA *(Polixenes'e)* : Hoş geldiniz efendim. Babamın emriyle şölenbaşı olmam gerekiyor bugün.

(Camillo'ya)

Hoş geldiniz efendim. Ver o çiçekleri bana, Dorcas.

Saygıdeğer beyler, buyurun
sedefçiçeğiyle biberiye sizlere, bütün kış
ne solmak bilir bunlar ne de kokuları kaybolur.
Hatırdan gönülden çıkmayasınız,
hoş geldiniz koyun kırkma şenliğimize!

POLIXENES : Çoban kızı -hem de güzel bir çoban kızısın
sen- kış çiçeklerini nasıl da uydurursun yaşımıza.

PERDITA : Efendim, yılın yaşı ilerlemekte;
yazın daha can vermediği, titreyen kışın da
henüz doğmadığı bu zamanda, bazı kimselerin
doğa piçleri dediği karanfillerle
ebrulu şebboylardır mevsimin en güzel çiçekleri.
Bunlar bizim köy bahçesinde yetişiyorlar,
fidelerinden edinmeyi düşünmüyorum bu yüzden.

POLIXENES : Peki, güzel kız,
neden ihmal ediyorsunuz onları?

PERDITA : Yaratıcı doğayla işbirliği yaparak
onları ebrulaştıran bir sanat olduğunu işittim de.

POLIXENES : Olsun; doğayı geliştiren araçlar da
doğanın kendi yarattığı araçlardır ancak;
doğaya katkıda bulunduğunu söylediğiniz sanat da
doğanın kendi yarattığı bir sanattır.
Görüyorsunuz ya, tatlı kız, bizler
narin bir fidanla en yabanıl kütüğü evlendirerek
bayağı türden bir ağacı gebe bırakırabiliriz
daha soylu bir tomurcuğa. Doğayı onaran,
daha doğrusu, değiştiren bir sanattır bu;
ama sanatın kendisi doğadır.

PERDITA : Öyledir ya.

POLIXENES : Öyleyse bahçenizi
ebrulu şebboy bakımından zenginleştirin
ve piç demeyin onlara.

PERDITA : Ben boyanmış olsam, şu gencin
sırf benden döl almak arzusuyla
"Aman ne yakışmış" demesini nasıl istemezsem,
bu fidelerden bir tekini dikmek için de
çukur açmam toprakta. Bunlar da sizin çiçekleriniz :
Kızgın lavanta, nane, satır otu, katırtırnağı
ve güneşle yatıp ağlayarak güneşe kalkan nergis;
yaz ortası çiçekleridir bunlar; ve galiba
orta yaşlı erkeklere sunulurlar.
Hoş geldiniz, safa geldiniz.

CAMILLO : Sizin sürünüzden olaydım,
otlamayı bırakır, sizi seyrederek yaşardım.

PERDITA : Yazık olurdu! Öyle zayıf düşerdiniz ki
ocak yelleri bir yanınızdan girer
öbür yanınızdan çıkardı.

(Florizel'e)

Size gelince, benim en güzel dostum,
ömrünüzün çağına uygun
bahar çiçekleri vermek isterdim size.

(Mopsa ile öbür kızlara)

Sizlere de, el değmemiş dallarında
kızlıklarını geliştirenler daha, sizlere de...
Ey Proserpina, yeraltı Tanrısı Pluto'nun arabasından
korkup da düşürdüğü çiçekler olacaktı ki şimdi!
Kırlangıçlardan önce görünmeyi göze alarak
mart yellerini güzellikleriyle tutsak eden zerrinler;
donuk, ama Tanrıça Juno'nun gözkapaklarından
ya da Venüs'ün soluğundan daha tatlı menekşeler;
en çok genç kızların başına gelen bir hastalığa tutularak
evlenmeden, göz alan Güneş Tanrıyı

gücünün doruğunda göremeden ölen solgun çuhaçiçekleri;
küstah sığırdilleriyle taççiçekleri; zambağın her türlüsü
aralarında süsen de olmak üzere.
Bunlar bende bulunmadığından
çelenkler yapamıyorum sizlere; ve sevgili dostumu
donatamıyorum tepeden tırnağa!

FLORIZEL : Nasıl, ceset gibi mi?

PERDITA : Hayır, üzerinde aşkın yatıp oynadığı
bir çimenlik gibi, ceset gibi değil;
öyle de olsa, gömülmek için değil de
kollarımın arasına dipdiri almak için.
Haydi, alın çiçeklerinizi. Mayıs oyunlarında gördüğüm
oyuncular gibi oynuyorum ben galiba.
Üzerimdeki bu giysi huyumu da değiştiriyor besbelli.

FLORIZEL : Sizin her yaptığınız
yapılmış olanı daha bir güzelleştiriyor.
Siz konuştuğunuz zaman, tatlım,
istiyorum ki hep konuşasınız;
türkü söylediğiniz zaman, istiyorum ki
alışveriş ederken de türkü söyleyesiniz
ev işlerinizi çekip çevirirken de,
dans ettiğiniz zaman, istiyorum ki
bir deniz dalgası olun siz, hep dans edin
devinip kımıldayın hep, başka bir şey yapmayın.
Her davranışınız bütün ayrıntılarıyla öyle eşsiz ki
öyle taçlandırıyor ki yaptığınız şeyi,
birer kraliçe oluyor bütün işleriniz.

PERDITA : Ah Doricles, övgüleriniz pek aşırı. Gençliğiniz

ve bu gençliğin altından iyice beliren soylu kanınız
lekesiz bir çoban olduğunuzu koymasaydı ortaya,
gönlüme bir oyun oynamanızdan korkmak
akıllılık olurdu benim için, Doricles'im.

FLORIZEL : Benim sizi korkutmaya niyetim olmadığı gibi
sizin korkmanızın da hiç gereği yok bence.
Neyse, haydi dansımıza, n'olur,
ver elini, Perdita'm benim. Kumrular
böyle birleşirler işte, hiçbir zaman ayrılmamasıya.

PERDITA : Onlar adına ant içerim.

POLIXENES : Şu yeşil çayırlarda şimdiye dek bundan güzel köylü kızı koşmamıştır.
Her hali, her davranışı
onu aşan bir şeyi haber veriyor;
fazla soylu burası için.

CAMILLO : Yüzünü kızartan bir şeyler söylüyor kıza.
Doğrusu çoban kızlarının kraliçesi bu kız.

SOYTARI : Haydi, çalın bakalım!

DORCAS : Sana Mopsa eşlik etmeli; öpüşlerine tat vermek
istiyorsan, biraz sarımsak yedir ona!

MOPSA : Lâf ola beri gele!

SOYTARI : Lâf yok, tek lâf yok; terbiyemizi takınalım.
Haydi çalın bakalım!

(Müzik. Çobanlarla çoban kızının dansı.)

POLIXENES : Söyler misin, kuzum çoban,
kızınızla danseden şu güzel yiğit kimdir?

ÇOBAN : Doricles diyorlar ona;
verimli otlaklarıyla övünüyor, kendi ağzından işittim :

Ama inanıyorum ona, doğru birine benziyor.
Kızımı sevdiğini söylüyor; hoş
bana da öyle geliyor ya; çünkü kızımın gözlerine
okumak istercesine bir bakışı var ki,
ay sulara bakmamıştır öyle; açıkcası
ikisi de sırılsıklam âşık birbirine.

POLIXENES : Edalı dansediyor kız.

ÇOBAN : Her şeyi edalı yapar o; neyse
ben de söylenmeyecek şeyleri açıklıyorum ya.
Genç Doricles bir çullanacak olursa üstüne,
kız oğlanın aklından bile geçmeyen
bir şey peydahlayacaktır ona.

(Uşak girer.)

UŞAK *(Soytarıya)* : Beyim! Siz kapıdaki çerçiyi bir dinleseniz, kavalla dümbelekle dansetmezsiniz bir daha; hayır, gayda sizi kımıldatamaz; sizin para saymanızdan daha çabuk, çeşit çeşit havalar söylüyor adam; bunları bir söyleyişi var, sanki türküyle beslenmiş; onun havalarını dinleyenler kendilerini bir kaptırıyorlar ki...

SOYTARI : Bundan uygun bir zamanda gelemezdi. Girsin içeri. Acıklı bir şey, neşeli söyleniyorsa, türküye bayılırım; ya da gerçekten hoş bir şey ağıt gibi söyleniyorsa.

UŞAK : Erkeklere göre de türküleri var, kadınlara göre de, boy boy; hiçbir tuhafiyeci müşterisinin ellerine eldiven uyduramaz bu kadar. Kızlar için öyle nefis aşk türküleri var ki, açık saçık şeyler aramayın içinde (hayret); hele o zarif nakaratlar... Hani ağzı bozuk herifin biri, sözüm ona hınzırlık olsun diye, ortaya bir lâf atıp türküy keser ya; hani kız da

"Oha, benden uzak dur adamım" diye karşılık verir, onu başından savar, adam yerine koymaz "Oha, benden uzak dur adamım" diyerek.

POLIXENES : Yaman bir adam bu.

SOYTARI : İnan ki, şaşılacak derecede usta birinden söz ediyorsun sen. Bu adamda yeni mal var mı?

UŞAK : Gökkuşağındaki bütün renklerden kurdeleleri var; Bohemya'daki bütün avukatların bilgiççe kullanabileceği madenî uçlu kordonlar, kendisi bunları toptan alıyor ya; kaytanlar, şeritler, dizbağları, keten bezleri : Sanki bunlar birer Tanrı ya da Tanrıçaymış gibi türküyle dile getiriyor her birini. Hele kolluklarla göğüslükleri bir anlatışı var ki, gömlek değil de dişi melek sanırsınız.

SOYTARI : N'olur içeri getirin şunu, hem türkü çağırarak gelsin.

PERDITA : Kulağını bükün de, söyleyeceği havalarda çirkin, kaba sözler kullanmasın.

(Uşak çıkar.)

SOYTARI : Bu çerçilerde senin düşünemeyeceğin şeyler bulunur kardeşim.

PERDITA : Benim de düşünmeye niyetim yok zaten kardeşçiğim.

(Autolycus türkü söyleyerek girer.)

AUTOLYUS :

Keten bezim kürenmiş kar gibi ak,
Karga tülüm kadar karadır ancak,
Eldiven değil Şam gülleri bunlar,
Yüzlere burunlara maskelerim var;
Türlü bilezik, kehribar gerdanlık,
Nice kokular hanımlara lâyık;

Başlıklarla göğüslükler var altından
Yiğidimden yavuklusuna armağan;
Çelikten iğneyi, kopçayı, tarağı
Ne gerekse kızlara baştan ayağı
Gelin alın benden, benden alın yalnız,
Gelin gençler, yoksa ağlar kızlarınız
Gelin benden alın yalnız!

SOYTARI : Mopsa'ya âşık olmasaydım, benden metelik koparamazdın; ama tutsak olduğuma göre, demek ki kurdeleler ve eldivenlerle de bağlanmak var.

MOPSA : Onları bu şenlikten önce alacağına söz vermiştin, ama şimdi de geç kalınmış sayılmaz.

DORCAS : O daha fazlası için de söz vermiştir sana, yoksa yalan söyleyenler var demektir.

MOPSA : Sana söz verdiği her şeyi ödemiş olacak; belki daha fazlasını ödedi de, sen geri vermekten utanıyorsun.

SOYTARI : Kızlarda terbiye diye bir şey kalmadı mı? Suratlarının yerine donlarını mı giyecek bunlar? Bu sırları süt sağarken, yatarken, ya da buğday muğday kuruturken kendi aranızda konuşsanıza; bütün konuklarımızın önünde böyle çançan etmenin ne gereği var? Bunlar fısıldanacak şeyler; dilinizi tutun, tek söz istemem.

MOPSA : Sustum işte. Haydi ama, sen bana renkli bir koyun atkısıyla bir çift kokulu eldiven alacaktın hani.

SOYTARI : Yolda beni çarptılar, bütün paramı kaybettim dedim ya sana.

AUTOLYCUS : Gerçekten efendim, yankesiciler kol geziyor ortalıkta; onun için herkes dikkat etse iyi olur.

SOYTARI : Korkma ahbap, burda bir şey kaybetmezsin.

AUTOLYCUS : Dilerim öyle olsun efendim, yanımda değerli pek çok şey var da.

SOYTARI : Ne var? Türkü mü?

MOPSA : N'olur alsana. Canım çıksın, basılı türküye bayılırım; ancak o zaman gerçek olduğuna inanılıyor da ondan.

AUTOLYCUS : Buyurun, size çok kederli bir hava; bir tefecinin karısı bir seferinde nasıl tam yirmi kese doğurmuş, kadıncağız nasıl engerek başlarıyla, doğranmış kara kurbağalar yemeye can atmış, onu anlatıyor.

MOPSA : Sizce bu gerçek mi?

AUTOLYCUS : Çok gerçek, hem daha bir aylık.

DORCAS : Tefeciyle evlenmekten Tanrılar esirgesin beni!

AUTOLYCUS : Ebenin adını da vereyim size. Bayan Çenesi düşük; hatta namuslu beş altı kadın bunu gözleriyle görmüşler. İşim yok da yalan mı taşıyacağım?

MOPSA : N'olursun, alıver şunu.

SOYTARI : Pekalâ, onu bir yana koy; önce başka türküler görelim de; öbür şeyleri sonra alırız.

AUTOLYCUS : İşte size, nisanın sekizinde kumsalda, kırk bin kulaç suyun üstünde görünen balığın, kızların katı yüreklerine söylediği, bir başka türkü : Bu aslında bir kadınmış, kendisini seven erkekle beden değiştirmek istemediği için soğuk bir balık olmuş. Türkü çok acıklı, acıklı olduğu kadar da gerçek.

DORCAS : Bu da mı gerçek, sizce?

AUTOLYCUS : Tam beş yargıç onaylamış, torbama sığmayacak kadar da tanık var.

SOYTARI : Onu da koy bir yana. Başka?

AUTOLYCUS : Bu neşeli bir türkü, ama çok cici bir şey.
MOPSA : Biraz da neşeli türküler olsun.
AUTOLYCUS : Son derece neşeli bu, hani "Bir erkeğe gönül veren iki kız" var ya, aynı hava; batı taraflarında bunu söylemeyen genç kız yok gibi; aranan bir türkü, sizi temin ederim.
MOPSA : Biz ikimiz söyleriz bunu; sen de katılırsan, dinlersin; üçlü bu.
DORCAS : Ezgisini bir ay önce öğrenmiştik.
AUTOLYCUS : Ben kendi parçamı söylerim; bilin ki bu benim işimdir. Haydi başlayalım.

(Türkü)

AUTOLYCUS : **Çekilin, gitmeliyim oraya**
Bilmeyin daha iyi, nereye.
DORCAS : **Nereye?**
MOPSA : **Ah, nereye?**
DORCAS : **Nereye?**
MOPSA : **Sırrını bildirmek düşer sana**
madem ki yeminler ettin bana.
DORCAS : **Bana da : Ben de geleyim oraya.**
MOPSA : **Söyle çiftliğe, değirmeneyse.**
DORCAS : **Aşk olsun bunlardan birineyse.**
AUTOLYCUS : **Hiçbirine.**
DORCAS : Nasıl **hiçbirine?**
AUTOLYCUS : **Hiçbirine.**
DORCAS : Yeminle **seveceğim demiştin.**
MOPSA : Bana **daha çok yemin etmiştin.**
Nereye **gidiyorsun? Nereye?**
SOYTARI : Bu türküyü sonra söyleriz kendi aramızda; babamla beyler ciddî şeyler konuşuyorlar, onları tedirgin etmeyelim. Haydi, al torbanı da gel ardım-

dan. İkinize de alacağım haspalar. Çerçibaşı ilk seçileni dinleyelim. Gelin kızlar.

(Dorcas ve Mopsa ile çıkar.)

AUTOLYCUS : Öyleyse pahalıya oturacaklar sana

(Türkü)

Kordon, kurdele, dantel
Neler alacaksan gel,
Nazlı yavrum, canımsın sen!
Yoksa iplik mi, ipek mi,
Saçlarına süs gerek mi?
Hasından, en yenisinden?
Gel görüver çerçiyi,
Dilediğin her şeyi
Alırsın parayla sen.

(Uşak girer.)

UŞAK : Beyim, üç keçi çobanı, üç koyun çobanı, üç sığır çobanı, üç de domuz çobanı, hepsi de kıllara bürünmüş, biz satiriz diyorlar; bir dansları var, kızlar kendileri katılmadıkları için, bunun bir zıplamalar kargaşası olduğunu söylüyorlar ya, adamların kendileri (top oyunundan başka bir şey beceremeyenlere fazla sert gelmezse) bu dansın çok zevkli olacağı düşüncesindeler.

ÇOBAN : Hadi ordan! İstemez. Zaten yeteri kadar zırzopluk edildi burda. Biliyorum, efendim, sizi yoruyoruz.

POLIXENES : Siz bizi dinlendirenleri yoruyorsunuz; rica ederim, şu dört çoban üçlüsünü görelim.

UŞAK : Kendi dediklerine göre, efendim, üçlülerden biri kralın önünde dansetmiş; üçlünün en kötüsü de tam on iki buçuk kadem sıçrıyor.

ÇOBAN : Bırak gevezeliği. Madem bu saygıdeğer kişiler istiyorlar, söyle gelsinler. Çabuk ol ama.
UŞAK : Aman beyim, kapıda bekliyorlar.

(On iki satirin dansı.)

POLIXENES *(dans sırasındaki konuşmayı sürdürerek)* : Bununla ilgili daha çok şey öğreneceksin baba.

(Camillo'ya)

Fazla ileri gidilmedi mi? Onları ayırmanın zamanı artık.
Adamcağız saf, bol bol anlatıyor.

(Florizel'e)

Ne o güzel çoban! Yüreğin öyle bir şeyle dolu ki
eğlenceden uzak tutuyor aklını. Doğrusu
ben senin gibi genç ve sözlüyken
cici biciler yağdırırdım sevgilime;
çerçinin ipekliler hazinesini yağmalayarak
boşaltırdım önüne. Sense adamı koyverdin gitti,
hiçbir şey almadın ondan.
Yavuklun bunu yanlış yorumlar da
sevgin kıt, ya da cömert değilsin derse,
karşılık veremezsin kolay kolay, tabii
onu mutlu kılmayı önemsemiyorsan.
FLORIZEL : Saygıdeğer ihtiyar, sevgilimin
böyle ıvır zıvıra önem vermediğini bilirim ben.
Onun benden beklediği armağanlar
gönlümde kilitli duruyor;
bu gönlü ben çoktan verdim ona
ama daha sunulmadı içindekiler.

(Perdita'ya)

Şu yaşlı bey bir zamanlar sevmişe benzer,

gel onun önünde içeyim ömürlük andımı.
Elini, şu, güvercin tüyü kadar yumuşak,
güvercin tüyü, zenci dişi, ya da
kuzey kasırgalarınca iki defa elenmiş
karlar gibi ak elini
elime alıyorum işte.

POLIXENES : Peki şimdi ne olacak? Zaten tertemiz olan eli
amma hoş yıkamaya çalışıyor genç çoban!

(Florizel'e)

Sözünüzü kestim. Buyurun, devam edin,
ben de duyayım açıklayacağınız şeyi.

FLORIZEL : Duyun ve tanık olun.

POLIXENES : Yanımdaki de mi?

FLORIZEL : O da, ondan başkası da;
insanlar, yerler gökler, ne varsa tanık olsun ki,
en güçlü imparator tacını giyseydim,
en lâyık kişi de ben olsaydım buna;
gözünü dünyaya açmış en güzel genç ben olsaydım,
kimselere nasip olmayan güç ve bilgi bende bulunsaydı;
onun sevgisi olmadıktan sonra
değer vermezdim hiçbirine.
Onun buyruğuna sokardım hepsini,
hepsini onun hizmetine koşar
ya da kendi yıkımlarına salardım.

POLIXENES : Güzel sunuldu.

CAMILLO : Gerçek bir duyguyu gösteriyor bu.

ÇOBAN : Peki sen, kızım, sen de
aynı şeyleri söylüyor musun ona?

PERDITA : Ben o kadar güzel konuşmayı beceremem,
onunki kadar güzel şeyler söyleyemem ben;

niyetim de onunkinden üstün değil.
Kendi duygularımın örneğine göre kesip biçiyorum
onun duygularının saflığını.
ÇOBAN : Tamam öyleyse, elele verin!
Tanımadığımız dostlar, tanık olun siz de.
Kızımı ona veriyorum
onunki kadar servetle birlikte.
FLORIZEL : Sözünü ettiğiniz servet
onun erdemi olsa gerek. Biri öldüğünde
düşünde göremeyeceğiniz kadar,
sizi hayretler içinde bırakacak kadar
varlığım olacak benim. Neyse, haydi
sözümüz kesilsin bu tanıklar önünde.
ÇOBAN : Haydi, elinizi verin; sen de kızım, ver elini.
POLIXENES : Dur çoban, rica ederim, dur biraz.
Senin baban var mı?
FLORIZEL : Var. Niye sordunuz?
POLIXENES : Bundan haberi var mı onun?
FLORIZEL : Yok, olmayacak da.
POLIXENES :Bana kalırsa, oğlunun düğününde
baş köşeye geçecek konuktur baba.
Bir şey daha rica edeceğim :
Akla uygun işler göremeyecek kadar
yetersiz mi baban? Yaşlanmaktan,
aksırıp tıksırmaktan bunadı mı yoksa?
Konuşamıyor mu? Kulağı işitmiyor mu?
Birbirinden ayırdedemiyor mu insanları?
Servetini çekip çeviremiyor mu?
Yataktan kalkamayacak durumda mı?
İkinci çocukluğunu mu sürüyor yoksa?
FLORIZEL : Hayır efendiciğim, sağlığı yerindedir,
yaşıtlarının çoğundan da dinçtir doğrusu.

POLIXENES : Öyleyse, şu ağırmış sakalım hakkı için,
bir oğula yakışmayacak bir şey yapıyor,
haksızlık ediyorsun ona karşı.
Evleneceği kızı seçmek hakkıdır oğlumun,
ama böyle bir işte söz sahibi omak da
babanın hakkıdır; onun en büyük sevinci
güzel torunlara kavuşmaktan başka nedir ki.
FLORIZEL : Bütün bunları kabul ediyorum.
Bilmemeniz gereken birtakım nedenler var ki,
bunlar yüzünden, saygıdeğer efendim,
bu işi açamıyorum babama.
POLIXENES : Varsın bilsin.
FLORIZEL : Bilmeyecek.
POLIXENES : Rica ederim, bilsin.
FLORIZEL : Hayır, bilmemeli.
ÇOBAN : Bilsin, oğlum; kimi seçtiğini görünce
üzülmesi gerekmeyecek.
FLORIZEL : Hayır, olmaz, bilmemeli.
Nişanımızı kesinleştirin.
POLIXENES : Ayrılmanız kesinleşecek, delikanlım...

(Kendini tanıtarak)

Oğlum demeye dilim varmıyor...
Sahip çıkılmayacak kadar bayağısın.
Sen bir hükümdarlık asasına varis ol da
burda çoban değneğiyle oyna böyle.

(Çoban'a)

Sen, kocamış hain, seni asmakla ne yazık ki
ancak bir hafta kısaltmış olacağım ömrünü.

(Perdita'ya)

Ya sen, dörtbaşımamur büyücülüğün turfanda
örneği,

el attığın şahane budalayı tanıyorsun elbette.

ÇOBAN : Ah, yüreğim!

POLIXENES : Güzelliğini dikenlerle tırmalatarak
şimdikinden de basit bir duruma düşüreceğim seni.
Sana gelince, tutkun çocuk, bu süprüntüyü
bir daha görmeyeceksin diye iç geçirdiğini duyarsam
(ki kararım hiçbir zaman görmemendir)
bizden sonra tahtımıza geçmeni önleyeceğiz;
kanımızdan, hatta, soyumuzdan bile saymayacağız seni,
ilgin kalmayacak bizimle. Sözlerim kulağında küpe olsun!
Saraya gel ardımızdan. Sana karşı, yontulmamış herif,
gerçi pek kabardı öfkemiz, ama bu seferlik
öfkemizin öldürücü darbesinden seni kurtarıyoruz.
Sen de, büyüğün tâ kendisi, ancak bir çobana lâyıksın;
hatta, şerefimiz söz konusu olmasa...

(Florizel'i göstererek)

ona da lâyıksın, ama kendini öyle alçattı ki o
lâyık değil sana. Bundan böyle sen
şu köy kulübesinin mandalını
onun girmesi için açacak olursan, onun vücudunu
kollarının çemberine alırsan bir daha,
narinliğinden geri kalmayan
kıyasıya bir ölüm tasarlarım sana.

(Çıkar.)

PERDITA : Her şey bitiverdi de, pek korkmadım.

Bir iki sefer konuşacak oldum;
onun sarayını aydınlatan güneşin
yüzünü kulübemizden esirgemediğini,
herkese bir gözle baktığını
açıkça söyleyecektim ona.

(Florizel'e)

Lütfen efendim, artık gitseniz.
Bunun nereye varacağını söylemiştim size;
n'olur, kendi durumunuzu gözetin.
Ben bu kraliçelik düşümü,
artık uyandığım için, bir an bile sürdüremem;
koyunlarımı sağar, ağlarım.

CAMILLO : Ee babalık, ne dersin bu işlere?
Ölmeden konuşsana.

ÇOBAN : Konuşamıyorum da, düşünemiyorum da.
Bidiğimi bilmeyi göze alamıyorum. Ah, beyim!
Mezarını huzur içinde doldurmayı düşünen
seksen üçünde bir adamı bitirdiniz;
evet, babamın öldüğü yatakta ölmek,
onun namuslu kemikleri yanında yatmaktı istediğim.
Oysa şimdi, cellâdın biri kefenleyerek
hiçbir rahibin bir kürek toprak bile atmayacağı
bir yere bırakacak beni.

(Perdita'ya)

Ah, Bahtı kara zavallı, biliyordun bunun prens olduğunu;
ne diye kaderini onunla birleştirmeye kalktın?
Bittim! Bittim! Şu anda ölseydim,
dilediğim kadar yaşadım derdim.

(Çıkar.)

FLORIZEL : Neden öyle bakıyorsun bana?
Üzgün olmasına üzgünüm, ama korkum yok;
hiçbir şey değişmiş değil, gecikecek sadece;
neysem yine oyum ben; ne kadar geri çekerlerse
o kadar ileri atılırım; istemediğim yere
tasmayla sürükleyemezler beni.
CAMILLO : Gönlü yüce efendim benim,
babanızın huyunu bilirsiniz,
ağız açtırmaz şu an (zaten buna
sizin de niyetiniz yok anladığıma göre)
korkarım, sizi görmeye de katlanamaz daha.
Onun için, haşmetlinin öfkesi yatışıncaya dek
çıkmayın karşısına.
FLORIZEL : Niyetim yok. Siz, Camillo musunuz ne?
CAMILLO : Ta kendisi, efendimiz.
PERDITA : Kaç kez söyledim size böyle olacağını!
Kaç kez söyledim, değerimin ancak
kim olduğum anlaşılıncaya dek bilineceğini!
FLORIZEL : Benim inancım sarsılmadıkça
değeriniz bilinecektir. O sarsılacak olursa,
o zaman yerin böğürlerini birbirine geçirsin doğa,
içindeki hayat tohumlarını yok etsin!
Kaldırın bakışlarınızı. Yerine geçmemi önle, baba;
sevgimin varisiyim ben.
CAMILLO : Söz dinleyin.
FLORIZEL : Dinliyorum, ama gönlümün sözünü.
Aklım ona uyarsa, aklım yerinde demektir.
Uymazsa, deliliği üstün gören duyularım
buyur etsinler onu.
CAMILLO : Buna umutsuzluk denir, efendim.
FLORIZEL : Öyle deyin siz de. Andımı yerine getirdiği
için

dürüstlük saymam gerekir onu. Camillo,
ne Bohemya, ne de ondan sağlanacak ihtişam;
ne güneşin gördüğü, ne toprağın karnında sakladığı
ne de engin denizlerin
bilinmez derinliklerde gizlediği şeyler... Hiçbiri
şu güzel sevgilime verdiğim sözden
döndüremez beni. Onun için, yalvarırım,
siz babamın saydığı bir dostsunuz öteden beri,
beni ararsa, -çünkü, inan olsun
yüzünü görmeyeceğim bir daha-,
yerinde öğütlerinizle yatıştırın öfkesini.
Ben de, bahtımla birlikte uğraşayım gelecek için.
Şunu bilin, öylece de bildirin ki, denize açılıyorum
burda, karada alıkoymayacağım sevgilimle.
Tam bize gerektiği gibi bir teknem var
şurda, hemen yakında, ama
bu iş için hazırlanmış değil.
Nereye doğru gideceğime gelince,
ne siz sorun ne ben söyleyeyim.

CAMILLO : Ah efendimiz, ruhunuz
söz dinlemeye daha yatkın, ya da
size gerekenler için daha güçlü olsaydı keşke.

FLORIZEL : Bak, Perdita.

(Kızı bir yana çekerek Camillo'ya)

Şimdi dinleyeceğim sizi.

CAMILLO : Cayacak gibi değil, kaçmayı koymuş kafasına.
Onun bu gidişinden amacım için yararlanabilsem, ona
tehlikeden kurtararak sevgi ve saygı gösterebilsem
canım Sicilya'yla o mutsuz kralın,

o kadar özlediğim efendimin yüzünü görebilsem bir daha
ne mutluluk olur benim için.

FLORIZEL : Kuzum Camillo, öyle önemli işlerle yüklüyüm ki,
bir yana bırakıyorum davranış kurallarını.

CAMILLO : Efendim, babanıza sevgimden dolayı
değersiz hizmetlerim olmuştur benim;
herhalde duymuşsunuzdur?

FLORIZEL : Pek soylu davranmışsınız ona karşı.
Yaptıklarınızı anlatmak babamın musikisi olmuştur;
en büyük kaygısı, onlara değer verdiği ölçüde
ödeyebilmektir karşılıklarını.

CAMILLO : Madem öyle, efendimiz, kralı
ve kral dolayısıyla ona en yakın olanı,
yani sizin kutlu varlığınızı sevdiğime
inanmak lütfunda bulunursanız,
dört elle sarılın göstereceğim yola; tabii,
daha bir düşüne taşına hazırladığınız tasarı
değişikliğe gelirse. Şerefimle temin ederim ki
benim sizi yollayacağım yerde
yüksek kişiliğinize yakışan bir kabul göreceksiniz;
orda mutluluk içinde yaşarsınız sevgilinizle;
anladığıma göre, -gökler esirgesin!-
ölmedikçe ayrılacağınız yok kendisinden.
Evlenin onunla, ben de burda
kızgın babanızı yatıştırarak
onda sevgi uyandırmaya çalışırım siz yokken.

FLORIZEL : Adeta mucize bu; nasıl gerçekleşir, Camillo?
Söyle de, seni inanüstü sayayım;
sonra da güven duyayım sana.

CAMILLO : Gidecek bir yer düşündünüz mü?

FLORIZEL : Daha düşünmedik. Ama bu çılgınlığımızdan
akla gelmeyen kaza sorumlu olduğu için,
biz de rastlantının tutsakları
ve her rüzgâra kapılan sinekler gibi görüyoruz kendimizi.

CAMILLO : Öyleyse beni dinleyin, yani
aklınıza koyduğunuz şeyden dönmeyecek,
kaçmayı gerçekleştirecekseniz : Sicilya'ya yollanın
ve güzel prensesinizle birlikte
(Çünkü nasıl olsa prenses olacak bence)
Leontes'in huzuruna çıkın; eşiniz
yatağınızı bölüşen kadına yakışırcasına
giydirilecektir orada. Leontes'in
kollarını açıp ağlayarak sizi karşıladığını
görür gibiyim, sanki babanız adına sizden
"Oğlum, bağışla!" diyerek af dilediğini;
genç prensesinizin ellerini öptüğünü;
eski haksızlıkla yeni sevgi arasında
sık sık bölündüğünü; haksızlığa lânetler okuyarak
sevgisini düşünce ve zamandan
daha çabuk geliştirmek istediğini
görür gibiyim hep.

FLORIZEL : Değerli Camillo, ziyaretim için
nasıl bir gerekçe göstereceğim krala?

CAMILLO : Selâm göndermek ve dostluk yenilemek amacıyla
kral babanız yollamış olacak sizi. Efendim,
ona karşı nasıl davranacağınızı, kendisine
(sözde babanızdan) neler ileteceğinizi,
üçümüz arasında bilinen şeyleri, yazarım ben :
Her karşılaşmanızda neler söyleyeceğinizi

bir bir gösterir size. O bir şeyin farkına varır varmaz,
babanızın sırdaşı sanır sizi;
onun gönlünü dile getirdiğinize inanır.

FLORIZEL : Borçluyum size. Bu yol sağlama benzer.

CAMILLO : Issız denizlere, kuş uçmaz kıyılara
çılgınca bel bağlamaktan daha güvenli bir yol;
ötekinde felâketler yüzde yüz, yardım umudu yok;
belânın birinden kurtulalım derken
bir başkasına uğrayacaksınız; o zaman
demir atabilmek olacak tek güvenceniz;
bir yere tutturdunuz diyelim,
gönlünüzce bir yer olmayacak orası.
Ayrıca, siz de bilirsiniz ki
rahatlık sevgi bağının tâ kendisidir;
sevginin körpe yüzünü de, gönlünü de
değiştirir felâket.

PERDITA : Bunların biri doğru : Bence felâket
yanağı alt edebilir, ama söz geçiremez ruha.

CAMILLO : Yaa? Demek öyle sizce? Uzun yıllar
sizin gibisi doğmaz babanızın evinde.

FLORIZEL : Kuzum Camillo, doğuş bakımından bizden geride
ama yetişme bakımından çok ilerde o.

CAMILLO : Ne yazık ki öğretim görmemiş, demeyeceğim;
çünkü çok öğretmene taş çıkartacak gibi.

PERDITA : Bağışlayın efendim, yüzümün kızarması engel
oluyor buna teşekkür etmeme.

FLORIZEL : Benim güzeller güzeli Perdita'm!
Ah, öyle dikenler üstündeyiz ki! Camillo,
babamın da kurtarıcısı, benim de, evimizin hekimi,

ne yapacağız, nasıl edeceğiz?
Bohemya veliahtının kılığı yok bizde,
Sicilya'da da veliaht gibi görünmeyeceğiz.

CAMILLO : Efendimiz, bunlar için kaygılanmayın.
Bütün servetimin orda olduğunu
biliyorsunuz herhalde; oynadığınız rol benimmiş-
cesine
krallar gibi yaşamanızı sağlamak
boynumun borcu olacak. Sözgelişi, efendim,
sıkıntı çekmeyeceğinize emin olmanız için
bir tek şey söyleyeyim...

(Bir yanda konuşurlar. Autolycus girer.)

AUTOLYCUS : Hahha... Şu Namus da ne sersem şey! Hele canciğer kardeşi Güven, pek alık bir beyefendi! Bütün tapon mallarımı sattım : İlâç için ne bir yalancı elmas kaldı elimde, ne bir kurdele, ne bir ayna, ne koku, ne broş, ne defter, ne türkü, ne bıçak, ne şerit, ne eldiven, ne pabuç bağı, ne bilezik, ne de kemik yüzük. Sattığım ıvır zıvır sanki kutsanmış şeyler de, alana uğur getirecekmiş gibi, önce kim alacak diye üşüştüler. Bense, bu arada, kimin kesesinin en alımlı olduğunu gördüm; gördüğümü de, kendi çıkarım için hatırladım. Akıllı bir adam olabilmek için birazcık akıldan başka eksiği olmayan soytarım, kızların türküsüne öyle vuruldu ki, ezgiyi de güfteyi de kavrayıncaya dek, şurdan şuraya adımını atmaya yanaşmadı; bu da bütün sürüyü öyle bir çekti ki bana, sanki hepsi kulak kesilmişti : Oralarını buralarını çimdikleseniz, duymazlardı; pantolonun ön cebinden kese çarpmak işten bile değildi; zincirlerin uçlarından sar-

kan anahtarları yürütebilirdim; abinizin türküsünü dinlemekten, türkünün saçmalığına hayran kalmaktan başka işittikleri, duydukları hiçbir şey yoktu. Bu uyuşukluk sırasında çoğunun bayramlık keselerini çarpıp yürüttüm; kızıyla kralın oğluna bozulan ihtiyar gürültü patırtıyla içeri girip kargalarımı harman yerinden ürkütmeseydi, bütün orduda bir tek kese bırakmazdım.

(Camillo, Florizel ve Perdita öne doğru gelirler.)

CAMILLO : Hayır, Sicilya'ya sizinle varan mektuplarım o kuşkuyu ortadan kaldıracaktır.

FLORIZEL : Ya Kral Leontes'ten alacağınız mektuplar?

CAMILLO : Babanızı rahatlacaktır.

PERDITA : Yaşayın siz! Her sözünüzde açıklık var.

CAMILLO *(Autolycus'u göstererek)* : Bakın kim var burda! Bundan yararlanalım; bize yardımı dokunacak hiçbir şeyi atlamamalıyız.

AUTOLYCUS *(kendi kendine)* : Demin söylediklerimi işitirlerse, -eh artık, doğru darağacına.

CAMILLO : Ee ahbap, ne haber! Niye titriyorsun öyle? Korkma canım; kimsenin sana kötülük etmeye niyeti yok.

AUTOLYCUS : Ben yoksulun biriyim, beyim.

CAMILLO : İyi ya, öyle ol yine; kimse senin yoksulluğunu elinden alacak değil; yalnız, yoksulluğunun dış görünüşünü değiş tokuş etmemiz gerekiyor; onun için hemen soyun, -bunda zorunluk olduğunu düşün- ve kılığını bu beyinkiyle değiştir; gerçi onunkinin paraca değeri daha düşük olamaz, ama aldırma, bu işte kazanç var.

(Para verir.)

AUTOLYCUS : Ben yoksulun biriyim beyim.

(Kendi kendine)

Ben sizin kim olduğunuzu bilmez miyim!

CAMILLO : Haydi ama, lütfen çabuk ol; beyefendi yarıyarıya soyundu bile.

AUTOLYCUS : Ciddi misiniz, beyim?

(Kendi kendine)

Bu işte bir dalavere kokusu geliyor burnuma.

FLORIZEL : Çabuk ol, rica ederim.

AUTOLYCUS : Doğrusu, bu işte kazanç var; ama bu parayı almaya vicdanım el vermiyor.

CAMILLO : Soyun, soyun!

(Florizel ile Autolycus kılık değiştirirler.)

Mutlu sevgili, -dilerim
gerçek olsun şimdi ağzımdan çıkan!-
gözden uzak bir yere çekilmeniz gerek;
sevgilinizin şapkasını giyip
indirin kaşlarınızın üstüne kadar,
yüzünüzü saklayın; üstünüzü değiştirin,
kim olduğunuzu elden gelinceye kadar gizleyin ki
tanınmadan binesiniz gemiye
(kuşkulu bakışlardan korkuyorum da).

PERDITA : Anlıyorum, öyle bir gelişiyor ki oyun benim de rol almam gerekiyor.

CAMILLO : Çaresiz.

(Florizel'e)

İşiniz bitti mi sizin?

FLORIZEL : Şu anda babamla karşılaşsam oğlum demez bana.

CAMILLO : Hayır, size şapka istemez.

(Şapkayı Perdita'ya vererek)

Gelin efendim, gelin. Hoşça kal dostum.

AUTOLYCUS : Güle güle beyim.

FLORIZEL : Ah, Perdita, biliyor musun neyi unuttuk biz? Bir tek sözüm var, n'olur...

(Bir yana çekilirler.)

CAMILLO : Kaçtıklarını ve nereye gittiklerini krala bildirmek olacak ilk işim. Onu belki peşlerine düşmeye zorlarım; başarırsam, ben de birlikte gideceğimden kadınca bir özlemle görmeye can attığım Sicilya'yı görebilirim bir daha.

FLORIZEL : Yolumuz açık olsun! Ee Camillo, artık iniyoruz deniz kıyısına.

CAMILLO : Ne kadar çabuk olursanız o kadar iyi olur sizin için.

(Florizel, Perdita ve Camillo çıkarlar.)

AUTOLYCUS : İşi çaktım ben, hiç kaçar mı! Yankesicinin kulağı delik, gözü açık, eli çabuk olacak; burnu da iyi koku almalı ki, öbür duyulara iş çıkarsın. Benim gördüğüm, öyle bir zamanda yaşıyoruz ki, hak yiyenin işi hep rast gidiyor. Açıktan para da gelmemiş olsa, nesi var bu alışverişin? Para da geldiğine göre, eh, daha iyisi can sağlığı! Bu yıl Tanrılar bize göz yumuyorlar, artık aklımıza eseni yaparız. Prens kötü bir iş çevirmekte (kösteğini de birlikte sürükleyerek babasından kaçıyor). Bunu krala bildirmek dürüstlük sayılacak olursa, bildirmem; saklamak bence daha alçakça; onun için, ben de mesleğime sadık kalacağım.

(Soytarı ile Çoban girerler.)

Aman şöyle bir kenara çekileyim; işleyen bir kafa için
burda çok iş var daha. Açıkgöz adam her sokak başında,
her dükkânda, her kilisede, her mahkemede, her idamda
kendine iş çıkarmasını bilir.

SOYTARI : Yaa, gördün mü başına geleni! Krala senin özbeöz kızın olmadığını, onu bebekken bulduğunu söylemekten başka çare yok.

ÇOBAN : Hele sen beni dinle.

SOYTARI : Hele sen beni dinle!

ÇOBAN : Anlat öyleyse.

SOYTARI : Kız senin özbeöz kızın olmadığına göre, krala karşı gelen de özbeöz sen değilsin; öyle olunca, kral özbeöz seni cezalandıramaz. Kızın şu an üzerinde olanlardan başka, o zaman yanında bulduğun o gizli şeyleri göster ona; bunu yaptıktan sonra da, yasalar okusun. Beni dinle sen.

ÇOBAN : Her şeyi kelimesi kelimesine anlatacağım krala, evet, oğlunun oynadığı oyunları da; beni krala dünür yapmaya kalkışan delikanlı ne babasına karşı dürüst davranmış oldu, ne de bana karşı.

SOYTARI : Doğru ya, krala dünür olmak nerde sen nerde! Öyle olaydı, kanının dirhemi bilmem kaça yükselirdi.

AUTOLYCUS *(kendi kendine)* : Vay kaz vay, amma lâf etti ha!

ÇOBAN : Eh, haydi krala gidelim. Ona sakalını sıvazlatacak şeyler var şu çıkında.

AUTOLYCUS *(kendi kendine)* : Bu şikâyet efendimin kaçmasını ne bakımdan engeller bilemem.

SOYTARI : Dua et de kral sarayda olsun.

AUTOLYCUS *(kendi kendine)* : Ben gerçi doğuştan dürüst değilimdir, ama tesadüfen dürüst olduğum da vardır. Şu çerçi sakalını cebe atalım hele.

(Takma sakalını çıkarır.)

Vay bizim köylüler! Nereye böyle?

ÇOBAN : Siz efendimiz lütfederseniz, saraya.

AUTOLYCUS : Orda ne işiniz var, işiniz kiminle, şu çıkın neyin nesi, nerde oturuyorsunuz, adınız, yaşınız, malınız, mülkünüz, aslınız nesliniz, bilinmesi gereken daha ne varsa, söyleyin bakalım!

SOYTARI : Biz basbayağı insanız, beyim.

AUTOLYCUS : Yalan; siz kaba ve kıllısınız. Yalan istemem; yalan esnaftan başkasına yakışmaz, onlar biz askerleri sık sık aldatırlar; bizse, herifleri bıçaklayacak yerde, geçer akçe sunarız onlara; bunun için de bizi aldatmazlar.

SOYTARI : Efendimiz işlediği yanlışı tam zamanında görmeseydi, bizi aldatmış olacaktı.

ÇOBAN : Bağışlayın beyim, siz saraydan mısınız?

AUTOLYCUS : Bağışlasam da bağışlamasam da, saraydanım. Şu kıvrımlarda saray havasını görmüyor musunuz? Yürüyüşümde saray edası yok mu? Burnun benden saray kokusu almıyor mu? Bayağılığınız üstüne saray küçümsemesini yansıtamıyor muyum? Ağzını aradım, işinin ne olduğunu anlamak için dil döktüm diye, saraydan olmayı bana yakıştıramadın mı yoksa? Tepeden tırnağa saray adamıyım ben; hem öyle biriyim ki, ordaki işini yürütmek de gelir elimden, aksatmak da; onun için, işini bana açmanı emrediyorum.

ÇOBAN : Benim işim kralla beyim.

AUTOLYCUS : Kralın yanında avukatın var mı?

ÇOBAN : Bağışlayın, bilemeyeceğim.

AUTOLYCUS : Saray dilinde avukat sülün demektir. Orda sülünün yok desene.

ÇOBAN : Yok beyim; ne sülünüm var, ne horozum, ne de tavuğum.

AUTOLYCUS : Basit kimseler olmadığımız için ne mutlu bize : Oysa bizleri de bunlar gibi yaratabilirdi doğa; onun için hor görmeyeceğim.

SOYTARI *(Çoban'a)* : Sarayın büyük kişilerinden olmalı.

ÇOBAN : Kılığı gösterişli, ama giyinişi kibarca değil.

SOYTARI : Acayipliği onu daha bir soylu gösteriyor; büyük adam bu, sen beni dinle; dişlerini kürdanla temizlemesinden anladım.

AUTOLYCUS : Nedir o çıkın? İçinde ne var? Şu kutu da nesi?

ÇOBAN : Beyim, bu çıkınla kutunun içinde öyle sırlar saklı ki, kraldan başka hiç kimsenin öğrenmemesi gerek; o da bir saate kalmaz öğrenir, yeter ki kendisiyle görüşelim.

AUTOLYCUS : Boşuna yoruldun, ihtiyar.

ÇOBAN : Neden beyim?

AUTOLYCUS : Kral sarayda değil; kederini dağıtmak, biraz da hava almak için yeni bir gemiye binip açıldı. Ciddî şeylerden anlayacak biriysen, kralın derin bir acı içinde olduğunu bilmen gerekir.

ÇOBAN : Öyleymiş beyim; bir çoban kızıyla evlenmek isteyen oğlu yüzündenmiş kederi.

AUTOLYCUS : Bu çoban daha tutuklanmadıysa, hemen kaçmaya baksın; uğrayacağı lânetler, çekeceği işkenceler, insanın belini çökertir, canavar olsa yüreğini parçalar.

SOYTARI : Öyle mi dersiniz beyim?

AUTOLYCUS : Hayal gücünün ağırlaştıracağı, öç alma duygusunun daha da çetinleştireceği şeylere yalnız kendisi uğramayacak; isterse elli göbek uzak olsun, onunla ilgili herkes celladın eline düşecek. Bu çok acı bir şey, ama gerekli. Koyun güden ihtiyar bir serseri, bir koç çobanı, kral ailesine kız vermeye kalksın! Adamın taşlanacağını söyleyenler var ya, bana kalırsa, ölüm onun için pek hafiftir derim. Tahtımızı ağıla çekmek ha! Ölümlerin hepsi ona az gelir, en ağır ölüm onun için hafif kalır.

SOYTARI : Bağışlayın beyim, bu ihtiyarın oğlu moğlu var mıymış, ne dersiniz?

AUTOLYCUS : Bir oğlu var, derisi diri diri yüzülecek, sonra da bala batırılıp eşekarısı kovanının üstüne oturtulacak, sonra canının dörtte üçünden biraz fazlası çıkıncaya dek ayakta tutulacak; sonra ölümsüzlük suyu ya da kızgın bir şerbetle canlandırılacak; sonra da, o derisi yüzülmüş gövde; takvimlerin gösterdiği en sıcak günde, tuğla bir duvara yaslatılacak; sinekler soka soka canını çıkartırken, güneş güneye dönük bir gözle bakıp bakıp seyredecek onu. Peki ama ne diye bu hain alçaklardan söz edip duruyoruz? İşledikleri suç öylesine büyük ki, acılarına gülümseyip geçmek gerekir. Ee söyleyin bakalım, (siz namuslu, basit insanlara benziyorsunuz) kralla ne işiniz var? Beni hoş tutacak olursanız, sizi onun bulunduğu yere götürür, huzuruna çıkartır, sizi kayırmasını kulağına fısıldarım. Kralın yanında davanızı savunacak tek kişi varsa, o da karşınızda bulunuyor.

SOYTARI *(Çoban'a)* : Büyük yetkisi olan birine benziyor; yanaş ona, altın ver. İktidar inatçı bir ayıdır,

ama burnundan altınla yakalayıp istediğin yere götürebilirsin. Kesenin içindekini onun avucu bir gördü mü, gerisi kolay. "Taşlanmayı", "diri diri yüzülmeyi" unutma!

ÇOBAN : Bağışlayın beyim, bizim işi üstünüze alırsanız, yanımdaki bütün altını buyurun; birazdan bir bu kadar daha veririm, bu delikanlıyı da ben gelesiye rehin bırakırım size.

AUTOLYCUS : Söz verdiğim şeyi yaptıktan sonra mı?

ÇOBAN : Evet beyim.

AUTOLYCUS : Sen de bu işin içinde misin?

SOYTARI : Bir bakıma beyim. Durumum acıklı olsa da, bundan derimi yüzdürerek kurtulmak istemem.

AUTOLYCUS : Haa, derisi yüzülecek olan çobanın oğlu; asılsın da herkese ibret olsun.

SOYTARI *(Çoban'a)* : Cesaret n'olur cesaret! Krala gidip bizde bulunan acayip şeyleri gösterelim; onun senin kızın olmadığını kralın öğrenmesi gerek; yoksa hapı yuttuk.

(Autolycus'a)

Beyim, iş bittikten sonra, ben de bu ihtiyarın verdiği kadar para vereyim size; para gelinceye kadar da, onun dediği gibi, yanınızda rehin kalayım.

AUTOLYCUS : Size güvenim var. Siz önden, deniz kıyısından yürüyün, sağdan gidin. Ben çitin üstünden bakar, ardınızdan gelirim.

SOYTARI *(Çoban'a)* : Ne mutlu bize ki bu adama rastladık, ne mutlu bize!

ÇOBAN : Haydi, söylediği gibi, önden yürüyelim. O bize iyilik etsin diye gönderildi.

(Çobanla Soytarı çıkarlar.)

AUTOLYCUS : Dürüst olmaya niyet etmeseymişim, görüyorum ki, kader buna izin vermeyecekmiş. Pişmiş armutlar düşüyor ağzıma. Bir taşla iki kuş vurmam isteniyor şu an : Hem altın geliyor, hem de prens efendime iyilik etmenin yolunu buluyorum. Kim bilir, bu benim yükselmeme yarar belki de. Şu iki köstebeği, şu iki körü gemiye, prensin yanına götüreyim. Onları yine kıyıya çıkartmayı uygun görürse, krala iletecekleri şikâyeti onu ilgilendirmezse, bu kadar işgüzarlık ettiğim için varsın serseri desin bana. Bu sıfata, bu sıfatla ilgili her türlü utanca karşı zırhlıyım ben. Bu adamları tanıtacağım ona; bakarsın işin içinde iş vardır.

BEŞİNCİ PERDE

Birinci Sahne

(Sicilya. Leontes'in sarayında bir oda.
Leontes, Cleomenes, Dion, Paulina ve Uşaklar girerler.)

CLEOMENES : Efendimiz, yeter bu kadarı, ermişler gibi
acı çektiniz;
günahınız nasıl bir günah olursa olsun
karşılığını çoktan ödediniz siz; hatta
nedametiniz geride bıraktı suçunuzu.
Artık siz de gökler gibi davranın,
unutun işlediğiniz kötülüğü; onlarla birlikte
bağışlayın kendinizi
LEONTES : Onu, onun erdemlerini hatırladıkça
unutamıyorum kendi kusurlarımı; ve hep
kendime ettiğim haksızlığı düşünüyorum.
Öyle büyük bir haksızlık ki bu,
krallığımı varissiz bıraktı, bir erkeğin
umut bağlayabileceği en tatlı yoldaşı yok etti.
PAULINA : Doğru efendimiz, hem de çok doğru.
Dünyanın bütün kadınlarıyla bir bir evlenseniz;
ya da, kusursuz bir kadın yaratmak için

hepsinin iyi yönlerini alsanız, yine de
eşsiz kalır sizin öldürdüğünüz kadın.

LEONTES : Galiba. Öldürdüğüm! Ben öldürdüm onu!
Doğru. Ama bu işi benim yaptığımı söylemekle
can evimden vuruyorsun beni; ağzından işitmek
düşünmek kadar acı geliyor. Etme, n'olur;
söyle, ama bu kadar sık değil.

CLEOMENES : Bunu hiç açmayın, saygıdeğer hanım.
Duruma daha bir yararlı olacak,
iyiliksever kişiliğinize daha uygun
bin bir şeyden söz edebilirsiniz.

PAULINA : Onun yeniden evlenmesini isteyenlerden
birisiniz siz de.

DION : Siz bunu istemiyorsanız
demek ki acımıyorsunuz devlete,
hükümdarımızın yüce adının anılması
sizce önemli değil. Kralımız varis bırakmazsa
ne gibi tehlikelerle karşılaşır ülkesi,
başsız kalan halkın durumu nice olur
pek düşünmüyorsunuz. Eski kraliçenin
rahmete kavuştuğuna sevinmekten
daha kutlu ne olabilir? Krallığın sürekliliği uğruna
bugünün esenliği, geleceğin güvenliği için
yüce efendimizin yatağını
güzel bir eşle kutsamasından
daha kutlu ne olabilir?

PAULINA : Artık aramızda bulunmayanın yerini
tutacak değerde hiç kimse yok. Hem,
gizli amaçlarını gerçekleştirecektir Tanrılar.
Kaybolan çocuğu bulunmadıkça
Kral Leontes'in varisi olmayacak diye
buyurmamış mıydı kutsal Apollon,

kehaneti bu yolda değil mi? Bunun olması da
Antigonus'umun mezarından çıkıp
bana dönmesi kadar inanılmaz,
insan aklının almayacağı bir şey;
çünkü, hayatım hakkı için,
o da çocukla birlikte telef oldu.
Siz göklere kafa tutmayı,
onların istemine karşı gelmeyi
salık veriyorsunuz efendimize.

(Leontes'e)

Çocuksuz kalacağım diye kaygılanmayın;
taç varis bulur kendine. Büyük İskender
en değerli olana bıraktı tacını; yerine geçen de
en iyi hükümdarlardan biri oldu.

LEONTES : İyiliksever Paulina, biliyorum
saygıyla bağlısın Hermione'un anısına;
ah, keşke senin sözünü dinleseydim! Şimdi
gözlerinin tâ içine bakabilirdim kraliçemin,
dudaklarından hazineler devşirirdim...

PAULINA : Siz devşirdikçe de zenginleşirdi onlar.

LEONTES : Doğru söylüyorsun. Öyle kadın nerde?
Demek ki evlenmek yok bir daha.
Ondan aşağı biriyle evlenir de
daha iyi davranırsam, ölenin ermiş ruhu
yine cesedine girer sonra; ve bu sahnede
(kendisini incittiğimiz yerde)
tedirgin bir ruhla görünerek
"Benim suçum neydi peki?" demeye başlar.

PAULINA : Böyle bir şey elinden gelseydi, haklı olurdu.

LEONTES : Olurdu ya; evlendiğim kadını
öldürtebilirdi bana.

PAULINA : Ben de aynı şeyi yapardım :
Onun yeryüzünde gezinen hayaleti olsaydım,
"Şunun gözlerine bak" derdim size
"şu sönük bakışlara kapılıp da mı seçtin bu kadını?"
Derken öyle bir çığlık koparırdım ki
zarı patlardı kulaklarınızın; ardından da
şu sözler gelirdi : "Bir de benimkileri hatırla!"
LEONTES : Yıldız yıldızdı onlar; öbür gözlerin hepsi
birer sönmüş kömürdü! Korkma Paulina,
evlenmem bir daha.
PAULINA : Ben kendiliğimden olur demedikçe
evlenmeyeceğinize yemin eder misiniz?
LEONTES : Ederim Paulina, ruhumun esenliği üstüne!
PALINA : Öyleyse soylu beylerim, andına tanıklık edin.
CLEOMENES : Fazla çeliyorsunuz aklını.
PAULINA : Meğer ki Hermione'a resmi kadar benzeyen
bir kadın çıksın karşısına.
CLEOMENES : Saygıdeğer hanım...
PAULINA : Sözüm bitmiştir. Ama, efendimiz evlenecekse,
evlenmek istiyorsanız efendim, başka çareniz yoksa
bana bırakın o işi, kraliçenizi ben seçeyim.
Eski kraliçeniz kadar genç olmayacak
ama öyle biri olacak ki bu,
ilk kraliçenizin hayaleti yeryüzünde gezinecek olsa
sevinç duyacaktır onu kollarınızda görmekten.
LEONTES : Benim sadık Paulina'm,
sen uygun görmedikçe evlenmeyeceğiz biz.
PAULINA : İlk kraliçeniz
tekrar soluk almaya başlayınca olacak bu.
Ondan önce asla.

(Bir uşak girer.)

UŞAK : Kral Polixenes'in oğlu Prens Florizel
olduğunu bildiren biri, prensesiyle birlikte
(şimdiye dek gördüğüm en güzel prenses)
kabulünü dilemekte yüksek huzurunuza.
LEONTES : Ne istiyormuş? Bu geliş
uygun değil babasının büyüklüğüne.
Böylesine törensiz ve birdenbire gelmesinden belli ki
önceden tasarlanmamış bu ziyaret;
ihtiyaç ve kaza zoruyla olmuş. Kaç kişi var yanında?
UŞAK : Ancak birkaç kişi, onlar da gösterişsiz.
LEONTES : Prensesiyle birlikte mi, dediniz?
UŞAK : Evet, güneşin şimdiye dek aydınlattığı
en eşsiz varlığı yeryüzünün, bana kalırsa.
PAULINA : Ah Hermione, şimdiki zaman
üstün bir geçmişten daha üstün olmakla övünür
hep;
onun için, bugün görünene yol vermek zorunda
mezarın!

(Uşağa)

Efendim, siz kendiniz söylemiş
kendiniz yazmıştınız; ama yazdığınız
anlattığınız şeyden daha soğuk şimdi :
"Eşsiz kadındır, o hep eşsiz kalacaktır"
böyle akardı şiiriniz bir zamanlar
onun güzelliğiyle; daha güzelini gördüm demeniz
kurnazca kuruduğunu gösteriyor kaynağın.
UŞAK : Bağışlayın efendim, onu unuttum âdeta;
oysa, -bağışlamanızı dilerim- öteki
bakışlarınızı üstüne çektiğinde
dilinizi de bağlıyor kendine. Öyle bir yaratık ki bu,
yeni bir mezhep kuracak olsa

tutkusunu söndürür bütün mezhep kurucularının,
dilediğini inancından döndürüp peşine takar.

PAULINA : Yaa! Kadınları da mı?

UŞAK : Kadınlar onu sevecektir
bütün erkeklerden üstün bir kadın diye; erkeklerse
bütün kadınların en eşsizi diye sevecektir.

LEONTES : Haydi Cleomenes, saygıdeğer dostlarınızla gidip
onları getirin de kucaklayalım.

(Cleomenes'le ötekiler çıkarlar.)

Yine de, böyle habersiz gelivermesi garip.

PAULINA : Prensimiz (çocukların pırlantası) sağ olsaydı
ne güzel bir çift olurlardı bu beyle;
aralarında bir ay ya var ya yoktu.

LEONTES : Rica ederim, yeter artık, kes; biliyorsun
ne zaman sözü edilse, tekrar yaşıyorum ölümü.
Bu genç beyi gördüğümde, eminim,
sözlerinle bana öyle şeyler hatırlatacaksın ki
akıldan edebilir beni. Geliyorlar.

(Florizel, Perdita, Cleomenes ve başkaları girerler.)

Anneniz son derece bağlıymış evliliğine, prens;
çünkü kral babanızın tam örneğini çıkarmış
size gebe kaldığında. Yirmi birimde olsaydım,
babanızın görüntüsü öyle bir geçmiş ki size de,
havası bile öyle sinmiş ki, ona dediğim gibi
kardeşim derdim size de; vaktiyle yaptığımız
o çılgınlıklardan söz açardım.
Candan gönülden hoş geldiniz! Siz de,
güzel prensesiniz de, -Tanrıça da!- Ah!
İki insan kaybettim, yerle gök arasında

böyle dursalardı şimdi, sizin ikiniz gibi
onlar da hayranlık uyandırırlardı; sonra
-yine kendi budalalığım yüzünden- beraberliğini de
dostluğunu da kaybettim yiğit babanızın;
onu (hayatım acılarla yüklü olsa da)
bir kez daha görmek isterim dünya gözüyle.

FLORIZEL : Onun buyruğuyla uğradım buraya, Sicilya'ya;
dost bir kralın kardeşine gönderebileceği
bütün dilekleri getiriyorum size ondan.
Geçkin yaşla gelen yetersizlik gücüne el koymasaydı,
tahtınızla tahtı arasındaki karalarla suları aşarak
kendisi gelirdi sizi görmeye. O
-böyle söylememi buyurdu- bütün asalardan
ve onları taşıyan bütün krallardan
daha çok sever sizi.

LEONTES : Ah kardeşim, -soylu insan!-
sana ettiğim haksızlıklar yeniden canlanıyor içimde;
senin az bulunur bir sevgi taşıyan
dostça dileklerinse, benim savsaklığımı
tembelliğimi hatırlatıyor bana!
Yeryüzüne ilkbaharın gelişi gibi
hoş geldiniz ülkemize. Bu güzellik örneğini de
bana selâm göndermek için
amansız Neptün'ün korkunç (hiç değilse hoyratça)
davranışlarıyla karşı karşıya bırakan o mu yoksa?
Ben ki prensesin katlandığı zahmetlere,
hele kendini tehlikeye atmasına değmeyen bir insanım.

FLORIZEL : Prenses Libya'dan geliyor, yüce efendimiz.

LEONTES : Şu savaşkan Smalus'un, o korkulan, sevilen soylu ve şerefli beyin ülkesinden mi?

FLORIZEL : Oradan, ulu efendimiz, onun yanından.
Prensesten ayrılırken döktüğü gözyaşları
kızı olduğunu açıklıyordu. Oradan yola çıkıp
mutlu bir güney yelinin yardımıyla aştık denizi;
babamın buyruğunu yerine getirmek üzre
yüce varlığınızı ziyarete geldik.
Adamlarımın çoğunu savdım Sicilya kıyılarından;
Bohemya'ya gidip haber verecekler
hem Libya'daki başarımı, hem de
karımla buraya güvenlik içinde ulaştığımızı.
LEONTES : Siz burada kaldıkça, kutlu Tanrılar
her türlü kötülükten arıtsınlar havamızı!
Ermişler gibi bir babanız var,
erdemli, soylu bir kişi, ona
(o kutsal varlığa karşı) günah işledim ben;
gökler (buna öfkelendikleri için)
beni evlâtsız bıraktılar; babanız da
(göklerce değerli görüldüğünden)
sizin gibi biriyle kutsandı. Böyle sizler gibi
güzel bir oğulla güzel bir kızı bağrıma basabil-
seydim
nasıl mutlu olurdum kim bilir!

(Bir Bey girer.)

BEY : Soylular soylusu efendimiz,
kanıtlar böylesine yakında olmasaydı
inanılmazdı şimdi bildireceğim şeye.
Bohemya Kralı size selâm gönderdi benimle;
şerefiyle görevini bir yana atıp
bir çoban kızıyla babasından kaçan,
babasının umutlarını kıran oğlunu
tutuklamanızı diliyor sizden.

LEONTES : Nerde Bohemya Kralı? Söyle!
BEY : Burada, kentinizde. Demin ayrıldım kendisinden.
Şaşkın konuşuyorum, ama bildireceğim şeye
uyuyor şaşkınlığım. Sarayınıza doğru hızla gelirken
-şu güzel çifti ele geçirmek için anlaşılan-
bu sözde prensesin babasıyla kardeşine rastlıyor
yolda;
ikisi de bu genç prensle birlikte kaçmışlar yurtlarından.
FLORIZEL : Camillo ele verdi beni;
oysa şimdiye dek şerefi de, dürüstlüğü de
her türlü fırtınaya göğüs germişti.
BEY : Onu böyle suçlamakta haklısınız;
kral babanızla birlikte kendisi.
LEONTES : Kim? Camillo mu?
BEY : Camillo, efendimiz; kendisiyle konuştum.
O garipleri sorguya çekiyor şimdi.
Hiç öyle titreyen zavallılar görmemiştim ben;
diz çöküyorlar, yeri öpüyorlar,
her sözün başında inkârdan geliyorlar.
Kulaklarını tıkıyor Bohemya Kralı,
onları binbir çeşit ölümle korkutuyor.
PERDITA : Zavallı babacığım benim!
Tanrılar peşimize casuslar takmış,
nikâhımız kutlansın istemiyorlar.
LEONTES : Evli misiniz?
FLORIZEL : Değiliz efendimiz, evleneceğimiz de yok;
anlaşılan
yıldızlar vadilere sürününce gerçekleşecek bu.
Talihin hileli zarı beyi de aldatıyor, yoksulu da.
LEONTES : Kral kızı mı bu, efendim?
FLORIZEL : Evet, benim karım olunca.

LEONTES : Babanızın elini çabuk tutmasından
pek gecikeceği anlaşılıyor bunun. Üzüldüm,
ona saygı boynunuzun borcuydu. Seçtiğiniz kız
seviye bakımından güzelliği kadar olmadığı için
ona kavuşamayacaksınız diye üzülüyorum.
FLORIZEL : Sevgilim, kaldır bakışlarını.
Bize düşman görünen kader
babamla birlikte peşimize düşse de, sevgimizi
zerre kadar değiştirmeye gücü yetmez onun.
Yalvarırım size efendimiz,
benim yaşımda olduğunuz zamanı hatırlayın;
o zamanki duygularınızı düşünerek
üstünüze alın savunmamı.
Siz dilerseniz, en değerli şeyleri
değersizmiş gibi bağışlar babam.
LEONTES : Bağışlayacağını bilsem, değersiz saydığı
değerli sevgiliniz için yalvarırdım kendisine.
PAULINA : Efendim, hükümdarım,
aşırı bir gençlik var gözlerinizde. Kraliçeniz
ölümden bir ay öncesine dek
bu türlü bakışlara daha lâyıktı
şimdi seyrettiğinizden.
LEONTES : Onu düşünüyordum, böyle bakarken bile.

(Florizel'e)

Dileğinize karşılık verilmedi daha.
Babanızı karşılayacağım. Arzularınız
şerefinizin yıkımına yol açmadıkça
sizin de dostunuzum, arzularınızın da.
Bu iş için babanıza gidiyorum şimdi.
Ardımdan gelin de görün ne yapacağımı.
Gelin efendiciğim.

(Çıkarlar.)

İkinci Sahne

(Aynı yer. Sarayın önü. Autolycus ile bir Bey girerler.)

AUTOLYCUS : Rica ederim beyim, bunlar anlatılırken siz orda mıydınız?

I. BAY : Çıkın açılırken ordaydım, yaşlı çoban onu nasıl bulduğunu anlatırken duydum. Şaşkınlıklarından sıyrıldıktan sonra, hepimize odadan çıkmamızı buyurdular. Yalnız, çoban çocuğu bulduğunu söylüyordu, o kadarını işittim gibi geldi bana.

AUTOLYCUS : Şu işin sonucunu bir öğrenebilsem.

I. BAY : Ben olayı bölük pörçük anlatıyorum; ama kralla Camillo'da sezdiğim değişiklikler hayranlık belirtileriydi; birbirlerine öyle bir bakıyorlardı ki, gözleri yuvalarından uğrayacaktı sanki; suskunlukları konuşuyordu, davranışlarının bile dili vardı. Karşılığı ödenerek kurtarılmış, ya da yok olmuş bir dünyadan haber alır gibiydiler; yoğun bir şaşkınlık duygusu içinde oldukları apaçıktı; ama en akıllı seyirci, hiçbir şey bilmeden sadece bakıyorsa, bu duygunun sevinç ya da keder olduğunu anlayamazdı; ama bunlardan birinin son sınırına vardıkları su götürmezdi.

(Başka bir Bay girer.)

İşte benden daha çok bilen biri geliyor iyi ki! Ne haber, Rogero?

II.BAY : Şenlik ateşlerinden başka bir şey yok. Kehanet doğru çıktı; kralın kızı bulundu. Şu bir saat içinde öyle büyük çapta bir şaşkınlık tuttu ki ortalığı, destan düzenler dile getiremezler.

(Üçüncü bir Bay girer.)

İşte soylu kadın Paulina'nın uşağı geliyor, o size daha fazlasını anlatır. Ne var ne yok efendim? Doğru olduğu söylenen bu haber, eski masallara öylesine benziyor ki, gerçekliğini pek güçlü bir kuşkuyla karşılamak gerekiyor. Kral varisini bulmuş mu?

III. BAY : Hepsi doğru, hem öyle bir doğru ki, olaylar gerçeğin böylesini doğurmamıştır şimdiye dek. İşittiğinizi gözünüzle gördüğünüze yemin edebilirsiniz, kanıtlarda öylesine bir tutarlık var. Kraliçe Hermione'nun pelerinine sarılıymış, boynunda da onun gerdanlığı varmış; yanında Antigonus'un mektupları bulunmuş, el yazısını tanıdılar. Çocuğun annesini andıran şahaneliği, eğitiminin üstüne çıkarak kendini belli eden doğuştan soyluluğu ve daha nice kanıt, kralın kızı olduğunu kesinlikle ortaya koyuyor. İki kralın karşılaşmasını gördünüz mü?

II. BAY : Hayır.

III. BAY : Öyleyse görülecek, ama anlatılamayacak bir sahne kaçırdınız. Her sevinci yeni bir sevinç taçlandırıyordu, sanki onlardan ayrılırken ağlıyordu keder, çünkü sevinçleri gözyaşı içinde yüzüyordu. Bakışlar yukarı fırlatılıyordu, eller havaya kaldırılıyordu; yüzleri öyle bir değişiyordu ki, kim oldukları görünüşlerinden değil, giysilerinden anlaşılıyordu. Kızını bulmanın sevincinden kabına sığamayan kralımız, o sevinç sanki birden acıya dönmüş gibi, "Ah anneciğim, anneciğim!" diye haykırıyor, sonra Bohemya Kralı'ndan kendisini bağışlamasını diliyor, sonra damadını kucaklıyor, sonra bir daha kızını kollarının arasına alıyor; derken, ni-

ce kralların saltanatını görmüş, fırtınalara göğüs germiş bir anıt gibi orda duran yaşlı çobana teşekkür ediyordu. Ben böyle bir karşılaşma duymadım hiç; bunu anlatmaya kalkan dil yaya kalır, her anlatımdan baskın çıkar bu.

II. BAY : Peki kuzum, çocuğu götüren Antigonus ne olmuş?

III. BAY : Artık inandırıcı olmayan ve dinleyecek bir tek kulak kalmamış, ama içinde anlatılmaya değer şeyler bulunan eski bir masal gibi yine : Onu ayı parçalamış, bunu kesinlikle söylüyor çobanın oğlu. Onu sadece pek bir saf oluşu değil, Antigonus'un Paulina'ca tanınan bir mendiliyle yüzükleri de doğruluyor.

I. BAY : Gemisiyle adamlarına ne olmuş?

III. BAY : Efendileri ölür ölmez, dalgalar gemiyi parçalayarak yutmuş onları, hem de çobanın gözleri önünde. Bu yüzden, çocuğun götürülüp oraya bırakılmasına aracı olanlar, çocuk daha bulunmadan kaybolmuşlar. Ama, Paulina'nın içinde yer alan o, sevinçle keder arasındaki soylu savaş yok mu, görülesi şeydi! Gözünün biri kocasının ölümünden dolayı önüne bakarken, öbürü kehanet doğru çıktı diye göğe yöneliyordu; prensesi tuttuğu gibi yerden kaldırıyor, onu bir daha yitirmekten korkarmış gibi, yüreğine perçinlemek istercesine kucaklıyor, bağrına basıyordu.

I. BAY : Bu, krallar ve prenslerce seyredilmeye değer, soylu bir sahne; krallarla prensler oynamış çünkü.

III. BAY : Bütün bunlar içinde en dokunaklısı, benim gözlerimi dolduran (onlardan balık yerine gözyaşı avlayan) kraliçenin ölümü anlatılırken (bunu nasıl

korkusuzca karşıladığını kral kendisi söylüyor, ağlayıp inliyordu), bunları dinleyen prensesin tâ yürekten vurulması, türlü keder belirtileri gösterip sonunda "Yazık!" diyerek hıçkırması oldu, ben, gözlerinden kan akıtması diyeceğim buna; çünkü benim yüreğim de, eminim, kan ağlıyordu. En taş yüreklilerin bile rengi atmıştı orda; bayılanlar oldu, herkes keder içinde kaldı. Bunu bütün dünya görseydi, yas evrensel olurdu.

I. BAY : Saraya döndüler mi?

III. BAY : Hayır. Annesinin Paulina'da heykeli olduğunu işitince prenses : Uzun yıllar hazırlanan, eşsiz İtalyan ustası Julio Romano'nun daha yeni bitirdiği bir esermiş bu; Romano'da ölümsüzlük olsa da eserine soluk verebilseymiş, doğaya bile işini şaşırtabilirmiş, öylesine eksiksiz yansıtıyormuş onu. Hermione'a söz söyleceği, ondan karşılık bekleyeceği geliyormuş. Tutkuya varan bir istekle oraya gitti hepsi; yemeği de orda yemek niyetindeler.

II. BAY : Paulina'nın orda önemli bir işi olduğunu anlatmıştım; çünkü Hermione'un ölümünden beri, günde iki üç kere, o sapa yerdeki eve tek başına gidiyordu. Biz de oraya gidip bu sevince katılsak mı?

I. BAY : Kim oraya gidebilecek durumda olur da gitmek istemez? Her bakışta, yeni yeni güzellikler doğar orda; bizim için orda bulunmamak, bilgimizi arttırma fırsatını kaçırmaktır. Gidelim.

(Baylar çıkarlar.)

AUTOLYCUS : Üzerimde eski hayatımın lekesi olmasaydı, başıma devlet kuşu konacaktı şimdi. İhtiyarla oğlunu gemiye götürüp prense ben tanıttım; bu adamların bir çıkınla daha bilmem nelerden söz et-

tiklerini ben söyledim kendisine; ama prens o aralık çobanın kızına alabildiğine vurgundu (onu çobanın kızı sanıyordu o sıralar); deniz fena tutmaya başlamıştı kızı, kendisi de ondan biraz halliceydi; bu yüzden esrar çözülmeden kaldı. Ama benim için hepsi bir; çünkü bu sırrı açığa çıkaran ben olsaydım bile, öyle haltlar karıştırmışım ki, onların arasında güme giderdi bu.

(Çobanla Soytarı girerler.)

İşte istemeden iyilik ettiklerim geliyorlar; talihleri çiçek vermeye başlamış bile.

ÇOBAN : Gel oğul, bundan böyle çocuğum mocuğum olmaz benim; ama senin oğullarınla kızların hep soylu doğacaklar.

SOYTARI *(Autolycus'a)* : İyi ki rastladım size, bey. Daha geçen gün, doğma büyüme soylu değilim diye benimle dövüşmekten kaçınıyordunuz. Şu giysileri görüyor musunuz? Bunları görmediğinizi, beni hâlâ doğma büyüme soylu saymadığınızı söyleyin bakalım! Haydi yalancı çıkarın beni, haydi; artık doğma büyüme soylu olup olmadığımı da bir deneyin.

AUTOLYCUS : Artık öyle olduğunuzu biliyorum efendim; doğma büyüme soylusunuz.

SOYTARI : Evet, dört saattir öyleyim.

ÇOBAN : Ben de öyle, oğul.

SOYTARI : Sen de öylesin; ama ben babamdan önce doğma büyüme soylu oldum; çünkü kralın oğlu elimden tutup bana kardeşim dedi; sonra iki kral babama kardeşim dediler; sonra da kardeşim prensle kardeşim prenses baba dediler babama; biz de ağlaştık, döktüğümüz ilk soyluluk gözyaşlarıydı bunlar.

ÇOBAN : Bakarsın çok dökeriz daha, oğul.

SOYTARI : Evet, şu an işimiz öyle yolunda ki, gözyaşı dökmezsek, talihimiz döndü demektir.

AUTOLYCUS : Yüksek kişiliğinize karşı işlediğim bütün kusurları bağışlamanızı, prens efendime benim için iyi şeyler söylemenizi dilerim efendim.

ÇOBAN : N'olur esirgeme, oğul; biz artık soylu olduğumuza göre, soylu davranmalıyız.

SOYTARI : Yola gelecek misin?

AUTOLYCUS : Siz istiyorsanız, evet.

SOYTARI : Ver elini; Bohemya'nın en dürüst adamı kadar dürüst olduğuna ant içeceğim prense.

ÇOBAN : Bunu söyle, ama ant içme.

SOYTARI : Artık soylu olduğuma göre niye ant içmeyeyim? Köylülerle köy ağaları söylesinler; ben ant içerim.

ÇOBAN : Ya doğru çıkmazsa, oğul?

SOYTARI : Varsın çıkmasın; gerçek bir soylu kişi dostu adına ant içer.

(Autolycus'a)

Senin yiğit adam olduğuna, bir daha sarhoş olmayacağına ant içeceğim prense; oysa yiğit adam olmadığını yine sarhoş olacağını da biliyorum; ama ben ant içeceğim, senin yiğit adam olmanı da istiyorum.

AUTOLYCUS : Elimden geldiği kadar çalışırım, efendim.

SOYTARI : Evet, ne yap yap, yiğit adam olduğunu göster. Yiğit adam olmadan sarhoş olmayı nasıl göze aldığına şaşmıyorum dersem, sözüme inanma. Dinle! Krallarla prensler, şu bizim akrabalar, Kraliçenin heykelini görmeye gidiyorlar. Haydi, düş peşimize. Seni kanadımızın altına alacağız.

(Çıkarlar.)

Üçüncü sahne

(Paulina'nın evinde bir oda. Leontes, Polixenes, Florizel, Perdita, Camillo, Pauline, Beyler ve maiyetleri girerler.)

LEONTES : Onurlu, iyi yürekli Paulina,
o kadar çok avundurdun ki beni!
PAULINA : Yüce efendimiz, iyi yapamadığım şeylerde
iyi niyetliydim ben. Bütün hizmetlerimin karşılığını
bol bol ödediniz; ama taçlı kardeşiniz
ve krallıklarınızın bu nişanlı varisleriyle
gösterişsiz evime ziyaret lütfunda bulunmanız
öyle üstün bir bağışınız oldu ki sizin,
buna cevap vermeye ömrüm yetmez sanırım.
LEONTES : Ah Paulina, şeref değil zahmet veriyoruz sana,
ama kraliçemizin heykelini görmeye geldik.
Salonundan geçerken, o görülmedik şeylerden
pek hoşlandık gerçi, ama
kızımın görmeye geldiği şeyi,
annesinin heykelini görmedik.
PAULINA : O sağken nasıl eşsizse, cansız örneği de
şimdiye dek gördüğünüz her şeyden,
insan elinden çıkma ne varsa
hepsinden üstündür inancıma göre.
Bunun için ayrı saklıyorum onu, tek başına.
İşte burda : Sakin bir uyku ölüme ne kadar benzerse
hayata o kadar benzeyeni hazır olun görmeye.
Bakın da hak verin bana.

(Bir perdeyi çekince, heykel gibi duran Hermione görünür.)

Susmanız hoşuma gidiyor,
şaşkınlığınızı daha çok gösteriyor da ondan;
ama konuşun; önce siz, hükümdarım.
Ona yaklaşmamış mı biraz?

LEONTES : Tam onun duruşu! Sevgili taş parçası,
azarla da beni, Hermione olduğunu söyleyebileyim;
hayır, o olduğun daha iyi anlaşılıyor
azarlamamandan; çünkü o
çocukluk ve lütuf kadar inceydi. Ama Paulina,
Hermione'un yüzü bu kadar kırışmamıştı,
bu kadar yaşlı değildi o.

POLIXENES : Hayır, bu kadar değildi.

PAULINA : Yontucumuzun kusursuzluğunu daha da belirtiyor bu :
on altı yıl önce ölmemiş de
hâlâ yaşıyormuş gibi gösteriyor onu.

LEONTES : Yaşasaydı böyle olacaktı işte,
şimdi bunun tâ ruhuma işlemesi gibi
nasıl bir avunma olacaktı benim için.
Ona sevgimi ilk açtığımda, tıpkı böyle duruyordu
böyle ihtişamlı, hem de sımsıcak bir canlılıkla!
Oysa şimdi soğuk. Utanıyorum : Bu taş parçası
kendisinden daha taş olmakla suçlamıyor mu beni?
Ey şahane eser! İhtişamında öyle bir büyü var ki
kötülüklerimi hatırlatıyor bana;
hayran olan kızının canı çekildi,
taş gibi duruyor seninle.

PERDITA : İzin verin de diz çöküp
ona yalvarayım beni kutsaması için;
boş inanç demeyin buna. Yüce kadın,
ben başlarken sona eren sevgili kraliçe,
öpeyim şu elinizi verin de.

PAULINA : Sabredin! Yeni boyandı heykel,
daha kurumadı.
CAMILLO *(Leontes'e)* : Efendimiz, kederiniz öyle bir
işlemiş ki içinize
on altı kışın yeli söndürememiş onu,
bir o kadar yazın sıcağı kurutamamış.
Hiçbir sevinç bu kadar ömürlü olmamıştır,
hiçbir keder uzun sürmemiştir bu kadar.
POLIXENES : Sevgili kardeşim, bırakın da
bunlara sebep olan, acınızı paylaşarak
yükünüzü hafifletsin biraz.
PAULINA : Gerçekten efendimiz, zavallı görüntümün
-bu taş benimdir çünkü-
sizi bu hale sokacağını bilseydim
göstermezdim onu.
LEONTES : Çekme perdeyi.
PAULINA : Artık bakmayın, yoksa kuruntunuz onu
kımıldıyormuş gibi gösterecek nerdeyse.
LEONTES : Olsun, olsun! Canım çıksın
şimdiden kımıldıyormuş gibi gelmiyorsa
-kim yapmış bunu?- bakın efendimiz,
soluk alıyor demez misiniz buna?
Şu damarlarda kan dolaşmıyor mu gerçekten?
POLIXENES : Usta işi. Dudaklarında hayat sıcaklığı
var gibi.
LEONTES : Gözlerin bir noktaya bakışında kımıldan-
ma var,
sanat bizimle alay ediyor sanki.
PAULINA : Perdeyi çekiyorum artık.
Efendimiz öylesine kendinden geçti ki
nerdeyse canlı sanacak onu.
LEONTES : Bırak da yirmi yıl öyle sanayım, sevgili Pa-
ulina!

Dünyanın yerleşmiş duyularından hiçbiri
boy ölçüşemez o çılgınlığın verdiği hazla.
Rahat bırak onu.

PAULINA : Sizi bu kadar heyecanlandırdığım için
üzgünüm efendimiz; daha fazla derde salmayayım
sizi.

LEONTES : Sal Paulina, sal! Çünkü
en rahatlatıcı şeyler kadar tatlı bu dert.
Ama bana öyle geliyor ki, soluk alıyor o.
Hangi usta yontucu soluğu canlandırabilir?
Kimse alay etmesin benimle; çünkü onu öpeceğim.

PAULINA : Aman efendimiz, durun!
Dudaklarının kırmızısı yaş daha; öperseniz
hem bozulur, hem de yağlı boya bulaşır dudaklarınıza.
Perdeyi çekeyim mi?

LEONTES : Hayır, yirmi yıldan önce olmaz.

PERDITA : Ben de durup seyredebilirim o kadar.

PAULINA : Ya vazgeçip hemen çıkın bu odadan, ya da
yeni şaşkınlıklara hazırlayın kendinizi.
Bakabilirseniz, heykeli kımıldatacağım gerçekten :
İnecek, elinizden tutacak. Ama o zaman
kötülük güçlerinden yardım aldığımı sanacaksınız;
bense reddederim bunu.

LEONTES : Ona yaptıracağın her şeyi
ben hazırım seyretmeye; söyleteceğin her şeyi
dinlemeye hazırım; onu konuşturmak
kımıldatmak kadar kolay olmalı çünkü.

PAULINA : İnancınızı uyandırmanız gerek bunun için.
Herkes kımıldamadan duracak. Yalnız...
Yapacağım şeyi yasalara aykırı sayanlar
ayrılsınlar burdan.

LEONTES : Devam et. Kimse yerinden kımıldamayacak.
PAULINA : Müzik! Uyandırın onu! Çalın

(Müzik. Paulina heykele)

Vakit geldi; inin; taş olmayı bırakın artık; yaklaşın; şaşkınlığa salın bütün seyredenleri. Gelin! Mezarınızı doldururum ben; kımıldayın, haydi gelin artık. Ölüme bırakın uyuşukluğunuzu, çünkü sevgili hayat sizi kurtarıyor ondan. Bakın kımıldıyor.

(Hermione iner.)

İrkilmeyin. Benim büyüm ne denli uygunsa yasalara onun davranışları da o denli kutsaldır, göreceksiniz.

(Leontes'e)

Bir daha öldüğünü görmek istemezseniz, kaçınmayın ondan; yoksa ikinci kez öldürmüş olursunuz. Hatta, uzatın elinizi. Gençliğinde onu elde etmeye çalışmıştınız; şimdi, yaşlandı diye o mu düşecek sizin üstünüze?

LEONTES *(Hermione'u kucaklayarak)* : Ah, sıcak! Bu büyüyse yemek içmek kadar yasalara uygun bir sanat olsun büyü.
POLIXENES : Sarılıyor krala!
CAMILLO : Boynuna doluyor kollarını!
Hayata bağlıysa konuşsun da!
POLIXENES : Evet, nerde yaşadığını da açıklasın ya da ölümden nasıl çalındığını!
PAULINA : Size onun yaşamakta olduğu söylenseydi eski bir masalmış gibi gülerdiniz kahkahayla. Gerçi konuşmuyor, ama belli yaşadığı. Biraz dikkat edin.

(Perdita'ya)

Siz araya girin, güzel hanım, diz çöküp
sizi kutsamasını dileyin annenizden.

(Hermione'a)

Dönün, soylu kadın, Perdita'mız bulundu.

HERMIONE : Tanrılar, aşağlara bakın da
kutsal taslarınızdan boşaltın bağışlarınızı
kızımın başına! Anlat bana yavrum,
nerde saklayıp korudular seni? Nerde yaşadın?
Nasıl buldun babanın sarayını?
Öğreneceksin ya : Senin sağ olman umudu
kehanetten anlaşılınca, bana bildirdi Paulina;
ben de, sonucu görebilmek için
esirgedim kendimi.

PAULINA : Bunlar için yeterince vakit var. Sonra
sizin de anlatmanızı isteyerek
neşenizi kaçırırlar. bakarsınız. Haydi
birlikte gidin, hepsi de kazanmış, değerli kişiler;
herkesle paylaşın sevincinizi.
Ben de, kocamış kumru, bir kuru dala tüneyip
o bir daha bulunmaz eşime ağlayayım
kayıplara karışıncaya dek.

LEONTES : Sus Paulina, sus!
Ben senin izninle karı alacaktım ya, e,
sen de benim iznimle kocaya varmalısın;
aramızda yeminle kararlaştırılmış bir evlenme bu.
Sen benimkini buldun; ama nasıl, orası belli değil;
çünkü ben ölü gördüm onu, öyle sandım
ve boş yere nice dualar ettim mezarının başında.
Şimdi sana saygıdeğer bir koca bulmak için
öyle pek uzaklara gitmek gerekmiyor

-çünkü onun düşüncesini biliyoruz biraz.
Değeriyle dürüstlüğü herkesçe bilinen
ve bizce, iki kralca doğrulanan Camillo
gel, tut onu elinden. Burdan gidelim.

(Hermione'a)

Kardeşimin yüzüne baksanıza!
Kutlu bakışlarınızın arasına
uğursuz kuşkumu soktuğum için
bağışlanmamı dilerim ikinizden de.
Kralın oğlu olan bu damadınız, göklerin buyruğuyla,
nikâhlamış bulunuyor kızınızı. Kuzum Paulina,
rahat rahat konuşabileceğimiz bir yere götür bizi;
ilk ayrıldığımız günden beri, bu uzun süre içinde
oynadığımız rolleri sorarak birbirimize, anlatalım.
Çabuk yol göster bize.

(Çıkarlar.)

PERDE

kış masalı WILLIAM SHAKESPEARE

DO 07100 TR

ISBN 978-975-355-454-1
9 789753 554541

İZ YAYINCILIK 336
SANAT EDEBİYAT DİZİSİ

3. BASKI